

Määruse (EÜ) nr 1272/2008 kohase märgistamise ja pakendamise juhend

Ainete ja segude tootjatele,
importijatele, allkasutajatele ja
levitajatele

ÕIGUSTEAVE

Käesolev dokument on märgistamis- ja pakendamisnõuete juhend vastavalt määrusele (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist (CLP-määrus).

Tuleb siiski meeles pidada, et ainus autentne õiguslik alus on CLP-määrus ja käesolev dokument ei ole õiguslikult samaväärne teave. Euroopa Kemikaaliamet ei vastuta käesoleva dokumendi sisu eest.

VASTUTAMATUSESÄTE

See on algselt inglise keeles koostatud dokumendi tõlke tööversioon. Dokument on tõlgitud ja selle terviklikkust on hinnatud Euroopa Liidu Asutuste Tõlkekeskuses. Dokumendis kasutatud teaduslik/tehniline sõnavara on korrigeerimisel. Juhime tähelepanu, et ainult inglisekeelne versioon, mis on kättesaadav ka sellel veebilehel, on originaalversioon.

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

Viide: ECHA-11-G-04-ET
Avaldamise kuupäev: 04/2011
Keel: ET

© Euroopa Kemikaaliamet, 2011
Esikaas © Euroopa Kemikaaliamet

Reprodutseerimine on lubatud allikale viitamisel, lisades „Allikas: Euroopa Kemikaaliamet, <http://echa.europa.eu/>” ja eeldusel, et selle kohta saadetakse kirjalik teade ECHA suhtlustalitusele (publications@echa.europa.eu).

Kui teil tekib käesoleva dokumendiga seoses küsimusi või märkusi, saate need esitada juhendite tagasiside vormil (märkige sellele dokumendiviide, avaldamisaeg, peatükk ja/või lehekülg). Tagasiside vorm on ECHA juhendite veebilehel ja aadressil <https://comments.echa.europa.eu/Comments/FeedbackGuidance.aspx>

Euroopa Kemikaaliamet

Postiaadress: P.O. Box 400, FI-00121 Helsinki, Soome
Külastusaadress: Annankatu 18, Helsinki, Soome

Käesoleva dokumendi on koostanud järgmised Euroopa eksperdid ohuteavituse alal:

Marie-Noelle Blaude, Scientific Institute of Public Health, Belgia

Wendy Cameron, International Association for Soaps, Detergents and Maintenance Products (A.I.S.E.)

Helmut Fleig, CEPE

Pierre Cruse, Health and Safety Executive (HSE), Ühendkuningriik

Hermann Goetsch, Bundesministerium fuer Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft, Austria

Raluca Iagher, keskkonna peadirektoraat, Euroopa Komisjon

Anja Klauk, Euroopa Kemikaaliamet (ECHA)

Uta Jensen-Korte, ettevõtluse ja tööstuse peadirektoraat, Euroopa Komisjon

Karin Merkl, CEFIC

Phil Todd, European Crop Protection Association (ECPA)

Lorens van Dam, Swedish Civil Contingencies Agency (MSB)

Caroline Walsh, Health and Safety Authority, Iirimaa

Cordula Wilrich, Federal Institute for Materials Research and Testing (BAM), Saksamaa

Eessõna

Käesolev dokument on mõeldud keemiliste ainete ja segude tootjatele, importijatele, allkasutajatele ja levitajatele. Selles antakse ainete ja segude märgistamis- ja pakendamiseeskirjade juhised, mis on sätestatud 20. jaanuaril 2009 jõustunud määruse (EÜ) nr 1272/2008 (CLP-määrus) III ja IV jaotises. Dokument sisaldab ka asjakohaseid muudatusi, mis tulenevad CLP-määruse 2. kohandusest tehnika arenguga.

Uus juhend käsitleb laiemat valdkonda kui CLP-määruse sissejuhatavas juhendis käsitletud CLP ohumärgistuse osad ja CLP kriteeriumide rakendamise juhend, määratledes ja selgitades lisaks CLP märgistuselementide kasutamist ja koostamist ainetel ja segudel. Juhendi sisu asendab CLP kriteeriumide rakendamise juhendi 5. osa (märgistamine) ja V lisa (hoiatuslausete valimine).

SISUKORD

1. SISSEJUHATUS	1
1.1 Kes peaksid käesolevat dokumenti lugema?	1
1.2 Mida käesolev dokument sisaldab?	1
2. ÜLDINE ÜLEVAADE	2
2.1 Õiguslik taust	2
2.2 CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise rakendusala	2
2.3 Klassifitseerimise, märgistamise, pakendamise ning CLP ohumärgistuse ajakohastamise ajakavad	4
3. CLP-MÄÄRUSE KOHASE MÄRGISTAMISE JA PAKENDAMISE PÕHINÕUDED	6
3.1 Üldised märgistuseeskirjad	6
3.2 CLP ohumärgistuse elemendid	6
3.3 Teabe asukoht CLP ohumärgistusel	7
3.4 Esimesed kogemused CLP märgistuseeskirjadega	7
3.5 CLP eeskirjad ainete ja segude pakendamise kohta	9
4. CLP MÄRGISTUSELEMENTIDE RAKENDAMISE EESKIRJAD	12
4.1 Tarnija kontaktandmed	12
4.2 Tootetähised	12
4.3 Ohupiktogrammide	14
4.4 Tunnussõnad	16
4.5 Ohulaused	16
4.6 Hoiatuslaused	17
4.7 Ohu- ja hoiatuslausete koodid	18
4.8 Märgistusel esitatav lisateave	19
5. JUHISED CLP OHUMÄRGISTUSE TEATUD ASPEKTIDE KOHTA	27
5.1 Täiendavad aspektid, mida CLP ohumärgistuse juures tuleb arvesse võtta	27
5.2 Märgistuse ja märgistuselementide suurus	27
5.3 Märgistus- ja pakendamise nõuete erandid	29
5.3.1 Volditavate märgistuste, külgeseotavate siltide ja välispakendite kasutamine	29
5.3.1.1 Volditavad märgistused ja külgeseotavad sildid	30
5.3.1.2 Välispakend	31
5.3.2 Teatud märgistuselementide väljajätmine	31
5.3.2.1 Erandid, kui maht ei ületa 125 ml	31
5.3.2.2 Erandid erijuhtumite jaoks	32
5.4 Seos CLP ja transpordimärgistuse eeskirjade vahel	33
6. MÄRGISTUSNÄITED	36
6.1 Ühekeelne märgistus aine tarnimiseks ja kasutamiseks	37
6.2 Mitmekeelne aine tarne- ja kasutusmärgistus, mis sisaldab mittekohustuslikku lisateavet ..	38
6.3 Ühekeelne segu tarne- ja kasutusmärgistus, mis sisaldab nii kohustuslikku kui ka mittekohustuslikku lisateavet	40

6.4 Täiendavate ohulausetega ühekeelne märgistus aine tarnimiseks ja kasutamiseks.....	42
6.5 Mitmekeelne segu tarne- ja kasutusmärgistus, mis sisaldab nii kohustuslikku kui ka mittekohustuslikku lisateavet.....	43
6.6 Taimekaitsevahendi volditava infolehe kujuline ühekeelne märgistus tarnimiseks ja kasutamiseks	45
6.7 Märgistamiseks liiga väike või liiga keerulise kujuga pakend	47
6.7.1 n-heksaan 25 ml pudelis	47
6.7.2 Ohtlik tahke aine 25 ml pudelis	49
6.8 Üksikpakendi märgistus tarnimiseks ja transpordiks	50
6.9 Ühendpakendis maismaal transporditava kemikaali märgistamine.....	52
6.10 Üksikpakendis maismaal transporditava kemikaali märgistamine	53
7. JUHISED HOIATUSLAUSETE VALIMISEKS CLP OHUMÄRGISTUSELE.....	55
7.1 Sissejuhatus.....	55
7.2 Juhendi koostamine	56
7.3 Valikutabelid.....	58
7.3.1 Üldised hoiatuslaused.....	58
7.3.2 Füüsikalisi ohte ennetavad hoiatuslaused.....	60
7.3.2.1 Lõhkeained	60
7.3.2.2 Tuleohtlikud gaasid	70
7.3.2.3 Tuleohtlikud aerosoolid	71
7.3.2.4 Oksüdeerivad gaasid.....	72
7.3.2.5 Rõhu all olevad gaasid	73
7.3.2.6 Tuleohtlikud vedelikud.....	75
7.3.2.7 Tuleohtlikud tahked ained	78
7.3.2.8 Isereageerivad ained ja segud.....	80
7.3.2.9 Pürofoorsed vedelikud	86
7.3.2.10 Pürofoorsed tahked ained	88
7.3.2.11 Isekuumenevad ained ja segud	90
7.3.2.12 Ained ja segud, mis veega kokkupuutel eraldavad tuleohtlikke gaase	91
7.3.2.14 Oksüdeerivad tahked ained	97
7.3.2.15 Orgaanilised peroksiidid.....	101
7.3.2.16 Metalle söövitav	107
7.3.3 Terviseohte ennetavad hoiatuslaused.....	108
7.3.3.1 Äge mürgistus – suukaudne	108
7.3.3.1 Äge mürgistus – nahakaudne	111
7.3.3.1 Äge mürgistus – sissehingamisel	116
7.3.3.2 Nahasöövitus/nahaärritus.....	123
7.3.3.3 Silmakahjustus / silmade ärritus.....	124
7.3.3.4 Sensibiliseerimine - hingamisteed.....	126
7.3.3.4 Sensibiliseerimine - nahk.....	127
7.3.3.5 Mutageensus sugurakkudele	129
7.3.3.6 Kantserogeensus.....	131
7.3.3.7 Reproduktiivtoksilisus	133
7.3.3.8 Mürgistus sihtelundi suhtes (ühekordne kokkupuude).....	137
7.3.3.9 Mürgistus sihtelundi suhtes (korduv kokkupuude).....	142
7.3.3.10 Hingamisteedele avalduvad ohud.....	145
7.3.4 Keskkonnaohte ennetavad hoiatuslaused	146
7.3.4.1 Oht vesikeskkonnale – äge oht	146
7.3.4.1 Oht vesikeskkonnale – krooniline mürgistus.....	147
7.3.5.1 Oht osoonikihile (vt käesoleva dokumendi punktis 4.8 olevaid selgitusi).....	149
7.4. Näited hoiatuslausete valimise kohta märgistusele	150
1. Näide aine (väljamõeldud) kohta, millele on määratud füüsikalised ja mitmed terviseohtudega seotud klassifikatsioonid	150
2. Näide aine (naatriumperoksiid Na ₂ O ₂ , EÜ nr 215-209-4) kohta, millele on määratud raske füüsikalise ja terviseohtu klassifikatsioon	152
3. Näide aine (dimetüülsink, EÜ nr 208-884-1), millele on määratud füüsikaliste, tervise- ja keskkonnaohtude klassifikatsioonid	153
4. Näide elanikkonnale mõeldud segu (väljamõeldud) kohta	156

1. SISSEJUHATUS

1.1 Kes peaksid käesolevat dokumenti lugema?

Käesolev dokument on mõeldud keemiliste ainete ja segude tarnijatele:

- ainete tootjad ja importijad;
- segude importijad;
- ainete ja segude allkasutajad (sh tootjad);
- ainete ja segude levitajad, sh jaemüüjad.

Nimetatud tarnijad peavad märgistama ja pakendama oma ained ja segud enne ELi turule viimist vastavalt määruse (EÜ) nr 1272/2008 (CLP-määrus ehk CLP) sätetele.

1.2 Mida käesolev dokument sisaldab?

Käesolevas dokumendis on CLP-määruses sätestatud märgistus- ja pakendamisnõuete juhised. See põhineb ülevaatel, mis on antud CLP-määruse sissejuhatava juhendi jaotistes 14 kuni 16. Juhend on avaldatud Euroopa Kemikaaliameti (ECHA või amet) veebilehel, vt http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/clp_en.htm.

Käesoleva juhendi eesmärk on eelkõige selgitada järgmist:

- milliseid aspekte tuleb arvesse võtta **märgistuse** vajaliku **suuruse** hindamisel;
- millist liiki **täiendav teave** on võimalik ning kuhu paigutada selline teave märgistusele, vt [punkti 4.8](#);
- **väikepakendite suhtes kehtestatud erandite** tingimused;
- seos **CLP ja transpordimärgistuse eeskirjade vahel**;
- kuidas valida märgistuse jaoks kõige sobivamad **hoiatuslaused**.

Neid teemasid illustreerivad näited on toodud käesoleva juhendi [jaotises 6](#) ja [jaotises 7](#).

2. ÜLDINE ÜLEVAADE

2.1 Õiguslik taust

Määrus (EÜ) nr 1272/2008 (CLP-määrus ehk CLP) on uus ELi õigusakt, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist. See jõustus Euroopa Liidus 20. jaanuaril 2009¹ ning rakendub vahetult tarnijatele, kes toodavad, impordivad, kasutavad või levitavad keemilisi aineid ja segusid. Uus määrus asendab järkjärgult ohtlike ainete direktiivi 67/548/EMÜ ja ohtlike valmististe direktiivi 1999/45/EÜ sätteid; viimati nimetatud direktiivid kaotavad lõplikult kehtivuse 1. juunil 2015.

CLP toob ainete ja segude märgistamisel ja pakendamisel kasutusele mitu uut aspekti. Käesolevas juhendis selgitatakse CLP uusi märgistus- ja pakendamisnõudeid ning nendega kaasnevat probleeme, samuti tuuakse näiteid selle kohta, kuidas märgistust kujundada.

Üldiselt peab CLP nõuetele vastav märgistus sisaldama ÜRO ühtse ülemaailmse kemikaalide klassifitseerimise ja märgistamise süsteemist (GHS) üle võetud järgmisi märgistuselemente: uued piktogrammide, tunnussõnad, ohu- ja hoiatuslaused, mida kasutatakse ainele või segule määratud klassifikatsiooni tähistamiseks. Samal ajal on CLPs säilinud mõned ohtlike ainete direktiivi ja ohtlike valmististe direktiivi olemasolevad märgistuspõhimõtted, näiteks väikeste pakendite suhtes kehtestatud erandid. Selleks et hõlmata ohtlike ainete direktiivist pärit teatud ohualast teavet, mida ÜRO GHS (veel) ei sisalda, samuti muude ühenduse õigusaktidega nõutavaid märgistuselemente, toob CLP kasutusele märgistuse täiendava teabe põhimõtte. See on kooskõlas ÜRO GHSi sätetega (vt ÜRO GHSi punkti 1.4.6.3).

CLP III jaotis käsitleb *ohtudest teavitamist märgistusel*. Selline sõnastus näitab, et CLP hõlmab üksnes ohtudest teavitamise ühte aspekti, s.t ohumärgistust. Ohtudest teavitamise teine põhielement on ohutuskart, mille üldine vorming ja sisu on sätestatud määruse (EÜ) nr 1907/2006 (REACH-määrus) artiklis 31 ja II lisa. Oluline on märkida, et REACH-määruse II lisa on hiljuti kohandatud komisjoni määrusega (EÜ) nr 453/2010 selliselt, et see hõlmaks ÜRO GHSis ohutuskartidele sätestatud eeskirju, vt

<http://eur-lex.europa.eu/JOIndex.do?year=2010&serie=L&textfield2=133&Submit=Search&ihmlang=et>

REACH-määruse artikkel 31, mida on muudetud CLP artikli 57 lõikega 2 sätestab, millistes olukordades tuleb CLPga seotud teave esitada ainete ja segude ohutuskartidel.

Amet valmistab praegu ette eraldi juhenddokumenti ohutuskartide koostamise kohta; praegust kavandit saab vaadata aadressil http://guidance.echa.europa.eu/guidance4_en.htm

2.2 CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise rakendusala

Üldiselt on turule viidavad ained ja segud varustatud vajaliku märgistusega. Pakendis sisalduv aine või segu tuleb märgistada vastavalt CLP eeskirjadele, kui

- aine või segu on klassifitseeritud ohtlikuks;

---

¹ Pärast seda, kui EFTA riigid, kes on liitunud Euroopa Majanduspiirkonnaga (praegu Island, Liechtenstein ja Norra) on CLP-määruse oma riiklikku õigusesse üle võtnud, tähendavad käesoleva dokumendi viited ELle ja liikmesriikidele ka nimetatud riike.

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

- segusid, ka neid, mis ei ole klassifitseeritud ohtlikuks, on käsitletud CLP II lisa 2. osas. Sellisel juhul kehtivad täiendavad märgistuselemendid, mida selles osas käsitletakse.

Peale selle tuleb CLP eeskirjade kohaselt märgistada lõhketoode, mis vastab CLP I lisa osas 2.1 kirjeldatud kriteeriumidele. Muid tooteid ei tule CLP-määruse järgi märgistada; toote määratlust vaadake ameti veebilehel olevast juhendist toodetes sisalduvatele ainetele esitatavate nõuete kohta (http://guidance.echa.europa.eu/guidance_et.htm)

Ained ja segud, mis jäävad direktiivi 91/414/EMÜ² (taimekaitsevahendite turuleviimine) või direktiivi 98/8/EÜ (biotsiidide turuleviimine) reguleerimisalasse, peavad olema varustatud CLP kohaste märgistuselementidega; ainete ja segude puhul, mis jäävad eelneva reguleerimisalasse, tuleb esitada ka täiendav lause EU401, vt CLP artikli 25 lõige 2. Teisalt jäävad nende õigusaktide märgistusala sätteid täielikult kehtima kõigile ainetele, mis kuuluvad nende reguleerimisalasse, vt CLP-määruse põhjendust 47. Näiteks on nendes õigusaktides eraldi sätteid selliste ainete ja segude märgistuse ajakohastamise kohta ning nende ainete ja segude tarnijad peavad CLP eeskirjade asemel järgima neid sätteid, vt ka CLP artikli 30 lõiget 3. Kõrvalekallet CLPst kujutab ka asjaolu, et erinevad reeglid kehtivad sellele, millist teavet võib esitada infolehe vormis alternatiivse viisina nõutava märgistusteabe koondamiseks, vt ka käesoleva dokumendi [punkti 5.3.1.1](#).

Teatud aineid ja segusid võib tarnida elanikkonnale ilma pakendita, kuid sellisel juhul peab aine või seguga olema kaasas märgistuselementide koopia, näiteks arvel, vt CLP artikli 29 lõiget 3 ja CLP II lisa 5. osa. Praegu kehtib see üksnes valmissegatud tsemendile ja betoonile märke olekus, vt ka all [punkti 5.3.2.2](#).

Lõpuks määratletakse CLP artiklites 23 ja CLP I lisa punktis 1.3 erandid erijuhtudele ning tingimused, mille korral need erandid kehtivad. Nendes määratletakse kas valitud märgistuselemendi kasutamine või koguni lubatakse CLP-märgistus ära jätta. Erijuhtude hulka kuuluvad:

- transporditavad gaasiballoonid, vt CLP I lisa punktis 1.3.1 sätestatud spetsifikatsioone;
- propaani, butaani või veeldatud naftagaasi mahutid, vt CLP I lisa punktis 1.3.2 sätestatud spetsifikatsioone;
- aerosoolid ja hermeetilised pihustusotsikuga mahutid, mis sisaldavad sissehingamisel ohtlikeks klassifitseeritud aineid või segusid, vt CLP I lisa punktis 1.3.3 sätestatud spetsifikatsioone;
- metallid kompaktsel kujul, sulamid, polümeere sisaldavad segud, elastomeere sisaldavad segud, vt CLP I lisa punktis 1.3.4 sätestatud spetsifikatsioone
- lõhkeained, mis viiakse turule plahvatuse või pürotehnilise efekti tekitamiseks, nagu on viidatud I lisa punktis 2.1, vt CLP I lisa punktis 1.3.5 sätestatud spetsifikatsioone.

Ülalnimetatud erijuhtude osas pole käesolevas dokumendis rohkem juhiseid antud, sest CLP I lisa punktis 1.3 antud selgitused loetakse piisavaks.

---

² Alates 14. juunist 2011 tühistatakse direktiiv 91/414/EMÜ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009 määrusega (EÜ) nr 1107/2009, mis käsitleb taimekaitsevahendite turulelaskmist. Viiteid tühistatud direktiivile tuleb seejärel tõlgendada viidetena uuele määrusele. Määruse (EÜ) nr 1107/2009 artikkel 80 sätestab siiski, et direktiiv 91/414/EmÜ kehtib teatud üleminekuperioodil edasi selle direktiivi I lisa nimetatud toimeainetele. Peale selle näeb määrus ette, et direktiivi 91/414/EMÜ artikli 16 kohaselt märgistatud tooteid võib turule viia kuni 14. juunini 2015.

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

2.3 Klassifitseerimise, märgistamise, pakendamise ning CLP ohumärgistuse ajakohastamise ajakavad

CLP-määrus sätestab etappideks jagatud üleminekuperioodi, mille ajal kehtivad paralleelselt nii CLP eeskirjad kui ka eelnevad klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist puudutavad õigusaktid, s.t ohtlike ainete direktiiv ja ohtlike valmististe direktiivi. CLP sätestab ainete ja segude klassifitseerimisele, märgistamisele ja pakendamisele erinevad ajakavad. See annab ettevõtjatele aega minna ohtlike ainete direktiivilt ja ohtlike valmististe direktiivilt üle CLP eeskirjadele. Siiski on lubatud CLPd alates selle jõustumisest vabatahtlikult täies mahus rakendada, vt CLP artiklit 61.

CLP kohase klassifitseerimise, märgistamise ja pakendamise tähtaeg ainetele oli 1. detsember 2010. Siiski tuleb aineid kuni 1. juunini 2015 klassifitseerida ka ohtlike ainete direktiivi kohaselt. Ainete klassifikatsioon ohtlike ainete direktiivi kohaselt on vajalik selleks, et oleks võimalik jätkata segude klassifitseerimist vastavalt ohtlike valmististe direktiivile, kuni ka segusid hakatakse klassifitseerima CLP järgi; ohtlike ainete direktiivi klassifikatsiooni tuleb näidata ohutuskaardil (jaotises 2.1) kuni 1. juunini 2015. Kui aine on juba enne 1. detsembrist 2010 klassifitseeritud, märgistatud ja pakendatud vastavalt ohtlike ainete direktiivile ning turule viidud, s.t aine on selleks päevaks juba tarneahelas, võib tootja, importija või levitaja aine CLP eeskirjade kohase ümbermärgistamise ja ümberpakendamise kuni 1. detsembrini 2012 edasi lükata. See tähendab, et ainet võib tarneahelas ohtlike ainete direktiivi kohase märgistusega edasi müüa kuni 1. detsembrini 2012. Juhtudel, kus aine pakendatakse tarneahelas ümber teise pakendisse ning vastav tarnija (ümberpakendaja) muudab pakendit selliselt, et vajalikud on muud märgistuselemendid, tuleb märgistust kohandada vastavalt CLP nõuetele ning ohtlike ainete direktiivi kohast märgistust ei tohi enam kasutada, kui tarnijale on kättesaadavaks tehtud (nt ohutuskaardi kaudu) asjakohased CLP klassifikatsioonid.

CLP kohase klassifitseerimise, märgistamise ja pakendamise tähtaeg segudele on 1. juuni 2015. Kuni selle ajani tuleb segusid klassifitseerida, märgistada ja pakendada vastavalt ohtlike valmististe direktiivile. Juhtudel, kus segu on juba klassifitseeritud, märgistatud ja pakendatud vastavalt CLP nõuetele enne 1. juunit 2015, tuleb kasutada üksnes CLP kohast märgistust, mitte ohtlike ainete direktiivi kohast märgistust. Kui segu on juba enne 1. juunit 2015 klassifitseeritud, märgistatud ja pakendatud vastavalt ohtlike valmististe direktiivile ning turule viidud, s.t aine on selleks päevaks juba tarneahelas, võib tootja, importija või levitaja aine CLP eeskirjade kohase ümbermärgistamise ja ümberpakendamise kuni 1. juunini 2017 edasi lükata. See tähendab, et segu võib tarneahelas ohtlike valmististe direktiivi kohase märgistusega edasi müüa kuni 1. juunini 2017. Juhtudel, kus segu pakendatakse tarneahelas ümber teise pakendisse ning vastav tarnija (ümberpakendaja) muudab pakendit selliselt, et vajalikud on muud märgistuselemendid, tuleb märgistust kohandada vastavalt CLP nõuetele ning ohtlike valmististe direktiivi kohast märgistust ei tohi enam kasutada, kui tarnijale on kättesaadavaks tehtud (nt ohutuskaardi kaudu) asjakohased CLP klassifikatsioonid.

Vastavate klassifitseerimise ja märgistamise ajakavade ülevaade on toodud all joonisel 1:

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

	Õigusaktid	Alates 20. jaanuarist 2009	Alates 1. detsembrist 2010	Alates 1. juunist 2015
Ained	Direktiiv 67/548/EMÜ (ohtlike ainete direktiiv)	Klassifikatsioon on vajalik		Tühistatud
		Märgistamine on vajalik (kui pole CLP-märgistusega)	Märgistamine pole vajalik, välja arvatud erandi kohaldumise korral	
	Määrus (EÜ) nr 1272/2008 (CLP)	Klassifikatsioon on võimalik	Klassifikatsioon on vajalik	
		Märgistamine on võimalik	Märgistamine on vajalik, välja arvatud 2012. aasta erandite korral	
Segud	1999/45/EÜ (ohtlike valmististe direktiiv)	Klassifikatsioon on vajalik		Tühistatud
		Märgistamine on vajalik (kui pole CLP-märgistusega)		
	Määrus (EÜ) nr 1272/2008 (CLP)	Klassifikatsioon on võimalik	Klassifikatsioon on vajalik	
		Märgistamine on võimalik	Märgistamine on vajalik, välja arvatud 2017. aasta erandite korral	

Joonis 1: CLP ning ohtlike ainete direktiivi ja ohtlike valmististe direktiivi kohase klassifitseerimise ja märgistamise ajakavad

CLP artikkel 30 nõuab tarnijalt mis tahes teabe ajakohastamist märgistusel ilma asjatu viivitusega, s.t kohe, kui see on mõistlikult praktiline klassifikatsiooni ja märgistuse muudatuste korral, kui muudetud klassifikatsioon on rangem või kui CLP artikli 25 lõikes 1 ja lõikes 2 nõutakse uusi täiendavaid märgistuselemente. Direktiivis 98/8/EÜ (biotsiidide turuleviimine) ja direktiivis 91/414/EMÜ³ (taimekaitsevahendite turuleviimine) on siiski eraldi sätted märgistuse ajakohastamise kohta ning nende õigusaktide reguleerimisalasse jäävate ainete ja segude tarnijad peavad rakendama hoopis neid sätteid.

Kui tegemist on märgistuse muude muudatustega, nt kui muudetud klassifikatsioon on leebem või kui tarnija kontaktandmed on muutunud, on tarnijal märgistuse muutmiseks aega 18 kuud. Juhul kui CLP-määruse tehnika arenguga seotud kohandamisest tuleneb leebem harmoniseeritud klassifikatsioon, arvestatakse 18-kuulist ajapikendust märgistuse muutmiseks alates vastava tehnika arenguga seotud kohanduse jõustumise päevast.

³ Alates 14. juunist 2011 tühistatakse direktiiv 91/414/EMÜ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009 määrusega (EÜ) nr 1107/2009, mis käsitleb taimekaitsevahendite turulelaskmist. Viiteid tühistatud direktiivile tuleb seejärel tõlgendada viidetena uuele määrusele. Määruse (EÜ) nr 1107/2009 artikkel 80 sätestab siiski, et direktiiv 91/414/EMÜ kehtib teatud üleminekuperioodil edasi selle direktiivi I lisa nimetatud toimeainetele. Peale selle näeb määrus ette, et direktiivi 91/414/EMÜ artikli 16 kohaselt märgistatud tooteid võib turule viia kuni 14. juunini 2015.

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

18 kuu jooksul rakendatavad märgistuse täiendavad muudatused hõlmavad märgistusteabe uuendamist teatud segude osas, mis ei ole klassifitseeritud ohtlikeks, kuid millele kehtivad täiendava märgistuse erieeskirjad vastavalt CLP II lisa 2. osale.

3. CLP-MÄÄRUSE KOHASE MÄRGISTAMISE JA PAKENDAMISE PÕHINÕUDED

3.1 Üldised märgistuseeskirjad

CLP-kohase märgistuse sisu ja kasutamist puudutavad üldised erieeskirjad on sätestatud CLP III jaotise 1. ja 2. peatükis.

Üldise eeskirjana näeb CLP ette märgistuse kindla kinnitamise vahetult ainet või segu sisaldava pakendi ühele või mitmele pinnale ning märgistuse horisontaalse loetavuse, kui pakend on normaalasendis, vt CLP artikli 31 lõiget 1. Märgistuselemendid ise, eriti ohupiktogramm, peavad olema taustast selgesti eristatavad, vt CLP artikli 31 lõikeid 2 ja 3. Peale selle peavad kõik märgistuselemendid olema nii suured ja selliselt paigutatud, et need oleksid kergesti loetavad. Füüsilist märgistust pole vaja, kui märgistuselemendid on pakendil endal selgesti näha, vt CLP artikli 31 lõiget 5.

3.2 CLP ohumärgistuse elemendid

Vastavalt CLP artiklile 17 peab ohtlikuks klassifitseeritud aine või segu olema varustatud märgistusega, millel on järgmised elemendid:

- tarnija(te) nimi, aadress ja telefoninumber;
- aine või segu nimikogus elanikkonnale kättesaadavaks tehtud pakendis, kui see kogus ei ole pakendil mujal märgitud;
- tootetähised;
- vajaduse korral ohupiktogramm;
- vajaduse korral tunnussõnad;
- vajaduse korral ohulaused;
- vajaduse korral hoiatuslaused;
- vajaduse korral lõik lisateabega.

Teatud märgistuselemendid on võrreldes teistega olulisemad. Vastavaid eeskirju on selgitatud allolevates lõikudes.

CLP sätestab, et märgistus esitatakse nende liikmesriikide ametlikes keeltes, kus aine või segu turule viiakse, kui asjaomane (asjaomased) liikmesriik (liikmesriigid) ei sätesta teisiti. Selleks võivad tarnijad kas koostada ühe mitmekeelse märgistuse, mis hõlmab kõiki nende riikide ametlikke keeli, kuhu ainet või segu tarnitakse, või koostada iga riigi jaoks eraldi märgistused, millest igaüks on vastavas keeles või keeltes. Tarnijad võivad soovi korral kasutada märgistusel lisaks nõutavatele keeltele ka täiendavaid keeli eeldusel, et kõigis keeltes esitatakse samad andmed. See ei tohi siiski mõjutada kohustusliku märgistusteabe loetavust ega olla aluseks CLP artiklis 29 sätestatud erandite rakendamisele, vt käesoleva dokumendi [punkti 5.3.1](#).

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

3.3 Teabe asukoht CLP ohumärgistusel

CLP artikkel 32 sätestab mõned piiratud eeskirjad, mis määratlevad teabe asukoha märgistusel. Ülejäänud märgistuselementide paigutuse üksikasjad jäetakse märgistust koostava(te) isiku(te) otsustada, nagu on sätestatud allolevas tabelis 1:

Tabel 1: CLP märgistusnõuded ja tarnija otsustusvabadus

CLP nõue (artikkel 32)	Näide tarnijale jäetud otsustusvabadusest
Ohupiktogramm, tunnussõnad, ohulaused ja hoiatuslaused peavad olema märgistusel koos.	Tarnija võib piktogrammide paigutuse vabalt valida.
Ohulaused grupeeritakse märgistusele koos, kuid ohulausete järjekorda saab vabalt valida.	Tarnija võib valida, kas need rühmad esitatakse märgistuse vasakul või paremal pool või mujal.
Hoiatuslaused grupeeritakse märgistusele koos, kuid hoiatuslausete järjekorda saab vabalt valida.	Tarnija võib valida, kas need rühmad esitatakse märgistuse vasakul või paremal pool või mujal.
Juhul kui märgistusel kasutatakse rohkem kui ühte keelt, tuleb sama keele ohu- ja hoiatuslaused paigutada märgistusel kokku.	Kui tarnija peab mõnes riigis nõutava(te) keel(t)je osas kasutama CLP artikli 31 nõuete täitmiseks alternatiivseid vahendeid, võib kasutada I lisa punkti 1.5.1 kohaselt volditavaid märgistusi, külgeasetavaid silte ja välispakendit.
CLP artiklis 25 osutatud täiendav teave peab sisalduma täiendava märgistuse osas ning tuleb paigutada CLP artikli 17 lõike 1 punktides a–g osutatud märgistuselementide kõrvale.	Tarnija võib valida, kuidas eraldada seda osa märgistuselementidest, millele on osutatud CLP artikli 17 lõike 1 punktides a–g. Samuti võib tarnija soovi korral paigutada selle teabe märgistusel mitmesse kohta.

3.4 Esimesed kogemused CLP märgistuseeskirjadega

Esimesed kogemused CLP märgistuseeskirjade rakendamisega näitavad, et CLP-märgistusel nõutava teabe hulk on võrreldes ohtlike ainete direktiivi ja ohtlike valmististe direktiivi märgistustega suurem, mistõttu märgistuse jaoks on vaja rohkem ruumi. Üks põhjus on see, et CLP näeb võrreldes ohtlike ainete direktiivi ja ohtlike valmististe direktiiviga ette täiendavad piktogramm. Samuti on täiendavat ruumi vaja uute tunnussõnade jaoks. Kui segud tuleb klassifitseerida arvutusmeetodite alusel, on täiendav klassifikatsioon võrreldes ohtlike ainete direktiivi ja ohtlike valmististe direktiiviga vajalik madalama üldise kontsentratsiooni piirväärtuse juures, mis tähendab, et märgistusele tuleb lisada täiendavad ohu- ja hoiatuslaused. Peale selle ei näe CLP üldjuhul ette ohutuse ühendlauseid, mis lühendaksid teadet ja säästaksid väärtuslikku märgistusruumi, vt käesoleva dokumendi [punkti 4.5](#).

Hoiatuslausete osas näeb CLP võrreldes ohtlike ainete direktiivis ja ohtlike valmististe direktiivis sisalduvate ohulausete ette palju rohkem lauseid. Teisest küljest muudavad CLP vähem ettekirjutavad valikueeskirjad (võrreldes ohtlike ainete direktiiviga) kuue hoiatuslause sihtarvu saavutamise märgistusel, mille CLP ette näeb, keerulisemaks, vt ka käesoleva dokumendi [punkti 4.6](#) ja [punkti 7](#).

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

Joonisel 2 on illustreerimiseks toodud näidisaine (glutaaraldehüüdi) märgistuselementide⁴ võrdlus CLP ja ohtlike ainete direktiivi järgi:

<u>CLP kohased ohupiktogramm</u>	<u>Ohtlike ainete direktiivi ohusümbolid</u>
	
<u>Tunnussõna:</u> Ettevaatust	<u>Ohutunnused:</u> Mürgine Keskkonnale ohtlik
<u>5 CLP ohulaused</u>	<u>4 Ohtlike ainete direktiivi riskilaused</u>
Allaneelamisel ja sissehingamisel mürgine ⁵	Mürgine sissehingamisel ja allaneelamisel
Põhjustab rasket nahasöövitust ja silmakahjustusi.	Põhjustab söövitust
Võib põhjustada allergilist nahareaktsiooni	Sissehingamisel ja nahale sattumisel võib põhjustada ülitundlikkust (allergiat)
Sissehingamisel võib põhjustada allergia või astma sümptomeid või hingamisraskusi.	
Väga mürgine veeorganismidele	Väga mürgine veeorganismidele
Valik ligi 30 hoiatuslause hulgast	S: (1/2-)26-36/37/39-45-61

Joonis 2: CLP ja ohtlike ainete direktiivi kohaste oluliste märgistuselementide võrdlus näidisaine (glutaaraldehüüd) baasil

Ülaltoodud näited viitavad sellele, et tulevikus on märgistusel saadaoleva ruumi optimaalne kasutamine keerulisem kui see oli/on ohtlike ainete direktiivi ja ohtlike valmististe direktiivi sätete alusel. Kõigi CLP järgi nõutavate märgistuselementide mahutamiseks tuleb tõenäoliselt näha rohkem vaeva.

⁴ Joonisel 2 toodud märgistus ei vasta CLP-määrusele, selle eesmärk on anda näitlik ülevaade kohaldatavatest märgistuselementidest.

⁵ See ohutuse ühendlause on üks vähestest, mis on ette nähtud CLP tehnika arenguga seotud 2. kohanduses.

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

3.5 CLP eeskirjad ainete ja segude pakendamise kohta

CLP artikkel 35 sisaldab ohtlike ainete direktiivist ja ohtlike valmististe direktiivist üle võetud pakendamisnõudeid. Ohtlike ainete ja segude korral tuleb lisaks märgistamiseeskirjadele hoolikalt järgida ka pakendamisnõudeid. Nende sätete eesmärk on tagada, et:

- pakend on kujundatud, valmistatud ja kinnitatud sellisena, et sisu ei pääseks välja;
- pakendi sisu ei saa kahjustada pakendi ja kinnituste materjali ega moodusta koos materjaliga ohtlikke ühendeid;
- pakend ja kinnitused peavad olema üleni vastupidavast ja tugevast materjalist, et need ei avaneks;
- asendatavate kinnitusseadistega varustatud pakendid konstrueeritakse selliselt, et neid saab korduvalt sulgeda, ilma et sisu välja pääseks;
- elanikkonnale tarnitav pakend ei tohi tõmmata endale laste tähelepanu või äratada neis uudishimu või eksitada tarbijat.

Oluline on märkida, et transpordieeskirjadele vastav pakend peab vastama ülalolevas täpploendis toodud nõuetele.

Elanikkonnale tarnitavate ainete segude osas sätestab CLP eeskirjad alljärgnevale:

- lastekindla turvasulguri kasutamine, vt II lisa punkti 3.1;
- reljeefse hoiatusmärgise kasutamine, vt II lisa punkti 3.2.

Need sätted kohalduvad kas spetsiifilise ohuklassi/-kategorია korral või muudes ainetes ja segudes sisalduva kindla aine kontsentratsiooni korral, vt järgmistel lehtedel tabelit 2 ja 3. Nii lastekindlate turvasulgurite (mida mõnikord nimetatakse ka lapselukuks) kui ka reljeefsete hoiatusmärgiste puhul nõuab CLP vastavust teatud standarditele, mis käsitlevad korduvalt suletavaid ja ühekordselt suletavaid pakendeid ning reljeefseid hoiatusmärgiseid. Need standardid on loetletud CLP II lisa 3. osas. Vastavust neile standarditele tohivad tõendada üksnes laborid, mis vastavad standardile EN ISO/IEC 17025 ja selle muudatustele.

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

Tabel 2: Ohuklassifikatsioonid, mille korral kohalduvad CLP sätted lastekindlatele turvasulgurite ja/või reljeefsete hoiatusmärgiste kohta

Ohuklass (kategooria)	Lastekindlad turvasulgurid	Reljeefsed hoiatusmärgised *
Akuutne toksilisus (1.–3. kategooria)	✓	✓
Akuutne toksilisus (4. kategooria)		✓
Mürgisus sihtelundi suhtes (ühekordne kokkupuude) (1. kategooria)	✓	✓
Mürgisus sihtelundi suhtes (ühekordne kokkupuude) (2. kategooria)		✓
Mürgisus sihtelundi suhtes (korduv kokkupuude) (1. kategooria)	✓	✓
Mürgisus sihtelundi suhtes (korduv kokkupuude) (2. kategooria)		✓
Nahasöövitus (kategooria 1A, 1B ja 1C)	✓	✓
Hingamiselundite sensibiliseerimine (1. kategooria)		✓
Hingamiskahjustused (1. kategooria) <i>NB! Lastekindel turvasulgur pole vajalik, kui aine või segu tarnitakse aerosoolina või kinnises pihustusseadmega varustatud mahutis</i>	✓	✓
Mutageensus sugurakkudele (2. kategooria)		✓
Kantserogeensus (2. kategooria)		✓
Reproduktiivtoksilisus (2. kategooria)		✓
Tuleohtlikud gaasid (1. ja 2. kategooria)		✓
Tuleohtlikud vedelikud (1. ja 2. kategooria)		✓
Tuleohtlikud tahked ained (1. ja 2. kategooria)		✓

* PS! Reljeefsete hoiatusmärgiste nõuded ei kehti aerosoolidele, mis on klassifitseeritud ja märgistatud üksnes eriti tuleohtlike või tuleohtlike aerosoolidena.

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

Tabel 3: Ained, mille korral kehtivad CLP sätted lastekindlate turvasulgurite ja/või reljeefsete hoiatusmärgiste kohta, kui need ained sisalduvad muudes ainetes või segudes märgitud või kõrgemas kontsentratsioonis

Aine identifitseerimine	Kontsentratsiooni piirväärtus	Lastekindlad turvasulgurid	Reljeefsed hoiatusmärgised
Metanool*	≥ 3%	✓	
Diklorometaan	≥ 1%	✓	

* NB! Teatud kontsentratsiooni ületamisel on ka metanooli puhul nõutav reljeefne hoiatusmärgistus, sest segu tuleks sellisel juhul klassifitseerida tuleohtliku vedelikuna (2. kategooria).

4. CLP MÄRGISTUSELEMENTIDE RAKENDAMISE EESKIRJAD

4.1 Tarnija kontaktandmed

Vastavalt CLP artiklile 17 tuleb märgistusel esitada ühe või mitme tarnija kontaktandmed. Põhimõtteliselt võib samal ainel või segul olla tarneahelas rohkem kui üks tarnija, nt juhul kui tootja tarnib segu levitajale, kes tarnib seda ka kolmandatele pooltele. CLP artiklis 17 ei täpsustata siiski, kas sellisel juhul on vaja mõlema tarnija kontaktandmeid. Samuti ei täpsustata seda, kas mõne tarnija kontaktandmed on teistest olulisemad.

Vastavalt CLP artikli 4 lõikele 4 peab tarnija tagama, et ohtlik aine või segu märgistatakse ja pakendatakse enne turule viimist vastavalt CLP-määruse III ja IV jaotisele. Tarneahelas võib sama aine või segu märgistus erineda sõltuvalt pakendi mahust või vastavalt pakendi täiendavatest kihtidest, vt ka käesoleva dokumendi [punkti 5.2](#), [punkti 5.3](#) ja [punkti 5.4](#). Kui tarnija muudab pakendit selliselt, et CLP artiklis 17 sätestatud märgistuselemente tuleb kujutada teisiti kui temale tarnitud märgistusel/pakendil, peab ta lisama oma nime ja kontaktandmed või asendama oma tarnija kontaktandmed enda kontaktandmetega, sest sellega võtab ta vastutuse aine või segu ümberpakendamise ja ümbermärgistamise eest. Kui tarnija ei muuda pakendit selliselt, et märgistamine muutuks vajalikuks, ei pea ta märgistusele lisama oma kontaktandmeid ega asendama oma tarnija kontaktandmeid enda omadega, kuid võib seda soovi korral teha. Juhul kui ta muudab märgistusel näidatud keelt (keeli), peab ta lisama oma kontaktandmed selle tootja kontaktandmetele, kes andis välja esimese märgistuse, sest nii võtab tarnija endale vastutuse märgistuse sisu õige tõlke eest.

4.2 Tootetähised

Üldreeglina tuleb aine või segu ohutuskaardil kasutada samu tootetähiseid nagu märgistusel. Märgistusele valitud mis tahes tootetähised tuleb kirjutada selle (nende) liikmesriigi (liikmesriikide) ametlikus (ametlikes) keeles (keeltes), kus aine või segu turule viiakse, välja arvatud juhul, kui asjaomane (asjaomased) liikmesriik (liikmesriigid) näeb (näevad) ette teisiti, vt CLP artikli 17 lõiget 2.

Vastavalt CLP artikli 18 lõikele 2 peavad ainete tootetähised sisaldama vähemalt järgmist:

- CLP VI lisa 3. osas sätestatud nimi ja tunnuscode; nimi on rahvusvaheline keemiline tunnus, mis on sätestatud CLP VI lisa 3. osa tabelite teises veerus. Tunnuscode on tavaliselt indeksinumber, EÜ number või CAS-number; soovitatav on kasutada numbrit, mis kindlustab aine ühese identifitseerimise; mõnel juhul võib olla õigustatud kahe numbri kasutamine, nt CAS-number ja indeksinumber; VI lisas oleva aine nimetuse tõlkimisel nõutava(te)sse keelde (keeltesse), on mõttekas kontrollida, ega sobiv tõlge pole mõnes avalikus andmebaasis, nt ClassLab juba olemas, vt <http://ecb.jrc.ec.europa.eu/classification-labelling/clp/> või <http://ecb.jrc.ec.europa.eu/esis/index.php?PGM=cla>; või
- kui aine ei kuulu CLP VI lisa 3. osasse, nimi ja tunnuscode, mis on olemas klassifitseerimis- ja märgistusandmikus. Nimi on tavaliselt IUPAC-

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

nomenklatuuris esitatud nimetus⁶, EÜ nimetus või CAS-nimetus. Tunnuskood on kas klassifitseerimis- ja märgistusandmiku viitenumber, EÜ või CAS-number. Soovitav on kasutada numbrit või numbreid, mis tagavad aine ühese identifitseerimise. Oluline on märkida, et praktikas pole klassifitseerimis- ja märgistusandmiku viitenumbri valimine tõenäoliselt otstarbekas, sest viitenumber ei pruukinud olla vastava ohutuskaardi koostamise ajal kättesaadav, vt ülal; selle asemel on soovitatav valida tähiseks (kui see on asjakohane) EÜ number või CAS-number, et minimeerida ohutuskaardi läbivaatamise vajadust; või

- kui aine pole ei CLP VI lisa 3. osas ega klassifitseerimis- ja märgistusandmikus, CAS-number ja IUPAC-nomenklatuuri nimetus või CAS-number ja muu rahvusvaheline keemiline nimetus, nt INCI nomenklatuuri nimetus⁷, kui on asjakohane; lähtuda võib sellest, et see puudutab aineid, mida toodetakse või imporditakse ELi esimest korda, kuid millest pole veel teatatud; või
- kui CAS-numbrit pole ja ükski eespool toodud tingimus ei kehti, IUPAC-nomenklatuuri nimetus või muu rahvusvaheline kemikaalinimetus, nt INCI nomenklatuuri nimetus, kui see on asjakohane.

Vastavalt CLP artikli 18 lõikele 3 peavad segude tootetähised sisaldama mõlemat järgmist elementi:

- segu kaubanduslik nimetus või nimetus; ja
- kõikide nende segus sisalduvate ainete määratlus, mis tingivad segu klassifitseerimise akuutset toksilisust põhjustavaks, nahka söövitavaks või rasket silmakahjustust põhjustavaks, suguraku mutageensust põhjustavaks, kantserogeenseks, reproduktiivtoksiliseks või sissehingamisel sensibiliseerivalt toimivaks või nahka sensibiliseerivaks või sihtorgani suhtes toksiliseks või hingamisteedele ohtlikuks.

Täpploendi teise punkti osas, mis käsitleb segude märgistusi, peavad valitud kemikaalinimetused identifitseerima ained, mis on tervisele väga ohtlikud ning mille alusel segu klassifitseeriti ja määrati vastavad ohulaused.

Selleks et vähendada aine (keemiliste) nimetuste arvu märgistusel, ei tohiks segu märgistusel esitada rohkem kui neli nimetust, välja arvatud juhul, kui see on vajalik ohtude olemuse ja raskusastme tõttu. Selline olukord võib tekkida siis, kui segu sisaldab rohkem kui nelja ainet, mida esineb olulises kontsentratsioonis ning mille alusel klassifitseeritakse segu eespool toodud täpploendi teises punktis sisalduvale ühele või mitmele ohule vastavaks.

Mõnikord võib tootja, importija või allkasutaja jõuda järeldusele, et segus sisalduva aine tähised, mida märgistusel või ohutuskaardil nõutakse, kujutavad riski tema ärisaladusele või intellektuaalomandi õigustele. Sellisel juhul võib saata liikmesriigi pädevale asutusele ohtlike valmististe direktiivi artikli 15 sätete alusel taotluse alternatiivse kemikaalinimetuse kasutamiseks selle aine jaoks. Kui vastav segu on enne või pärast 1. juunit 2015 juba CLP kohaselt klassifitseeritud, märgistatud ja pakendatud, tuleb vastav taotlus saata kemikaaliametisse. Alternatiivne nimetus on

---

⁶ Kui IUPAC-nomenklatuuri kohane nimetus koosneb rohkem kui 100 tähemärgist, võib tarnija kasutada ühte muudest nimetustest (tavanimetus, kaubanimi, lühend) millele on osutatud REACH-määruse VI lisa punktis 2.1.2, tingimusel et CLP artikli 40 lõike 1 punkti b kohaselt esitatavates teatistes sisalduvad nii IUPAC-nomenklatuuris esitatud nimetus kui ka kasutatav muu nimetus.

⁷ INCI on kosmeetikatoodete koostisainete rahvusvaheline nomenklatuur (International Nomenclature of Cosmetic Ingredients)

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

üldisem nimetus, milles identifitseeritakse kõige olulisemad funktsionaalsed rühmad, või alternatiivne keemiline nimetus, vt CLP artiklit 24. Selliste taotlustega kaasneb tasu vastavalt komisjoni määruse (EÜ) nr 440/2010 artiklile 3. Euroopa Kemikaaliamet tagab vastavate IT-vahendite ja selgitavate dokumentide olemasolu.

4.3 Ohupiktogramm

Ohupiktogramm on pildiline kujutis, mille abil edastatakse teavet asjaomase ohu kohta, vt ka CLP artikli 2 lõikes 3 olevat määratlust. Vastavalt CLP artiklile 19 määrab aine või segu klassifikatsioon ohupiktogramm, mis tuleb märgistusel kuvada, nagu on sätestatud CLP I lisa 2. osas (füüsikalised ohutegurid), 3. osas (terviseohud) ja 4. osas (keskkonnoahud). Teavet ohupiktogrammide määramise kohta kindlatesse ohuklassidesse ning kategooriatesse / ohuklasside alajaotustesse leiate ka CLP V lisast. Praegu on üheksa eri piktogrammi. Kui tavaliselt määratakse üksikule ohuklassile või ohukategooriale vaid üks piktogramm, on mõne ohuklassi alajaotuse puhul vaja kahte piktogrammi, nimelt isereageerivate B-tüüpi ainete ja segude ning orgaaniliste B-tüüpi peroksiidide puhul, vt ka alt.

Märgistuse värv ja paigutus peab olema selline, et ohupiktogramm ja selle taust oleksid selgelt näha, vt CLP artikli 31 lõiget 2. Ohupiktogramm peavad olema nurgale toetuva ruudu kujulised, s.t nad peavad olema märgistuse horisontaalsel lugemisel rombikujulised ning sisaldama musta sümbolit valgel taustal, millel on punane serv (vt CLP I lisa punkti 1.2.1). Punase täpne toon, s.t Pantone number ei ole määratletud ning märgistajad võivad seda kasutada vastavalt oma äranägemisele: Iga ohupiktogramm⁸ peab katma vähemalt ühe viieteistkümnendiku minimaalsest pinnast, mis on ette nähtud CLP artiklis nõutavale teabele, kuid minimaalne pind ei tohi olla väiksem kui 1 cm².

Piktogramme saab tasuta alla laadida veebilehelt <http://www.unece.org/trans/danger/publi/ghs/pictograms.html>. Üks piktogrammi näide on hüüumärk (piktogramm GHS07), mis määratakse mitmesugustele väiksema raskusastmega terviseohu klassidele ja kategooriatele, vt CLP V lisa 2. osa:

Ainete ja segude puhul, mis on klassifitseeritud mitme ohu alusel, võib märgistusel olla vaja mitu piktogrammi. Sellistel juhtudel tuleb lihtsalt kontrollida, kas kehtivad CLP artiklis 26 sätestatud eelisjärjekorra reeglid. Üldiselt tuleb märgistusel esitada iga ohuklassi kõige raskemaid ohukategooriaid kajastavad piktogramm. See kehtiks ka olukordades, kus ainel on nii ühtlustatud kui ka mitteühtlustatud (nt ise)klassifikatsioon, vt CLP artikli 26 lõiget 2.

Peale selle sätestab CLP teatud ohupiktogrammide ja klassifikatsioonide osas eelisjärjekorra reeglid:

- **Füüsikaliste ohutegurite korral**, kui märgistusel on piktogramm GHS01 (plahvatav pomm), pole GHS02 (leek) ja GHS03 (leek ringi kohal) kohustuslikud
...

---

⁸ Piktogrammi suurus tähendab siin piktogrammi enda suurst, mitte virtuaalse ruudu suurst, mille sees piktogramm asub.

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

kohustuslik   vabatahtlik   vabatahtlik

... välja arvatud juhul, kui kohustuslik on rohkem kui üks piktogramm, s.t ainete ja segude puhul, mis on klassifitseeritud isereageerivateks B-tüüpi aineteks ja segudeks või orgaanilisteks B-tüüpi peroksiidideks, vt CLP I lisa;

- **Füüsikaliste ja terviseohtude korral**, kui märgistusel on piktogramm GHS02 (leek) või GHS06 (pealuu ja ristatud sääreluud), pole GHS04 (gaasiboon) kohustuslik⁹:

kohustuslik   või   kohustuslik   vabatahtlik

- **Terviseohtude korral**, kui märgistusel on piktogramm GHS06 (pealuu ja ristatud sääreluud), ei tohi piktogrammi GHS07 (hüüumärk) kasutada:

- **Terviseohtude korral**, kui märgistusel on piktogramm GHS05 (söövitus), ei tohi piktogrammi GHS07 (hüüumärk) kasutada naha- või silmaärrituse tähistamiseks

... kuid tuleb kasutada muude ohtude tähistamiseks;

---

⁹ See eelisjärjekorra eeskiri kehtestati CLP-määruse tehnika arenguga seotud 2. kohanduses.

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

- **Terviseohtude korral**, kui märgistusel on piktogramm GHS08 (terviseoht) hingamisteede sensibiliseerimise tähistamiseks, ei tohi piktogrammi GHS07 (hüüumärk) kasutada naha sensibiliseerimise või naha- või silmaärrituse tähistamiseks ...

... kuid tuleb kasutada muude ohtude tähistamiseks.

NB! Ainetele ja segudele võivad kehtida ka transpordieeskirjad märgistamise kohta. Teatud juhtudel võib pakendil oleva kindla CLP ohupiktogrammi välja jätta, vt CLP artikkel 33.

Juhul kui ainele või segule on määratud täiendav ohulause EUH071 („hingamisteid söövitav“), võib määrata söövituse piktogrammi (GHS05), vt CLP I lisa tabeli 3.1.3 märkust 1. Kui seda on tehtud, võib märgistuselt välja jätta piktogrammi GHS07 – mürgisus sihtelundi suhtes, ühekordne kokkupuude, 3. kategooria (hingamisteede ärritus) – ning samuti hoiatuslause H335 („võib põhjustada hingamisteede ärritust“), vt alt.

Ainete ja segude osas, mida tuleb märgistada nii vastavalt CLP-määrusele kui ka ohtlike ainete transpordieeskirjadele, võib CLP piktogrammide märgistuselt välja jätta, kui esitatakse sarnane transpordipiktogramm, vt ka CLP artiklit 33 ja käesoleva dokumendi [punkti 5.4](#).

4.4 Tunnussõnad

Tunnussõna näitab konkreetse ohu suhtelist raskusastet. Märgistus sisaldab asjakohast tunnussõna vastavalt ohtliku aine või segu klassifikatsioonile: raskemad nõuavad tunnussõna „ettevaatust“, kergemad ohud tunnussõna „hoiatus“, vt CLP artiklit 20.

Iga klassifikatsiooni puhul asjakohane tunnussõna on sätestatud tabelites, milles on esitatud iga ohuklassi puhul nõutavad märgistuselemendid, nagu on sätestatud CLP I lisa 2. kuni 5. osas. Mõnel ohukategoorial (näiteks lõhkeained, jaotis 1.6) ei ole tunnussõna.

Kui aine või segu on klassifitseeritud rohkem kui ühe ohuna, tuleb märgistusel esitada ainult üks tunnussõna. Sellisel juhul on sõna „ettevaatust“ tähtsam.

4.5 Ohulaused

CLP ohumärgistus peab samuti sisaldama asjakohaseid ohulauseid, mis kirjeldavad aine või seguga seotud ohtude olemust ja raskusastet, vt CLP artiklit 21. Näiteks ohulause, mis on määratud akuutsele suukaudsele toksilisusele, kategooria 4: „Allaneelamisel kahjulik“ (H302).

Iga ohuklassi ja kategooria / ohuklassi alajaotuse puhul asjakohased ohulaused on sätestatud CLP I lisa 2. kuni 5. osas olevates tabelites. Enamiku ohulausetes sõnastuse võib võtta CLP III lisa tabelitest 1.1, 1.2 ja 1.3. Mõne terviseega seotud ohulause puhul võib lisada ka kokkupuuteviisi või sihtorgani, nt „Allaneelamisel

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

kahjustab maksa” (H370) ühekordsel kokkupuutel sihtelundi suhtes avalduva mürgisuse korral, 1. kategooria. Vt ka käesoleva dokumendi [punkti 4.8](#).

Kui aine klassifikatsioon on ühtlustatud ja sisaldub CLP VI lisa 3. osas, tuleb märgistusel kasutada selle klassifikatsiooni puhul asjakohast ohulauset (ohulauseid). Mõned CLP VI lisa 3. osas toodud klassifikatsioonid on miinimumklassifikatsioonid, mille korral võib olla vajalik määrata raskem klassifikatsioon või vastav ohulause. Samuti võib olla vajalik lisada ühtlustamata ohtude ohulauseid, mis ei ole VI lisa loendis kaetud, vt CLP artikli 4 lõiget 3.

Oluline on märkida, et erinevalt ohtlike ainete direktiivist pole ohu ühendlauseid CLPs praegu ette nähtud. Siiski on ÜRO tasandil juba mõned ohu ühendlauseid kokku lepitud ja avaldatud ÜRO GHSi 3. muudetud versioonis. ELis on need rakendatud CLP-määruse tehnika arenguga seotud 2. kohandamisega (komisjoni 10. märtsi 2011 määrus (EÜ) nr 286/2011). See tähendab, et alates 1. detsembrist 2012 ainete puhul ja alates 1. juunist 2015 segude puhul võib eri kokkupuuteviiside alla, kuid samasse kategooriasse kuuluvaid ohulauseid esitada märgistusel ja ohutuskaardil ühendlausestena, nt H301+H311 suu- ja nahakaudse kokkupuute 3. kategooria korral: „Allaneelamisel või nahale sattumisel mürgine“.

Kui aine või segu on klassifitseeritud mitmesse ohuklassi või ohuklassi alajaotusse, kantakse märgistusele kõik selle klassifitseerimisest tulenevad ohulauseid, välja arvatud juhul, kui see on selgelt dubleeriv või üleaarune, vt CLP artiklit 27. See kehtib ka ainetele ja segudele, millele on määratud täiendav ohulause EUH071 („hingamisteid söövitav“): sellisel juhul võib märgistuselt ära jätta sihtelundi suhtes esinevat mürgisust puudutava ohulause H335 („võib põhjustada hingamisteede ärritust“), ühekordne kokkupuude, 3. kategooria (hingamisteede ärritus).

CLP III lisas on toodud kõigis keeltes ohulausetega õige sõnastus, nagu see tuleb esitada märgistusel. Ühe keele ohulauseid tuleb märgistusel koondada koos sama keele hoiatuslausestega, vt ka eespool [punkti 3.3](#).

4.6 Hoiatuslauseid

CLP ohumärgistusel peavad olema asjakohased hoiatuslauseid, milles antakse nõu aine või segu ohtudest tulenevate, inimeste või keskkonnale avalduva kahjuliku mõju ennetamise või vähendamise kohta, vt CLP artikkel 22. Näiteks hoiatuslause „Kui tuli jõuab lõhkeaineteni, MITTE teha kustutustöid.“ (P373). Iga ohuklassi ja kategooria / ohuklassi alajaotuse jaoks asjakohased hoiatuslauseid on esitatud tabelites tähestiku- ja numbrijärjekorras, kus CLP I lisa 2. kuni 5. osas esitatud ohuklasside puhul nõutavad märgistuselemendid on välja toodud.

Hoiatuslauseid tuleb valida kooskõlas üldiste ettevaatusabinõudega, mis on sätestatud CLP artiklites 22 ja 28 ning CLP IV lisa 1. osas: iga valiku puhul tuleb arvesse võtta kasutatud ohulauseid, aine või segu kavandatavat või kindlaksmääratud kasutusala ning CLP-määruse IV lisa tabelite 6.1–6.5 kasutamistingimuste veerus kirjeldatud põhijuhiseid. Dubleerimist ja üleaarust teavet tuleks vältida. Kui ainet või segu tarnitakse elanikkonnale, tuleb märgistusel esitada üldiselt üks hoiatuslause aine või segu kõrvaldamise ning samuti pakendi kõrvaldamise kohta, vt CLP artikli 28 lõiget 2. Tavaliselt ei ole pakendil rohkem kui kuus hoiatuslauseid, välja arvatud juhul, kui see on vajalik ohtude olemuse ja raskusastme kajastamiseks.

Kõige sobivamate hoiatuslausestega valimise hõlbustamiseks on käesoleva dokumendi [punktis 7](#) asjakohane juhend.

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

CLP IV lisa 2. punktis on märgistusel esitatavate hoiatuslausete õige sõnastus kõigis keeltes. Ühe keele hoiatuslaused tuleb märgistusel koondada sama keele ohulausete juurde, vt ka eespool [punkti 3.3](#).

4.7 Ohu- ja hoiatuslausete koodid

Ohu- ja hoiatuslaused kodeeritakse ainulaadse ühest tähest ja kolmest numbrist koosneva koodi abil järgmiselt:

- H-täht (tähistab ohulauset) või P-täht (tähistab hoiatuslauset). Hoiatuslaused, mis võeti üle ohtlike ainete direktiivist ja ohtlike valmististe direktiivist, kuid mis ei ole veel lisatud GHSi, on kodeeritud tähe kombinatsiooniga EUH;
- ohulausete puhul üks ohu tüüpi tähistav number, nt „2“ füüsikaliste ohutegurite tähistamiseks; ja kaks numbrit vastavalt ohu järjekorranumbrile, näiteks plahvatusohtlikkus (koodid 200 kuni 210), tuleohtlikkus (koodid 220 kuni 230) jne.
- hoiatuslausetel number, mis kajastab ühte viiest lausetüübist, s.t üldised laused (1), ennetuslaused (2), reageerimislaused (3), hoiustamislaused (4) ja kõrvaldamislaused (5), millele järgnevad kaks numbrit, mis tähistavad lausete endi järjekorranumbrit.

CLP kohaste ohu- ja hoiatuslausete koodivahemik on toodud all tabelis 4:

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

Tabel 4: CLP kohaste ohu- ja hoiatuslausete koodivahemikud

Ohulaused: H	Hoiatuslaused: P
200–299 Füüsilised ohutegurid	100–199 Üldised
300–399 Terviseohud	200–299 Ennetamine
400–499 Keskkonnaohud	300–399 Reaktsioon
	400–499 Hoiustamine
	500–599 Kõrvaldamine

Oluline on märkida, et ohu- ja hoiatuslausete koodid, samuti täiendavad märgistuselemendid, millele on CLP artikli 25 lõikes 1 osutatud, pole märgistusel vajalikud – CLP nõuab üksnes kohalduvate lausete sõnastuse esitamist märgistusel.

4.8 Märgistusel esitatav lisateave

CLP artikkel 25 näeb ette lisateabe põhimõtte, mille eesmärk on hõlmata lisaks CLP artikli 17 lõigetes a kuni g kirjeldatud teabele täiendavat märgistusteavet. Selle märgistusel esitatava lisateabe võib jagada kahte kategooriasse – kohustuslikuks ja mittekohustuslikuks teabeks. Mõlema puhul on CLP järgi tegemist lisateabega ning see peab märgistusel asuma lisateabe jaotises ning olema samades keeltes kui muud CLP-märgistuse elemendid.

Märgistusel esitatav kohustuslik lisateave võib põhimõtteliselt olla:

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

- täiendavad ohulaused, mis on seotud kindlate füüsikaliste ja tervisealaste omadustega, on üle võetud ohtlike ainete direktiivist. Need on kodeeritud EUH lausetena, nt EUH001, vt II lisa I osa, samas kui koodi number vastab ohtlike ainete direktiivi vastava riskilause numbrile, s.t EUH001 vastab ohtlike ainete direktiivi riskilausele R1. Mõne ühtlustatud klassifikatsiooniga ainete täiendavad ohulaused on toodud VI lisa 3. osas;
- teatud segude täiendavad laused on üle võetud ohtlike valmististe direktiivist, nt lause „Sisaldab isotsüanaate. Võib esile kutsuda allergilise reaktsiooni“ (EUH204), vt CLP II lisa 2. osa. Ka nendel lausetel on EUH koodid, et ühtlustada nende esitamine täiendavate ohulausetega, vt eespool;
- ainete märgistuse osas kehtib kuni 1. detsembrini 2012 ja segude märgistuse osas kuni 1. juunini 2015 järgmine: tunnussõna (Ettevaatust) ning ohu- ja hoiatuslaused, mis on seotud klassifikatsiooniga „Oht osoonikihile“, mis on säilinud ohtlike ainete direktiivist, vt I lisa 5. osa. Selle ohuklassi üksikutele märgistuselementidele kehtivad eelisjärjekorra reeglid, mis on sätestatud CLP artiklis 20 ning 26–28. Pärast eespool nimetatud kuupäevi ning CLP-määruse tehnika arenguga seotud 2. kohandamist muudetakse see ohuklass tavaliseks CLP ohuklassiks. see tähendab, et tunnussõna (Hoiatus), ohulause H420 (Kahjustab rahvatervist ja keskkonda, hävitades kõrgatmosfääris asuvat osoonikihti), hoiatuslause P502 (Hankida valmistajalt/tarnijalt teavet kemikaali taaskasutamise/ringlussevõtu kohta) ja ohupiktogramm GHS07 (hüüumärk) tuleb esitada vastavalt CLP III jaotise sätetele;
- spetsiifiline reageerimisteave, millele on osutatud CLP IV lisa hoiatuslausete P320 „Nõuab kiiret eriravi (vt ... etiketil)“, P321 „Nõuab eriravi (vt ... etiketil)“ ja P322 „Nõuab erimeetmeid (vt ... etiketil)“ sulgudes, nt „vt täiendavaid esmaabijuhiseid etiketil“ või „vt täiendavaid juhiseid vastumürkide manustamise kohta etiketil“. Vt ka all tabelit 5 ja käesoleva dokumendi punktis 7.3 olevaid tabeleid;
- segude puhul, mis sisaldavad koostisaineid, mille ägeda mürgisuse kohta puuduvad andmed, kontsentratsioonis 1% või rohkem, lause „koostisaine(d), mille mürgisus ei ole teada, moodustab (moodustavad) segust x protsenti“, vt CLP I lisa punkti 3.1.3.6.2.2. See lause tuleb lisada ka ohutuskaardile. Seoses sellega tasuks lause moodustada järgmiselt: „x protsenti segust koosneb koostisaine(te)st, mille ägeda (suukaudse/nahakaudse/sissehingamisel) mürgisuse kohta puuduvad andmed“, eriti kui aine on klassifitseeritud ka muudesse ohtudesse ning kui on oluline määratleda kokkupuuteviis, vt ka juhendi punkti 3.1.4.2 CLP kriteeriumide rakendamise kohta;
- alates 1. juunist 2015 ja pärast CLP-määruse tehnika arenguga seotud 2. kohandamist: kui segu ühe või mitme komponendi vesikeskkonda ohustava ägeda ja/või pikaajalise toime kohta puudub kasutamiskõlblik teave, lause „sisaldab x% koostisaineid, mille mürgisuse kohta vesikeskkonnale puuduvad andmed“, vt muudatusi CLP I lisa punktis 4.1.3.6.1. See lause tuleb praegu lisada üksnes ohutuskaardile;
- täiendav lause EUH401 ohtlike ainete ja segude kohta, mis on direktiivi 91/414/EMÜ reguleerimisalas (vt II lisa 4. osa);
- ühenduse muudes õigusaktides ette nähtud nõuetest tulenevad märgistuselemendid, vt CLP artikli 32 lõiget 6, s.t REACH-määruses (EÜ) nr 1907/2006 nõutav autoriseerimisnumber, pindaktiivsete ainete ja lõhnaainete loend vastavalt detergentide määrusele 648/2004, tuleohtlikkuse märgistus vastavalt aerosoolide direktiivile 75/324/EMÜ või lenduvate orgaaniliste ühendite sisaldus vastavalt lenduvate orgaaniliste ühendite direktiivile 2004/42/EÜ.

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

NB! Mõnel juhul tuleb ohulause koostamisel esitada lisateavet, näiteks määratleda kokkupuuteviis või teatud terviseohtude sihtorgan, s.t kantserogeensuse, mutageensuse või reprodutiivtoksilisuse ning sihtorgani suhtes esineva mürgisuse ohuklassid ühe- ja mitmekordsel kokkupuutel. Näiteks sihtorgani suhtes esineva mürgisuse ohuklassi puhul mitmekordsel kokkupuutel tuleb ohulauset H372 („Kahjustab elundeid pikaajalisel või korduval kokkupuutel“) täiendada mõjutatud organitega, kui need on teada, ning kokkupuuteviis, kui on veenvalt tõestatud, et muud kokkupuuteviisid ei ole ohtlikud. See ei kujuta endast siiski märgistusel esitatavat lisateavet CLP artikli 25 tähenduses. Tegemist on täiendava ohuteabega, mis tuleb esitada ohulause enda raames lisaks CLP III lisa tabelis 1.2 sätestatud standardsõnastusele, vt ka käesoleva dokumendi [punkti 4.5](#).

Enamik sellest kohustuslikust lisateabest on võetud üle ohtlike ainete direktiivist ja ohtlike valmististe direktiivist ning kehtib tavaliselt üksnes ELis. CLPs hõlmatud täiendavate ohulausete osas võetakse kasutusele uus ELi kodeerimissüsteem, et eristada neid ÜRO GHSist pärit ohulausetest. Need on lihtsalt tuvastatavad EUH koodi järgi.

Et see teave tuleb paigutada CLP artikli 17 lõigetes a kuni g nõutava teabega kõrvuti, tuleb aine või segu CLP-märgistuse koostamisel täiendavad märgistuselemendid paigutuse ja ruumivajaduse seisukohast hoolikalt läbi mõelda. **Kohustusliku lisateabe kasutamisel peab see olema lihtsalt identifitseeritav ja loetav. Loomulikult on see piiratud ruumi korral mittekohustuslikust lisateabest olulisem.** Mõnel juhul võivad tarnijad soovida esitada märgistusel teatud elemente, mis ei ole seaduse järgi kohustuslikud, kuid on vajalikud toote käitlemisel ja kasutamiseks – näiteks põhilised kasutusjuhised. Sellisel juhul tuleb märgistuse kujundamisel arvestada ka sellise teabe vajadusega.

Seoses sellega tuleks mainida, et CLP soovib, kuid ei nõua otseselt, et täiendav märgistusteave paigutataks ühte kohta – tarnija võib paigutada täiendava teabe ka mitmesse kohta, võttes arvesse CLP artikli 25 nõudeid. Näited on muu hulgas märgistustel 6.3 ja 6.5 käesoleva dokumendi [punktis 6](#). Samamoodi soovib CLP, kuid ei nõua otseselt, et täiendav märgistusteave tuleks märgistada või märgistuselementidest vastavalt CLP artikli 17 punktidele a kuni g nähtavalt eristada, nt paigutades selle märgistusel teise kohta või raami sisse või esitades selle teist värvi või teise suurusega tähtedega.

Kahtlemata soodustab nähtav eristamine märgistuselementide eristamist, mis on pärit ÜRO GHSist. Konkreetset juhul ei pruugi siiski olla mõistlik CLP elemente ja muude õigusaktide alusel nõutavat täiendavat märgistusteavet eristada, kui viimane toetab aine või segu ohutut käitlemist ja kasutamist. Näiteks kui täiendavad EUH-laused väljendavad sarnast hoiatust kui klassifikatsiooni kajastavad ohulause, on isegi soovitatav esitada mõlemad laused märgistusel koos, et need üksteist võimendaksid, nt liitium (EÜ nr 231-102-5), mis on klassifitseeritud veega reageeriva 1. ohukategooria aine, EUH014 (“Reageerib ägedalt veega.”) on väga sarnane ohulausega H260 (“Kokkupuutel veega eraldab tuleohtlikke gaase, mis võivad iseenesest süttida.”), vt allpool näidet 6.4.

Loetavuse osas ei tohi muu ühenduse õigusakti alusel nõutavat kohustuslikku märgistusteavet, nt lenduvate orgaaniliste ühendite sisaldust, mida nõuab direktiiv 2004/42/EÜ¹⁰ või määruses (EÜ) nr 648/2004¹¹ nõutavat kindlate koostisosade loendit kohelda CLPs endas nõutavast kohustuslikust märgistusteabest erinevalt:

---

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004 direktiiv 2004/42/EÜ teatavates värvides, lakkides ja sõidukite taasviimistlustoodete orgaanilistes lahustites kasutamise tulemusena tekkivate lenduvate orgaaniliste ühendite heitkoguste piiramise kohta, millega muudetakse direktiivi 1999/13/EÜ

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004 määrus (EÜ) nr 648/2004 detergentide kohta

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

sarnaselt viimasega peab teave olema lihtsalt identifitseeritav ja loetav ning tuleb esitada muu mittekohustusliku täiendava teabe suhtes CLP-märgistusel eelisjärjekorras.

Ülevaade kohustuslikest täiendavatest märgistuselementidest, mis tuleb esitada märgistusel esitatava lisateabe osas, on toodud tabelis 5:

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

Tabel 5: CLP artiklite 25 ja 32 kohaselt kohustuslik täiendav märgistusteave

Viide õigusaktile	Tüüp ja kohaldatavus	Kood	Sisu/sõnastus
CLP artikli 25 lõige 1 ja II lisa 1. osa punkt 1.1	a) Täiendavad ohulauseid, mis on seotud aine ja segude kindlate füüsikaliste omadustega. Need tuleb määrata vastavalt II lisa määratletud tingimustele, kui aine või segu on juba klassifitseeritud CLP I lisa kriteeriumide alusel. Mõne ühtlustatud klassifikatsiooniga aine täiendavad ohulauseid on toodud VI lisa 3. osas.	EUH001 EUH006 EUH014 EUH018 EUH019 EUH044	<i>Plahvatusohtlik kuivana</i> <i>Plahvatusohtlik õhuga kokkupuutel või kokkupuuteta</i> <i>Reageerib ägedalt veega</i> <i>Kasutamisel võib moodustuda tule-/plahvatusohtlik auru-õhu segu</i> <i>Võib moodustada plahvatusohtlikke peroksiide</i> <i>Plahvatusohtlik kuumutamisel kinnises mahutis</i>
CLP artikli 25 lõige 1 ja II lisa 1. osa punkt 1.2	b) Täiendavad ohulauseid, mis on seotud aine ja segude kindlate tervisele avalduvate omadustega. Need tuleb määrata vastavalt II lisa 1. osa punktis 1.2 määratletud tingimustele, kui aine või segu on juba klassifitseeritud CLP I lisa kriteeriumide alusel. Mõne ühtlustatud klassifikatsiooniga aine täiendavad ohulauseid on toodud VI lisa 3. osas. EUH071 kohta vt ka I lisa tabeli 3.1.3 märkust 1	EUH029 EUH031 EUH032 EUH066 EUH070 EUH071	<i>Kokkupuutel veega eraldub mürgine gaas</i> <i>Kokkupuutel hapetega eraldub mürgine gaas</i> <i>Kokkupuutel hapetega eraldub väga mürgine gaas</i> <i>Korduv kokkupuude võib põhjustada naha kuivust või lõhenemist</i> <i>Silma sattumisel mürgine</i> <i>Söövitav hingamiselunditele</i>
CLP artikli 25 lõige 6 ja II lisa 2. osa	Täiendavad laused teatud segude kohta. Need tuleb määrata segudele vastavalt II lisa 2. osas määratletud tingimustele.		
	1. Pliisisaldusega segud	EUH201	<i>Sisaldab pliidi. Mitte kasutada pindadel, mida lapsed võivad närida või imeda.</i>
	- vähem kui 125 ml sisaldavatel pakenditel	EUH201A	<i>Ettevaatust! Sisaldab pliidi.</i>
	2. Tsüanoakrülaate sisaldavad segud	EUH202	<i>Tsüanoakrülaat. Ohtlik. Liimib naha ja silmad hetkega. Hoida lastele kättesaamatus kohas.</i>

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

Viide õigusaktile	Tüüp ja kohaldatavus	Kood	Sisu/sõnastus
	3. Tsemendid ja tsemendisegud	EUH203	<i>Sisaldab kroomi (VI). Võib esile kutsuda allergilise reaktsiooni.</i>
	4. Isotsüanaate sisaldavad segud	EUH204	<i>Sisaldab isotsüanaate. Võib esile kutsuda allergilise reaktsiooni.</i>
	5. Segud, mis sisaldavad epoksükomponente, mille keskmine molekulmass on ≤ 700	EUH205	<i>Sisaldab epoksükomponente. Võib esile kutsuda allergilise reaktsiooni.</i>
	6. Elanikkonnale müüdavad segud, mis sisaldavad aktiivkloori	EUH206	<i>Ettevaatust! Mitte kasutada koos teiste toodetega. Segust võib eralduda ohtlikke gaase (kloori).</i>
	7. Kaadmiumi (sulameid) sisaldavad segud, mis on mõeldud pehme- või kõvajoodisega jootmiseks	EUH207	<i>Ettevaatust! Sisaldab kaadmiumi. Kasutamisel moodustuvad ohtlikud aurud. Vt tootja esitatud teavet. Järgida ohutuseeskirju.</i>
	8. Segud, mida ei klassifitseerita sensibilisaatoriteks, kuid mis sisaldavad vähemalt üht sensibiliseerivat ainet ¹²	EUH208	<i>Sisaldab (sensibiliseeriva aine nimetus). Võib esile kutsuda allergilise reaktsiooni.</i>
	9. Halogeenitud süsivesinikke sisaldavad vedelad segud	EUH209 EUH209A	<i>Kasutamisel võib muutuda väga tuleohtlikuks või Kasutamisel võib muutuda tuleohtlikuks</i>
	10. Segud, mis ei ole ette nähtud elanikkonna jaoks	EUH210	<i>Ohutuskaart nõudmisel kättesaadav</i>
	11. Aerosoolid		<i>Aerosoolidele kehtivad ka direktiivi 75/324/EMÜ sätted</i>
CLP artikli 25 lõige 5 ja I lisa 5. osa	I lisa 5. osas sisalduva ohuklassi tunnussõna, ohu- ja hoiatuslaused (vt enne seda tabelit olevas tekstis toodud vastavat punkti)	EUH059 P273 P501	<i>Ettevaatust (tunnussõna) Ohtlik osoonikihile Vältida sattumist keskkonda Sisu/konteiner kõrvaldada ... .. (määrake kõrvaldamise koht või kohalduv õigusakt, vt all punkti 7)</i>

¹² Vastavalt CLP-määruse tehnika arenguga seotud 2. kohandusele tuleb sensibiliseerivateks klassifitseeritud segudele märkida sellis(t)e segus sisalduva(te) muu(de) (peale segu klassifikatsiooni aluseks oleva aine) aine(te) nimetus(ed), mis on klassifitseeritud sensibiliseerivaks ning sisalduvad segus kontsentratsioonis, mis võrdub või CLP I lisa tabelis 3.4.6 sätestatuga või ületab seda. See säte jõustub segudele alates 1. juunist 2015. Mõõndusena ei pea segusid, mis on klassifitseeritud, märgistatud ja pakendatud vastavalt direktiivile 1999/45/EÜ või määrusele (EÜ) nr 1272/2008 ning viidud turule enne 1. juunit 2015 selle sätte kohaselt kuni 1. juunini 2017 ümber märgistama.

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

Viide õigusaktile	Tüüp ja kohaldatavus	Kood	Sisu/sõnastus
IV lisa	Ained ja segud, millele on määratud hoiatuslaused <ul style="list-style-type: none"> - P320 - Nõuab viivitamatut eriravi (vt ... käesoleval etiketil). - P320 - Nõuab eriravi (vt ... käesoleval etiketil). - P320 - Nõuab erimeetmeid (vt ... käesoleval etiketil). 		Täiendav esmaabijuhis (nt vastumürgi manustamine), millele on viidatud hoiatuslause sulgudes
I lisa, punkt 3.1.3.6.2.2.	Segu, mis sisaldab 1% või rohkem koostisainet (koostisaineid), mille äge mürgisus pole teada		<i>Segu sisaldab x protsenti koostisainet (koostisaineid), mille mürgisus pole teada (ka ohutuskaardil)</i>
I lisa, punkt 4.1.3.6.1	Segu, mille ühe või mitme asjakohase koostisaine ägeda ja/või pikaajalise mürgisuse kohta vesikeskkonnale puudub kasutuskõlblik teave		<i>Sisaldab x% koostisaineid, mille mürgisuse kohta vesikeskkonnale puuduvad andmed (ka ohutuskaardil)</i>
CLP artikli 25 lõige 2	Täiendav lause ainete ja segude kohta, mis jäävad direktiivi 91/414/EMÜ reguleerimisalasse	EUH401	<i>Inimeste tervise ja keskkonna ohustamise vältimiseks järgida kasutusjuhendit</i>
Muudest ühenduse õigusaktidest tulenevad märgistuselemendid vastavalt artikli 32 lõikele 6	<u>Näited:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Määrus (EÜ) nr 1907/2006 (REACH) - Määrus (EÜ) nr 648/2004 (detergendid) - direktiiv 75/324/EMÜ (aerosoolid) - direktiiv 2004/42/EÜ (lenduvad orgaanilised ühendid) 		<ul style="list-style-type: none"> - autoriseerimisnumber - kindlate koostisosade loend, nt pindaktiivsed ained, hapnikupõhised pleegitid, ensüümid, desinfektandid, optilised valgendid ja lõhnaained - tuleohtlikkuse märgistus - lenduvate orgaaniliste ühendite sisaldus

Mittekohustuslik täiendav märgistusteave, mille sisu sõltub tarnijast, ei kuulu CLP märgistusnõuete hulka. See võib sisaldada näiteks kindlat tooteteavet või kindlaid kasutusjuhiseid.

Sellise mittekohustusliku lisateabe võib paigutada ka CLP artikli 17 lõigetes a kuni g nõutud märgistuselementide ja kohustusliku lisateabe (kui seda kasutatakse) kõrvale. See ei tohi siiski juhtida tähelepanu kohustuslikelt märgistuselementidelt eemale ega olla nendega vastuolus ning peab andma lisateavet, vt CLP artikli 25 lõiget 3. Peale selle peab mis tahes mittekohustuslik lisateave, mis on esitatud kas märgistusel või pakendil, vastama aine või segu klassifikatsioonile, vt CLP artikli 25 lõiget 4. See tähendab, et klassifitseeritud aine või segu märgistusel ega pakendil ei tohi esitada selliseid lauseid nagu „mittetoksiline“, „mittesaastav“ või „ökoloogiline“, mis viitavad

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

sellele, et aine/segude pole ohtlik, ega lauseid, mis ei ole kooskõlas määratud klassifikatsiooniga.

5. JUHISED CLP OHUMÄRGISTUSE TEATUD ASPEKTIDE KOHTA

5.1 Täiendavad aspektid, mida CLP ohumärgistuse juures tuleb arvesse võtta

Selleks et tarnija saaks koostada märgistuse kooskõlas CLPga, säilitades samal ajal märgistuste kujundamisel võimalikult suure vabaduse, tuleks arvesse võtta järgmisi märgistusalasid aspekte.

- Märgistuse suurus: CLP I lisa punkt 1.2 määratleb märgistuse suuruse, sätestades märgistuse **miinimummõõtmed** ja piktogrammi suuruse, mis on seotud miinimummõõtmetega. Märgistus peaks siiski olema piisavalt suur, et sisaldada kõiki märgistuselemente, mille CLP on ette näinud, jäädes samal ajal loetavaks. Seega tuleb märgistus vajadusel ettenähtud miinimumpindalast suuremaks teha.
- Märgistuse erieeskirjad: need puudutavad erimärgistust ja pakendamist olukordades, kus näiteks aine või segu on **ebamugava kujuga või väikeses pakendis**, vt CLP artiklit 29. Teised eeskirjad, s.t CLP artiklis 33 sätestatud eeskirjad, puudutavad **mitmekihilist pakendit** ja/või olukorda, kus ainele või segule kehtivad CLP märgistuseeskirjad ja **ohtlike ainete transpordiga seotud märgistusnõuded** vastavalt ÜRO ohtlike kaupade veo soovitude näidiseeskirjade (nn oranž raamat), mis on ELis rakendatud rahvusvaheliste transpordilepingute ja direktiivi 2008/68/EÜ kaudu (edaspidi ohtlike ainete transpordieeskirjad). CLP-märgistuse koostamise eest vastutav(ad) isik(ud) peab (peavad) võtma kõiki neid eeskirju arvesse enne lõpliku otsuse tegemist oma aine või segu kohta.
- Hoiatuslausete valimine: kui tunnussõnade, ohupiktogrammide ja ohulausete kasutamise eeskirjad on CLPs üsna üheselt mõistetavad, vt eestpoolt, on **kõige asjakohasemate hoiatuslausete valimine** suuresti tarnija äranägemise ja leidlikkuse hooleks jäetud. Valiku lihtsustamiseks on käesoleva dokumendi [punktis 7](#) esitatud hoiatuslausete valimise juhised. Juhised põhinevad CLP artiklites 22 ja 28 sätestatud üldistel nõuetel ning CLP IV lisa tabelite 6.1–6.5 kasutustingimuste veergudes antud põhilistel juhistel. Juhistes võetakse muu hulgas arvesse aine või segu ettenähtud kasutusviise ja füüsikalisi omadusi.

5.2 Märgistuse ja märgistuselementide suurus

Nagu eespool [punktis 3.4](#) on sätestatud, võib CLP kohasel märgistusel nõutavate märgistuselementide arv olla konkreetse aine või segu puhul eri põhjustel suurem kui ohtlike ainete direktiivi ja ohtlike valmististe direktiivi kehtivuse ajal. Lisada võib täiendavaid märgistuselemente, mis nõuavad täiendavat märgistusruumi, ning võivad nõuda võrreldes ohtlike ainete direktiivi ja ohtlike valmististe direktiivi kohase märgistusega ka märgistuse teistsugust paigutust.

CLP-määrus määratleb märgistuse ja mõnede selle elementide miinimumsuuruse. Neid on täpsustatud CLP I lisa punktis 1.2, vt ka alt tabelit 6. Miinimummõõtmed on võetud üle ohtlike ainete direktiivist.

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

Tabel 6: CLP kohase märgistuse ja piktogrammide miinimummõõtmed.

Pakendi maht	Märgistuse mõõtmed	Piktogrammi mõõtmed (millimeetrites)
≤ 3 liitrit	Võimalusel vähemalt 52 x 74	Mitte väiksem kui 10 x 10 Võimalusel vähemalt 16 x 16
> 3 liitrit, kuid ≤ 50 liitrit	Vähemalt 74 x 105	Vähemalt 23 x 23
> 50 liitrit, kuid ≤ 500 liitrit	Vähemalt 105 x 148	Vähemalt 32 x 32
> 500 liitrit	Vähemalt 148 x 210	Vähemalt 46 x 46

Üldiselt nõuab CLP, et märgistuselemendid, millele osutatakse CLP artikli 17 lõikes 1, peavad olema sellise suuruse ja paigutusega, et need oleksid lihtsalt loetavad, vt ka eestpoolt [punkti 3.1](#).

Tuleb märkida, et märgistusel võib olla rohkem keeli, kui on nõutav liikmesriigis, kus aine või segu turule viiakse: kui märgistus vastab eespool tabelis 6 sätestatud (miinimum)mõõtmetele ja kui tekstielementide loetavus on tagatud, jääb keelte arvu üle otsustamine vastava tarnija pädevusse.

Tähtede suurus tunnussõnades, ohulausetes, hoiatuslausetes ja mis tahes lisateabes ei ole õigustekstis rohkem määratletud, s.t on jäetud tarnija otsustada. See tähendab, et asjaosaline ise võib otsustada, kas ta soovib suurendada tähemärkide suurust vastavalt pakendi üldisele mahule ja mõõtmetele või kasutada kõigi mahtude ja märgistuste puhul enam-vähem ühesugust suurust.

Samuti võib tarnija otsustada, kas ta soovib teatud märgistuselementidel kasutada suuremat tähesuurust, jättes teiste elementide tähed väiksemaks. Praegu on mõned ettevõtted otsustanud esitada tunnussõnad „Ettevaatus“ ja „Hoiatus“ suuremate tähtedega kui ohu- ja hoiatuslaused. Mitmed ettevõtted otsustavad esitada kohustuslikud elemendid üldiselt suuremate tähtedega kui mittekohustusliku märgistusteabe. Mõlemad viisid on põhimõtteliselt CLP õigustekstiga kooskõlas, kui kohustuslik märgistusteabe on lihtsalt loetav.

Praegu soovitavad mõned asjaosalised kasutada teksti loetavuse tagamiseks vähemalt 1,8 mm tähesuurust. Seda võib siiski võtta üksnes soovitusena, mitte CLP-määruses sätestatud õigusliku nõudena.

Seoses ohupiktogrammidega seob CLP **piktogrammide suuruse** märgistuse minimaalsete mõõtmetega: iga ohupiktogramm¹³ peab katma vähemalt ühe viieteistkümnendiku kohustusliku märgistusteabe jaoks ette nähtud pindalast, s.t kõik CLP artiklites 17 ja 25 ning artikli 32 lõikes 6 nõutavad elemendid, kuid pindala ei tohi olla väiksem kui 1 cm², vt CLP I lisa punkti 1.2.1.2. Selle mõtte seisneb selles, et märgistuse suurus ja piktogrammide suurused peavad jääma proportsionaalseks pakendi suurusega.

Põhimõtteliselt peaks ülalkirjeldatud miinimumnõuetele vastav märgistus olema piisavalt suur selleks, et mahutada kõik CLP artiklis 17 määratletud märgistuselemendid, nii et need jääksid loetavaks. Eelisjärjekord tuleb anda

¹³ Piktogrammi suurus tähendab siin piktogrammi enda suurust, mitte virtuaalse ruudu suurust, mille sees piktogramm asub.

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

kohustuslikele märgistuselementidele, s.t artikli 17 lõigetes a kuni g määratletud elemendid ja mis tahes kohustuslik täiendav teave, mida nõuab CLP või muu ühenduse / ELi õigusakt. Kui tarnija otsustab lisada mittekohustuslikke täiendavaid märgistuselemente, saab loetavuse tagada üksnes siis, kui sellise teabe hulk on väike. Suurema hulga mittekohustusliku teabe lisamisel peaks tarnija kaaluma selle vähendamist või märgistuse suurendamist. Viimasel juhul tuleks kaaluda ka eri kohustuslike märgistuselemente suurendamist. Selle eesmärk on parandada nende identifitseerimist ja säilitada nende loetavus.

Tuleb märkida, et loetavaks peetakse piktogrammi, mis katab ühe viieteistkümnendiku CLP I lisa tabelis 1.3 määratletud miinimummõõtmetest. Piktogrammi suurust tuleb suurendada alati, kui see moodustab alla 1/15 märgistuse pindalast, mis on ette nähtud kohustusliku teabe jaoks, nt mis tahes märgistuselemendid, mida nõutakse CLP artiklites 17 ja 25 ja artikli 32 lõikes 6. Kui tarnija otsustab siiski kasutada pakendi teatud mahu minimaalsetest mõõtmetest suuremat märgistust, ei ole vaja piktogramme suurendada, kui need katavad ühe viieteistkümnendiku vastavatest miinimummõõtmetest, nt > 50-liitrise, kuid ≤ 500-liitrise mahuti piktogrammi miinimumsuurus peab olema 32 mm x 32 mm, mis moodustab 1/15 CLP I lisa tabelis 1.3 sätestatud miinimummõõtmetest (105 mm x 148 mm). Märgistuse suurendamise teel saadud lisapindala võib kasutada täiendava teabe jaoks, mida tarnija peab oluliseks. Siiski tuleks selle juures arvesse võtta CLP artikli 25 lõiget 3, mis näeb ette, et mittekohustuslik lisateave ei tohi CLP artiklites 17 ja 25 ning artikli 32 lõikes 6 osutatud kohustusliku märgistusteabe identifitseerimist raskendada.

5.3 Märgistus- ja pakendamisnõuete erandid

Kõik pakendid ei võimalda esitada vajalikku märgistusteavet etiketil või pakendil kooskõlas CLP artikli 31 nõuetega. CLP artiklis 29 ja I lisa punktis 1.5.1 nähakse selliste olukordade jaoks ette erandid, kui pakend on nii väike või sellise kujuga, et CLP artikli 31 nõudeid pole võimalik täita. Kuigi enamik neist nõuetest on üle võetud ohtlike ainete direktiivist ja ohtlike valmististe direktiivist („väike ja ebamugav pakend“), kehtestati CLPs ka mõned uued nõuded, et viia õigusraamistik kooskõlla pakenditehnoloogia arengutega ning võimaldada tarnijatele paindlikkust pakendite korral, mida on keeruline märgistada.

5.3.1 Volditavate märgistuste, külgeseotavate siltide ja välispakendite kasutamine

Aine või segu pakend võib olla nii väike või sellise kuju või vormiga, et märgistuselemente pole võimalik esitada kooskõlas CLP artikliga 31. Põhjus võib olla kas selles, et liikmesriigis, kus kemikaal turule viiakse, tuleb märgistusel esitada rohkem kui üks keel, või lihtsalt selles, et pakend on liiga väike või oma vormi/kuju tõttu keeruliselt märgistatav, nii et kõiki märgistuselemente ei ole võimalik esitada isegi mitte ühes keeles. Eelkõige võib osutada võimatuks märgistuse horisontaalne lugemine, kui pakend on normaalasendis või kui märgistuselemendid on hõlpsaks lugemiseks ebapiisava suuruse ja vahega.

Sellises olukorras võib CLP artiklis 17 määratletud märgistuselemendid esitada kas

- volditava märgistusena või
- külgeseotava sildina või
- välispakendil.

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

Nende alternatiivide kasutamisel peab märgistuse osa, mis kinnitatakse pakendile või (täpploendi viimases punktis kirjeldatud juhul) sisepakendil esitatud märgistus sisaldama vähemalt ohupiktogrammi (ohupiktogramme), CLP artiklis 18 osutatud tootetähist ning aine või segu tarnija nime ja telefoninumbrit, samas võib tunnussõna ning ohu- ja hoiatuslaused, samuti täiendava märgistusteabe ära jätta, vt CLP I lisa punkti 1.5.1.2.

Oluline on märkida, et neid alternatiive ei tohi kasutada, kui märgistus muutub loetamatuks seetõttu, et tarnija on otsustanud lisada märgistusele rohkem keeli, kui on nõutav liikmesriigis, kus aine või segu turule viiakse. Sellisel juhul tuleb märgistuselt täiendavad keeled välja jätta ja koostada liikmesriigi (liikmesriikide) jaoks, kus neid nõutakse, eraldi märgistus.

5.3.1.1 Volditavad märgistused ja külgeseotavad sildid

Volditavad märgistused on alternatiivne võimalus ning neid kasutatakse tihti, kui muus õigusaktis nõutava lisateabe hulk muudaks kogu märgistuse sisepakendi jaoks liiga suureks. Võrreldes külgeseotavate siltidega on volditavad märgistused ilmselt eelistatavam variant, sest pakub paljudel juhtudel märgistuselementide jaoks kõige rohkem ruumi.

Üldiselt, kui tarnija leiab, et vajalik on kasutada volditavat märgistust või külgeseotavaid silte, peaks ta arvestama järgmiste aspektidega:

- **Üldnõuded.** Üldiselt peavad külgeseotavad sildid ja volditavad märgistused vastama samadele tingimustele kui tavaline märgistus, s.t sisu peab olema kustumatu, lihtsalt loetav ja taustast eristuma. Kui see on otstarbekas, peaks volditava märgistuse ja külgeseotava sildi suurus olema sama mis samaväärsel tavalisel märgistusel. Piktogrammide peavad olema sama suurusega kui samaväärsel tavalisel märgistusel.
- **Kinnitus.** Volditav märgistus või külgeseotav silt tuleb pakendile tugevalt kinnitada. See tähendab, et märgistus peab tõenäoliselt jääma kogu pakendi mõistlikult eeldatavaks käitlemisajaks pakendi külge. Kui osa volditavast märgistusest on mõeldud sisepakendi küljest iseseisva brošüürina eemaldamiseks, peab CLP teave pakendile jääma. CLP nõuab vähemalt ohupiktogrammide, tootetähise ning aine või segu tarnija nime ja telefoninumbri esitamist.
- **Materjal.** Märgistuse materjalile ja omadustele pole kindlat standardit. Kui märgistus sisaldab ka ohtlikke kaupu puudutavat teavet ja pakendit tuleb transportida, tuleb täita omadused, mida nõuab vastava transpordiliigi puhul kehtiv koodeks, nt IMDG koodeks meretranspordi korral.

Volditavad sildid valmistatakse tihti tavalisest, katmata paberist. Kui pakendi sisu võib kahjustada trükki, võib märgistuse katta kaitsva pinnakihi. Praeguse tavapraktika kohaselt kaetakse tavaliselt üksnes välisleht. Sellises olukorras peab märgistuse kujundaja püüdma lisada välislehele kohustusliku märgistusteabe, s.t mis tahes märgistuselemendid, mida nõuavad CLP artiklid 17 ja 25 ning artikli 32 lõige 6, ning siselehtedele mittekohustusliku teabe (mittekohustusliku lisateabe). Kui see pole võimalik kaetud välislehe ruumipiirangute tõttu, tuleks välislehel esitada vähemalt ohupiktogramm, tootetähis(ed), millele on osutatud CLP artiklis 18, ning aine või segu tarnija nimi ja telefoninumber, ja ülejäänud teave siselehtedel.

... ja kuidas on taimekaitsevahendite ja biotsiididega?

Taimekaitsevahendite ja biotsiidide puhul tuleb rõhutada, et vastavalt CLP-määruse põhjendusele 47 peavad direktiiv 91/414/EMÜ taimekaitsevahendite turuleviimise

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

kohta ja direktiiv 98/8/EÜ biotsiidide turuleviimise kohta „jääma täielikult kehtivaks nende reguleerimisalasse kuuluvate mis tahes toodete suhtes.“ Peale selle ning seoses taimekaitsevahenditega näeb uus määrus (EÜ) nr 1107/2009 oma artikli 80 lõikes 6 ette, et „direktiivi 91/414/EMÜ artikli 16 kohaselt märgistatud tooteid on lubatud jätkuvalt turule lasta kuni 14. juunini 2015.“

Direktiiv 91/414/EMÜ sätestab oma artikli 16 lõikes 2 näiteks järgmise märgistusnõude: liikmesriigid võivad lubada artikli 16 lõike 1 punktides l, m ja n nõutud teabe esitamist pakendiga kaasasoleval eraldi infolehel, kui pakendil selleks kasutada olev pind on liiga väike. Selle kohaselt võib volditava sildi siselehti käsitleda sellise infolehega, mis võib sisaldada nimetatud punkte. Siiski tuleb märkida, et volditava infolehe siselehed ei tohi peale eespool nimetatute sisaldada muid artikli 16 punkte, näiteks inimeste, loomade või keskkonna kaitse ohutusabinõusid standardlausetena, mis valitakse vastavalt vajadusele direktiivi V lisas esitatud lausete seast, vt sama lõike punkti h, ega taimekaitsevahendi toime liiki (nt insektitsiid, kasvuregulaator, herbitsiid jne, vt sama lõike punkti i; need peavad jääma pakendil esitatavale märgistusele või volditava sildi välislehele. Vt allpool näidismärgistust 6.6.

5.3.1.2 Välispakend

Välispakendil oleva ruumi kasutamine CLP artiklis 17 määratletud märgistuselementide jaoks võib olla alternatiiv juhul, kui see sisaldab mitut pakendiühikut, mis on märgistamiseks liiga väikesed või kui nende märgistamine on keeruline nende vormi/kuju tõttu. Sellistel juhtudel kehtivad nõuded, mis tavaliselt kehtivad märgistusele, vt CLP artikleid 31 ja 32, välispakendi märgistuspiirkonnale. Mis tahes sise- või vahepakendil olev märgistus peab sellisel juhul sisaldama vähemalt ohupiktogramme, CLP artiklis 18 osutatud tootetähist (tootetähiseid) ning aine või segu tarnija nime ja telefoninumbrit, vt CLP I lisa punkti 1.5.1.2.

Välispakendi kasutamisel peab levitaja või jaemüüja, juhul kui ta soovib müüa ühikuid hiljem ühekaupa, hoolitsema selle eest, et kõik CLPs nõutavad märgistuselemendid on olemas. Sellisel juhul võib olla mõttekas kontrollida, kas tal on õigus rakendada CLP artikli 29 lõikes 2 osutatud erandeid väikepakenditele, vt allpool [punkti 5.3.2](#).

5.3.2 Teatud märgistuselementide väljajätmine

Kui täielikku märgistusteavet ei saa esitada ühelgi eelnevas jaotises kirjeldatud viisil, kuna

- pakend on nii väike või sellise (ebamugava) kuju või vormiga, et artikli 31 nõudeid pole võimalik täita selle liikmesriigi keeles, kus aine või segu turule viiakse, ning kuna
- märgistusteavet ei saa esitada ei volditava märgistusena, külgeseotava sildina ega välispakendil, nt lahustuva pakendi korral, või kui ainet või segu pakendatakse ümber väiksematesse pudelitesse (125 ml või vähem), mis viiakse turule hiljem, või kui väikesemahulisi pudeleid (125 ml või alla selle) ei müüda enam välispakendites, vaid üksikult, vt ka eespool [punkti 5.3.1.2](#),

CLP artikli 29 lõige 2 võimaldab tarnijal **vähendada** märgistusel esitatavat teavet, mis oleks tavaliselt nõutav vastavalt CLP artiklile 17.

5.3.2.1 Erandid, kui maht ei ületa 125 ml

Esimene erandite tüüp on seotud pakenditega, mille sisu ei ületa 125 ml. Alloleva tabeli 2. veerus nimetatud märgistuselemendid, mis on seotud sama tabeli 1. veerus loetletud ohuklasside ja -kategooriatega, võib märgituselt välja jätta, kui aine või segu

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

on klassifitseeritud selle ohuklassi või -kategorია jaoks. Kui aine või segu on klassifitseeritud täiendavate, loetellu mittekuuluvate ohuklasside all, tuleb nende ohuklassidega seotud märgistuselemendid ikkagi lisada.

Tabel 7: Märgistuse erandid pakenditele, mille maht ei ületa 125 ml

Aine või segu ohuklassifikatsioon	Lubatavad väljajätmised vastavalt CLP I lisa punktile 1.5.2
Oksüdeeruvad gaasid, 1. kategooria Rõhu all olevad gaasid Tuleohtlikud vedelikud, 2. või 3. kategooria Tuleohtlikud tahked ained, 1. või 2. kategooria Isereageerivad ained või segud, tüüp C, D, E või F Isekuumenevad ained või segud, 2. kategooria Ained ja segud, mis veega kokkupuutel eraldavad tuleohtlikke gaase, 1., 2. või 3. kategooria Oksüdeerivad vedelikud, 2. või 3. kategooria 2. või 3. kategooria oksüdeerivad tahked ained Orgaanilised peroksiidid, tüüp C, D, E või F Akuutselt toksiline aine, kui ainet või segu ei tarnita elanikkonnale, 4. kategooria Nahaärritus, 2. kategooria Silmade ärritus, 2. kategooria Mürgisus sihtelundi suhtes (ühekordne kokkupuude), kui ainet või segu ei tarnita elanikkonnale, 2. ja 3. kategooria Mürgisus sihtelundi suhtes (korduv kokkupuude), kui ainet või segu ei tarnita elanikkonnale, 2. kategooria Ohtlik vesikeskkonnale, 1. kategooria Ohtlik vesikeskkonnale, 1. või 2. kategooria	1. veerus loetletud ohuklasside ohu- ja hoiatuslaused <u>Märkus:</u> ohupiktogramm ja tunnussõna on märgitud ohukategooriate puhul nõutav
Tuleohtlikud gaasid, 2. kategooria Toime imetamisele ja imetamise kaudu Ohtlik mõju vesikeskkonnale, 3. või 4. kategooria	1. veerus loetletud ohuklassidega seotud hoiatuslaused <u>Märkus:</u> ohulaused ja tunnussõnad tuleb esitada, sest märgitud ohukategooriatel pole ohupiktogrammi vaja
Metalle söövitav	selle klassi ohupiktogramm, ohu- ja hoiatuslaused <u>Märkus:</u> selle ohuklassi puhul on tunnussõna nõutav

5.3.2.2 Erandid erijuhtumite jaoks

Lisaks eespool kirjeldatud mahuga seotud eranditele väikestele ja ebamugava kujuga pakenditele määratleb CLP erijuhtumid, mille puhul kehtivad sarnased märgistus- ja pakendamisnõuete erandid:

- Aerosoolide väikepakendid: sarnaselt ohtlike ainete direktiivile sätestab CLP, et aerosoolide kui direktiivi 75/324/EMÜ¹⁴ lisas sätestatud tuleohtliku sisu väikepakendite märgistuse erandid kehtivad täielikult aerosoolpihustitele.

¹⁴ Nõukogu 20. mai 1975 direktiiv 75/324/EMÜ aerosoolide käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta, mida on muudetud komisjoni direktiividega 94/1/EÜ ja 2008/47/EÜ.

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

- Lahustuvad pakendid: teine CLPs määratletud erand kehtib lahustuvatele pakenditele, mille sisu maht ei ületa 25 ml: lahustuvalt pakendilt võib ära jätta kõik CLP artiklis 17 nõutavad CLP märgistuselemendid, kui pakend on ette nähtud ühekordseks kasutamiseks ja seda ümbritseb välispakend, millel on esitatud kõik CLPs nõutavad märgistuselemendid. Erand kehtib juhtudel, kus pakendis sisalduv aine või segu on klassifitseeritud eranditult ühte või mitmesse eespool oleva tabeli 7 esimese veeru esimeses reas loetletud ohukategooriasse. Erandit ei kohaldata siiski ainetele ja segudele, mis jäävad direktiivi 91/414/EMÜ (taimekaitsevahendid) või direktiivi 98/8/EÜ (biotsiidid) reguleerimisalasse.
- Pakendamata ohtlikud ained ja segud, mida tarnitakse elanikkonnale: CLPs on uus säte, mis on seotud pakendamata ohtlike ainete ja segudega, mida tarnitakse elanikkonnale: elanikkonnale müüdavate, CLP II lisa 5. osas nimetatud pakendamata kemikaalide märgistusteave tuleb esitada eraldi (paber)eksemplaril, nt arvel, vt CLP artikli 29 lõiget 3. Kui sellise aine või segu ost toimub kliendile tarnimisest erineval ajahetkel, võib aine või segu tarnimisel kaaluda ka infolehe lisamist, mis sisaldab asjakohast märgistusteavet, või teabe saatmist e-posti teel. See puudutab praegu siiski üksnes mõnda ainet: valmissegatud tsementi ja betooni märjas olekus.
- Keskkonnamärgistus: sarnaselt ohtlike ainete direktiiviga sisaldab CLP võimalust teha keskkonnohtlikuks klassifitseeritud teatud segude keskkonnamärgistuse puhul erandeid, kui on võimalik tõestada nendega kaasneva keskkonnamõju vähenemist, vt CLP artikli 29 lõiget 4. Siiani pole üheski sellises erandis kokku lepitud; kõik erandid tuleb määratleda vastavalt komitoloogiamenetlusele, millele on osutatud CLP artiklites 53 ja 54 ning mis tuleks määratleda CLP II lisa 2. osas.

5.4 Seos CLP ja transpordimärgistuse eeskirjade vahel

Tarne- ja kasutusmärgistuse ning transpordimärgistuse vahelist seost reguleeris varem ainete puhul direktiivi 92/32/EMÜ artikli 24 lõige 6 (s.t ohtlike ainete direktiivi 7. kohandus tehnika arenguga) ja segude puhul ohtlike valmististe direktiivi artikli 11 lõige 6. CLP-määruses sätestab artikkel 33 erieeskirjad olukordade jaoks, kus ohtlike ainete ja segude pakend peab vastama ka ohtlike ainete transpordi eeskirjades nõutavatele märgistussätetele.

Transpordimärgistuse nõuded on sätestatud ÜRO ohtlike kaupade veo soovitude näidiseeskirjades (nn oranž raamat) ja neid rakendatakse ELis rahvusvaheliste transpordilepingute ning ohtlike kaupade siseveo (maantee- ja raudteetransport) direktiivi 2008/68/EÜ kaudu. **CLP artiklis 33 osutatud transpordimärgistus hõlmab kõiki märgistusi ja märke, mida nõuab nt direktiiv 2008/68/EÜ**, nt keskkonnohtlike ainete märk, kõrgendatud temperatuuri märgid või piiratud/vabastatud koguste märgid.

Üks CLP peamisi põhimõtteid on mitte olla rangem kui transpordieeskirjades nõutav märgistus, säilitades samal ajal vastavatel pakendikihtidel olulise ohuteabe.

CLP-märgistust nõutakse tavaliselt aine või segu igalt sise- ja vahekihilt: samuti võidakse see esitada välispakendil. Transpordimärgistus tuleb esitada ohtlike ainete ja segude välispakendil, kui tegemist on ohtlike ainetega vastavalt ohtlike kaupade transpordi käsiraamatu eeskirjadele. Et eri pakendid peavad kandma nii CLP märgistuselemente kui ka transpordimärgistust, välja arvatud CLP ohupiktogramme, kus need loetakse hõlmatuks samaväärse(te) transpordipiktogrammi(de) poolt, mis kajastavad sama ohtu.

Kui CLP võib välispakendilt mitte nõuda CLP märgistuselementide olemasolu, kui välispakendil juba on vastav transpordimärgistus, võib tarnija otsustada kanda

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

välispakendile need CLP märgistuselemendid, mis on sise- või vahepakendil. Seda võimalust võib vaja minna siis, kui aine klassifitseeritud oht ei ole hõlmatud ohtlike ainete transpordi eeskirjades – nt naha ja silmade ärritus, CMR või vesikeskkonna 3. ja 4. kategooria kroonilised ohud: CLP-märgistuse lisamine välispakendile ei ole sellisel juhul kohustuslik.

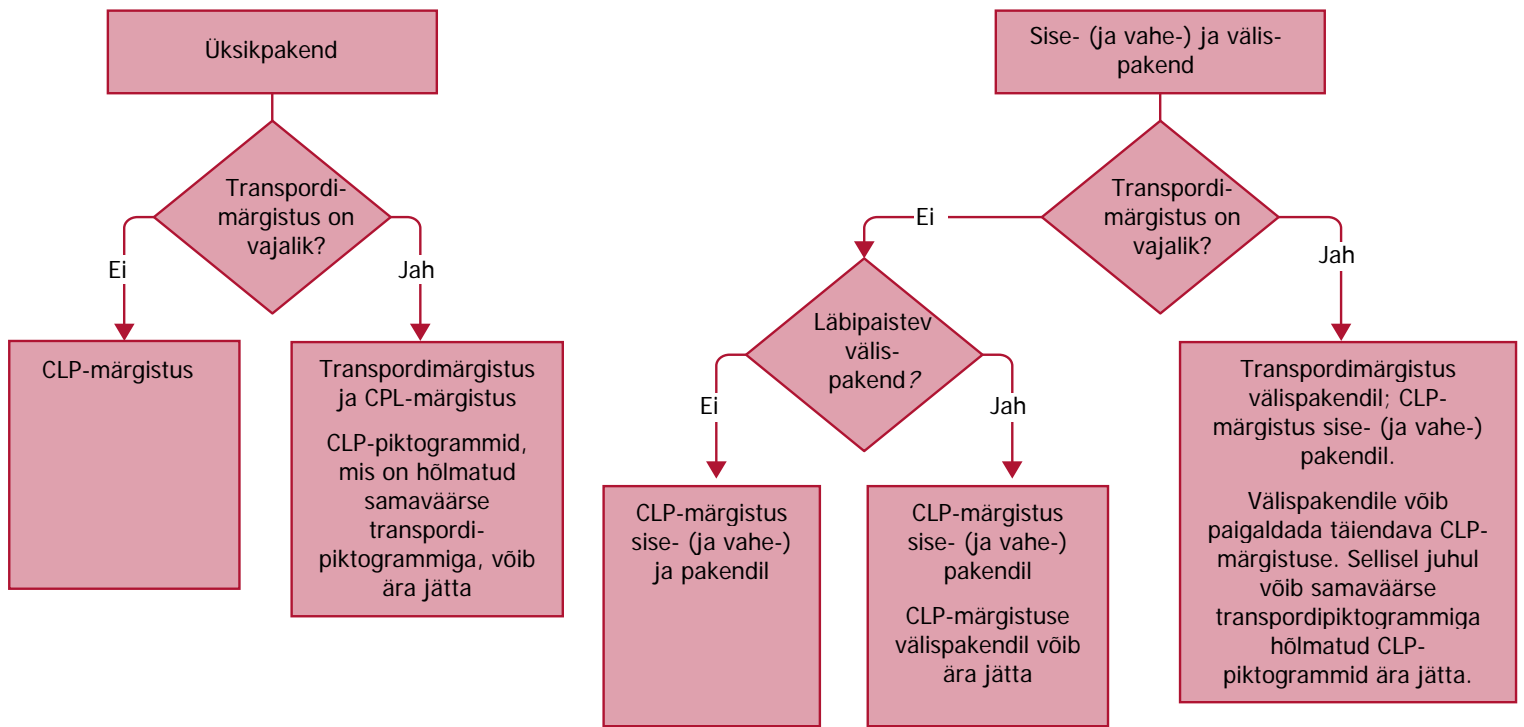
Kui välispakendil ei tule esitada märgistust kooskõlas ohtlike ainete transpordi eeskirjadega (see hõlmaks ka transpordimärgistusi, nt piiratud/tühistatud kogusemärgid), peaksid CLP märgistuselemendid olema olemas nii sise-/vahepakendil kui ka välispakendil. Kui välispakend on läbipaistev, võib sellelt kõik CLP elemendid välja jätta, kui läbipaistva kihi all olev CLP-märgistus on selgelt nähtav.

Eeldus, millel CLP artikli 33 lõike 2 sätted põhinevad, on see, et üksikus või kombineeritud välispakendis on vaid üks aine või segu. Seetõttu tuleks CLP artikli 33 lõike 2 eeskirju rakendada hoolikalt juhtudel, kus ohtlike ainete transpordi eeskirjad ei kohaldu ja kus samasse välispakendisse kokku pakendatakse **rohkem kui üks** erineva ohuklassifikatsiooniga aine või segu: kui välispakendil on erinevad märgistused, mis on seotud mitme pakendatud aine või seguga, ei pruugi kogu välispakendil olev individuaalsete märgistuste komplekt mitte anda sidusat ohualast teavet ja ohutusnõuandeid, nt juhul, kui üks aine on ohtlik vesikeskkonnale, teine on kantserogeen, kolmas süttiv, ning viimane on mitteohtlik segu.

CLP artikli 33 õiguslikke nõudeid ja nende täitmisega kaasnevaid otsuseid on kujutatud järgmisel joonisel:

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

Joonis 3: CLP ja transpordimärgistuse kohaldamise otsuste voodiagramm üksikpakendi (vasakul) ja ühendpakendi (paremal) korral

6. MÄRGISTUSNÄITED

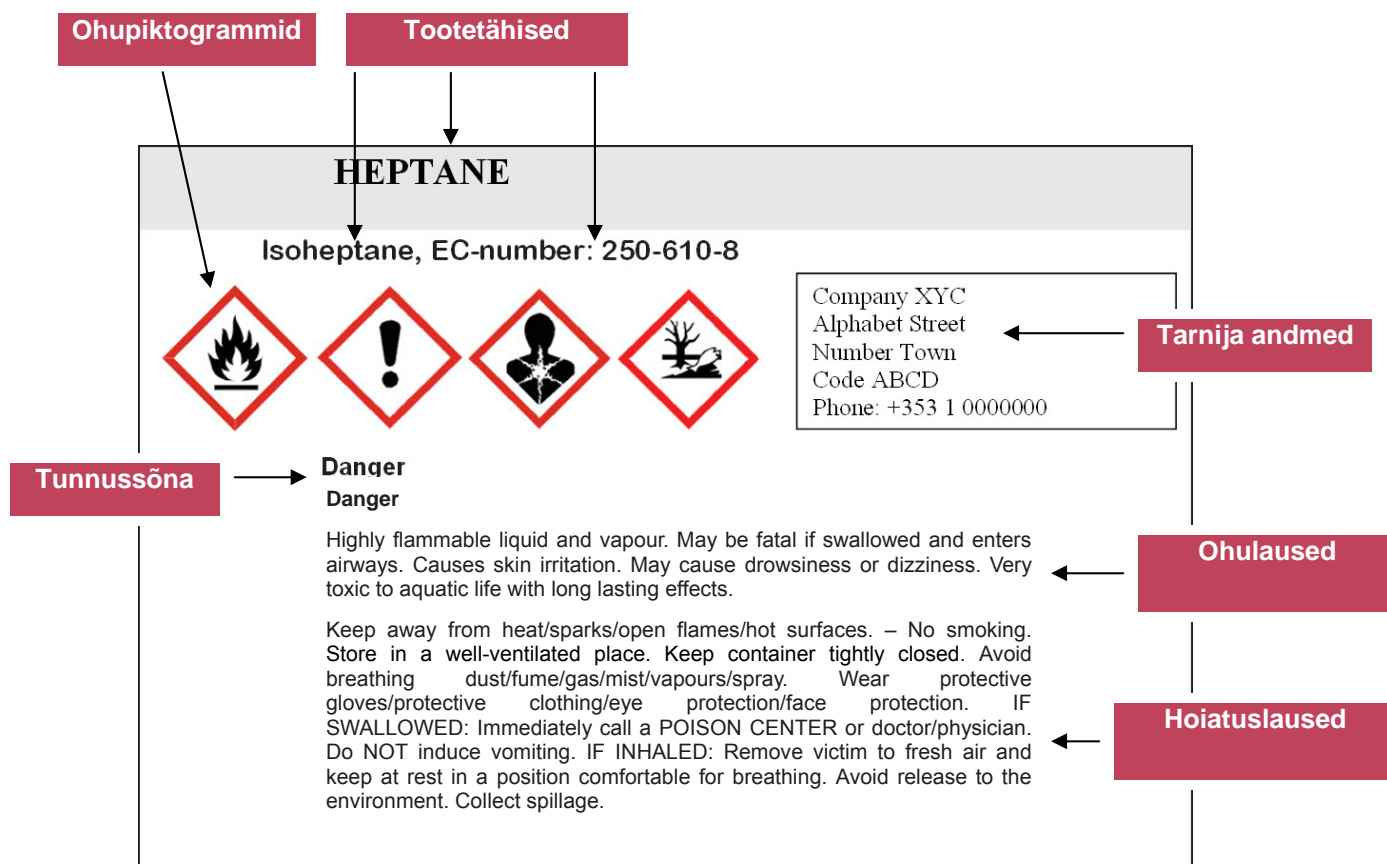
Allpool on toodud rohkelt näiteid illustreerimaks erinevaid ja keerulisi olukordi, millega võidakse märgistuste koostamisel kokku puutuda. Hõlmatud on käesolevas juhenddokumendis käsitletud mitmed aspektid ning neid arutatakse üldise märgistuse kujundamise valguses.

Alltoodud märgistusnäited on üksnes näited selle kohta, kuidas märgistust konkreetses olukorras kujundada. Tegemist ei ole üheski aspektis täielike ega kohustuslike kujundustega ning märgistuste suurus ei pruugi olla tegelikega vastavuses.

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

6.1 Ühekeelne märgistus aine tarnimiseks ja kasutamiseks

Märgistusnäide 6.1 kujutab lihtsat tarnimis- ja kasutamismärgistust, mille juures võetakse arvesse üksnes CLP märgistuselemente. Sellel on CLP terminoloogia ja piktogrammide vastavalt CLP artikli 17 punktidele a ja punktidele c kuni g, s.t tootetähised, tarnija andmed, tunnussõna, ohupiktogrammide ning ohu- ja hoiatuslaused. Et ainet ei tarnita elanikkonnale, ei ole märgistusel vaja pakendis sisalduva aine nimikogust.

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

6.2 Mitmekeelne aine tarne- ja kasutusmärgistus, mis sisaldab mittekohustuslikku lisateavet

Märgistusnäide 6.2 kujutab endast mitmekeelset tarne- ja kasutusmärgistust. Sellel on neljas keeles CLP terminoloogia ja piktogrammide vastavalt CLP artikli 17 punktidele a ja punktidele c kuni h, s.t tootetähised, tarnija andmed, ohupiktogrammide, tunnussõnad ning ohu- ja hoiatuslaused. Et ainet ei tarnita elanikkonnale, ei ole märgistusel vaja pakendis sisalduva aine nimikogust. Vastavalt CLP artikli 32 lõikele 3 asuvad ühe keele ohu- ja hoiatuslaused märgistusel koos. Täiendava märgistuse osa on märgistuse vasakul pool ja sisaldab mittekohustuslikku täiendavat märgistusteavet.

Märgistus 6.2 on 2,5-liitrise pudeli jaoks kujundatud autentne märgistus. Selle tegelikud mõõtmed on oluliselt suuremad, kui siin on kujutatud. Lähtuvalt märgistuse pindala minimaalsetest mõõtmetest, mis peaksid olema vähemalt 52 mm x 74 mm, peab iga piktogrammi suurus olema vähemalt 257 mm², mis vastab reaalsel märgistusel küljepikkusele 16 mm, vt eespool [punkti 5.2](#).

Juhul kui täiendava märgistuse osa suurendatakse, nt aine kasutamisega seotud teabe lisamiseks, tuleb vajadusel suurendada ka märgistuse üldist pindala ja selle elementide suurust, eelkõige tunnussõnade ning ohu- ja hoiatuslausetega tähesuurust. See kindlustab mitmes keeles kuvatava kohustusliku märgistusteabe loetavuse. Sellisel juhul võib olla mõistlik suurendada ka piktogrammide suurust.

Tunnussõna

UN 1230

IMO: METHANOL
ICAO: METHANOL

Danger. Highly flammable liquid and vapour. Toxic if inhaled. Toxic in contact with skin. Toxic if swallowed. Causes damage to organs. Keep away from heat/sparks/open flames/hot surfaces. – No smoking. Keep container tightly closed. Wear protective gloves/protective clothing/eye protection/face protection. IF ON SKIN: Wash with plenty of soap and water. IF exposed: Call a POISON CENTER or doctor/physician.

Gefahr. Flüssigkeit und Dampf leicht entzündbar. Giftig bei Einatmen. Giftig bei Hautkontakt. Giftig bei Verschlucken. Schädigt die Organe. Von Hitze/Funken/offener Flamme/heißen Oberflächen fernhalten. Nicht rauchen. Behälter dicht verschlossen halten. Schutzhandschuhe/Schutzkleidung/Augenschutz/Gesichtsschutz tragen. BEI KONTAKT MIT DER HAUT: Mit viel Wasser und Seife waschen. BEI Exposition: GIFTINFORMATIONSZENTRUM oder Arzt anrufen.

Danger. Liquide et vapeurs très inflammables. Toxique par inhalation. Toxique par contact cutané. Toxique en cas d'ingestion. Risque avéré d'effets graves pour les organes. Tenir à l'écart de la chaleur/des étincelles/des flammes nues/des surfaces chaudes. – Ne pas fumer. Maintenir le récipient fermé de manière étanche. Porter des gants de protection/des vêtements de protection/un équipement de protection des yeux/du visage. EN CAS DE CONTACT AVEC LA PEAU: laver abondamment à l'eau et au savon. EN CAS d'exposition: appeler un CENTRE ANTIPOISON ou un médecin.

Pericolo. Liquido e vapori facilmente infiammabili. Tossico se inalato. Tossico per contatto per la pelle. Tossico se ingerito. Provoca danni agli organi. Tenere lontano da fonti di calore/scintille/fiamme libere/superfici riscaldate. – Non fumare. Tenere il recipiente ben chiuso. Indossa guanti/indumenti protettivi/Proteggere gli occhi/viso. IN CASO DI CONTATTO CON LA PELLE: lavare abbondantemente con acqua e sapone. IN CASO di esposizione, contattare un CENTRO ANTIVELENI o un medico.

Ohu-piktogramm

Ohu- ja hoiatuslaused, mis on rühmitatud keelte kaupa

Tootetähised

Reag. Ph Eur
Methanol
gradient grade for liquid chromatography
Méthanol
Alcole metilico

Index-No: 603-001-00-X
Mustermann GmbH
98765 Sampleshausen, Germany
Tel. +49(0)2345 67 89 01
www.musiermann.de

Tarnija andmed

Täiendava märgistusteabe (mittekohustuslik) osa

Designat	CH ₃ OH																		
Net weight	1 l = 0,793 kg																		
Net volume	1 l = 32,04 g/mol																		
Specification:																			
Purity (GC)	≥ 99.9	%	conforms																
Residue on filter	≤ 0.02	mg/l																	
Water	≤ 10	%																	
Colour	≤ 0.02	Hazen																	
Density (d ₂₀ ²⁰)	0.791 - 0.793	g/cm ³																	
Boiling point	64 - 65	°C																	
Acidity	≤ 0.0002	meq/g																	
Alkalinity	≤ 0.0002	meq/g																	
Refractive index (n _D ²⁰)	1.329 - 1.331																		
Gradient	≤ 2.0	mAU																	
Fluorescence	≤ 1.0	mAU																	
Fluorescence at 254 nm	≤ 1.0	ppb																	
Fluorescence at 365 nm	≤ 0.5	ppb																	
Transmission (at 220 nm)	≥ 55	%																	
Transmission (at 235 nm)	≥ 83	%																	
Transmission (from 260 nm)	≥ 98	%																	
Absorbance (at 225 nm), 2 µm fibre	≤ 0.17																		
Substrate for UPLC/µHPLC/Ultra-HPLC-instruments																			

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

6.3 Ühekeelne segu tarne- ja kasutusmärgistus, mis sisaldab nii kohustuslikku kui ka mittekohustuslikku lisateavet

Märgistusnäitel 6.3 on kujutatud tüüpilise laiatarbetoote (detergendi) tarne- ja kasutusmärgistuse kasutamist. Esitatud on kogu kohustuslik teave, s.t tootetähised (segu kaubanimi ja keemiline nimetus; ühest oleks piisanud), tarnija andmed, tunnussõna, ohu- ja hoiatuslaused ning kohustuslik lisateave vastavalt määrusele (EÜ) nr 648/2004 detergentide kohta. Et toodet tarnitakse elanikkonnale, on märgistusel esitatud ka selle nimikogus. Lisaks kohustuslikule lisateabele on esitatud ka mittekohustuslik lisateave.

Sellel märgistusel on selgelt eristatud CLP kohaselt nõutav kohustuslik teave ja muudest ühenduse õigusaktidest tulenevad mittekohustuslikud elemendid. Esimene neist on eristatud kahe tekstikasti abil, kusjuures CLP kast asub märgistusel kesksel, silmatorkaval kohal. Mittekohustuslikud märgistuselemendid asuvad märgistuse alumises ja ülemises osas, kasutusjuhiste pealkirja all.

Näidismärgistuse 6.3 tegelik suurus on 165 mm x 72 mm; kohustuslikku teavet sisaldava märgistuse, s.t kahe kasti ja nimikoguse suurus on umbes 98 mm x 72 mm. Põhimõtteliselt tuleb tekstiplokiga "For further information visit ..." kaetud tekstiala eemaldada, teisest küljest tuleks lisada umbes sama suur ala, mis on kaetud kaubanime reaga, mistõttu üldkokkuvõttes muudatusi pole.

Näidismärgistus 6.3 on suurem kui CLPs nõutavad minimaalsed mõõtmed ehk 52 mm x 74 mm pudelil suurusega 500 ml. Piktogramm on suurem kui 1 cm² suurune minimaalne pindala.

Kujutatud märgistus on eelkõige mõeldud sisepakendi jaoks. Kui kemikaal asub ühendpakendis (sise- ja välispakend), tuleb sama teave esitada ka välispakendil, välja arvatud juhul, kui sisepakendil olev teave on näha läbi välispakendi.

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

The diagram illustrates a cleaning product label with various sections and annotations. The label is divided into several horizontal sections:

- Trade Name and Product Name:** "[Trade Name] Cleaning Product".
- Instructions for Use:** "Apply to surfaces using a damp sponge or cloth, then simply wipe over and gently rinse away".
- Ingredients:** "[Trade Name] contains amongst other ingredients: 5-15%: Anionic Surfactants, Less than 5%: Non-ionic Surfactants, Contains: Perfumes (LIMONENE, HEXYL CINNAMAL), 2-BROMO-2-NITROPROPANE-1,3-DIOL".
- Warning Section:** Features a red diamond hazard pictogram with an exclamation mark. Text includes "Cleaning Product Warning Causes Serious Eye Irritation".
- Precautionary Statements:** "Keep out of reach of children. Read label before use. WEAR EYE/FACE PROTECTION. Wash hands thoroughly after handling. IF IN EYES: Rinse cautiously with water for several minutes. Remove contact lenses, if present and easy to do. Continue rinsing. If eye irritation persists: Get medical advice/attention. If medical advice is needed: Have product container or label at hand."
- Contact Information:** "[Company Name]: 123 Viaduct Road, Anytown, Somewhere CZ99 0DD, UK. Phone: +44(0) 4081234567".
- Volume:** "500ml e".
- Barcode and Recycled Symbol:** A barcode and a circular symbol with two arrows.

Annotations on the right side of the label identify these sections:

- Tootetähised (segu kaubanimi ja keemiline nimetus):** Points to the trade name and product name.
- Mittekohustuslik lisateave:** Points to the instructions for use.
- Kohustuslik lisateave:** Points to the ingredients list.
- Tootetähis (segu nimetus):** Points to the product name.
- Tunnussõna:** Points to the word "Warning".
- Ohulause:** Points to the hazard statement "Causes Serious Eye Irritation".
- Hoiatuslaused:** Points to the precautionary statements.
- Tarnija andmed:** Points to the contact information.
- Nimikogus:** Points to the volume "500ml e".
- Mittekohustuslik lisateave:** Points to the barcode and recycled symbol.

An annotation on the left side identifies the hazard pictogram as:

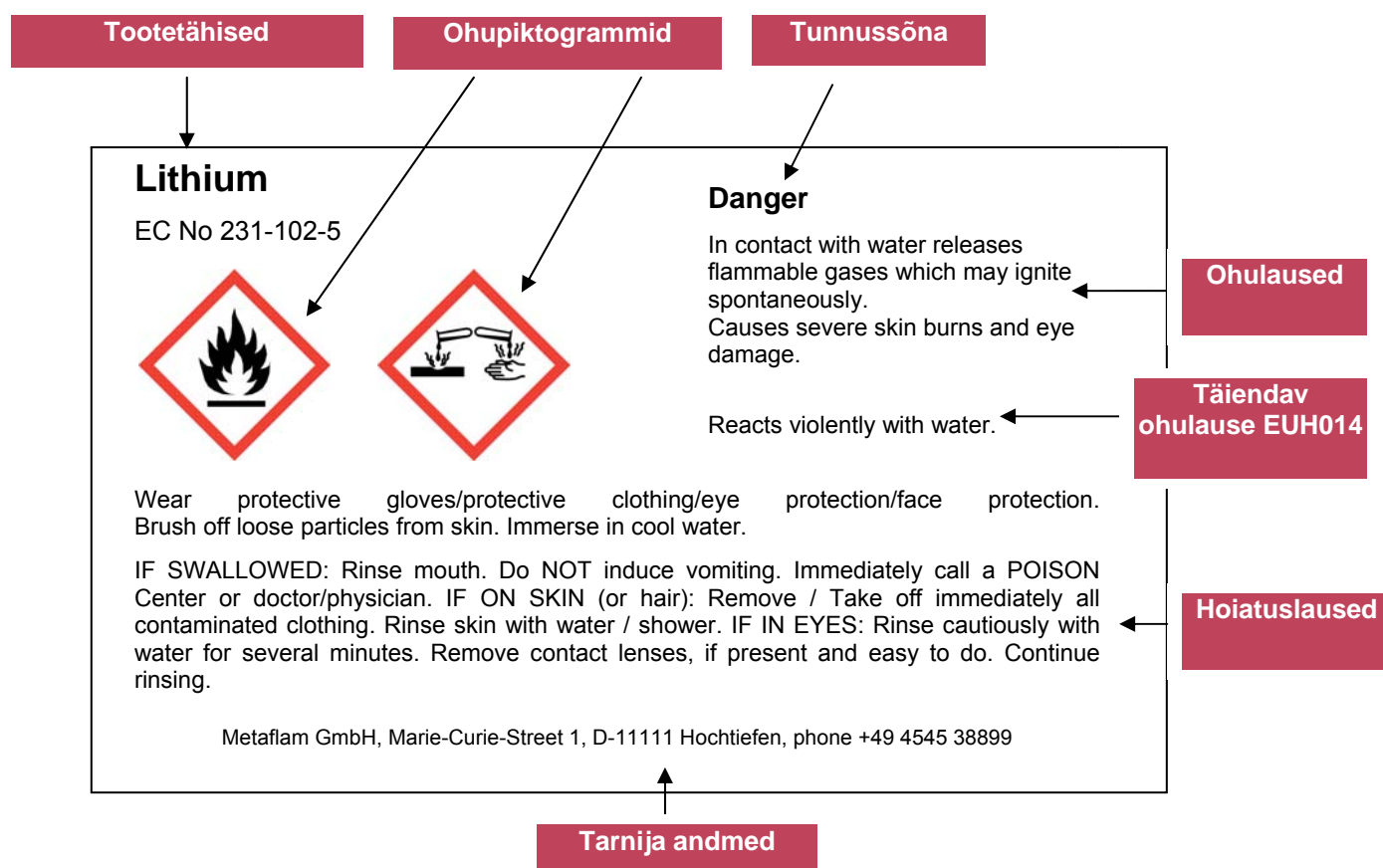
- Ohupiktogramm:** Points to the red diamond hazard pictogram.

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

6.4 Täiendavate ohulausetega ühekeelne märgistus aine tarnimiseks ja kasutamiseks

Märgistusnäites 6.4 on kujutatud liitiumi tarne- ja kasutusmärgistust (EÜ nr 231-102-5). Ühtlustatud klassifikatsioon (veega reageeriv 1. ohukategooria aine, nahasöövituse kategooria 1.B) ning täiendav ohulause EUH014 on määratud CLP VI lisa kaudu, samas täiendavaid ohte pole. Aine pole mõeldud kasutamiseks elanikkonnale; seda tarnitakse 1 l pakendis.

Kogu kohustuslik märgistusteave on esitatud, s.t tootetähised, tarnija andmed, ohupiktogramm, tunnussõna, ohu- ja hoiatuslaused ning vastavalt CLP VI lisa tabelile 3.1 täiendav ohulause EUH014. Kuigi EUH014 peaks olema üksnes lisainfo, on see teadlikult paigutatud tavaliste CLP ohulausetega lähedusse, et võimendada nende sõnumit.

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

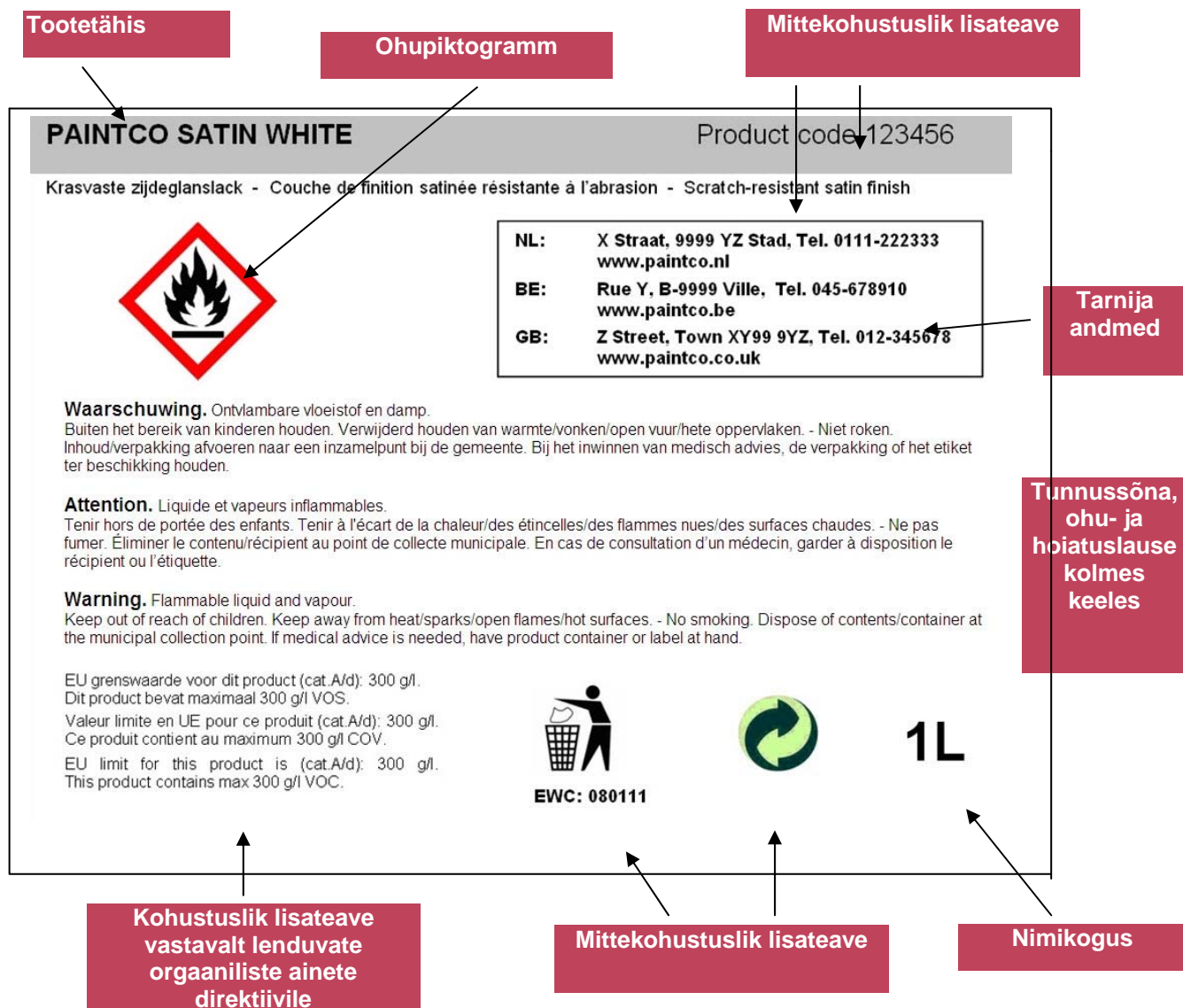
6.5 Mitmekeelne segu tarne- ja kasutusmärgistus, mis sisaldab nii kohustuslikku kui ka mittekohustuslikku lisateavet

Märgistusnäites 6.5 on kujutatud mitmekeelse tarne- ja kasutusmärgistuse kavandit tavalise tarbekemikaali (dekoratiivvärv) jaoks. Kogu kohustuslik märgistusteave on esitatud, s.t tootetähised, tarnija andmed, tunnussõna, ohu- ja hoiatuslaused ning kohustuslik lisateave, eelkõige vastavalt direktiivile 2004/42/EÜ teatavates värvides, lakkides ja sõidukite taasviimistlustoodete orgaanilistes lahustites kasutamise tulemusena tekkivate lenduvate orgaaniliste ühendite heitkoguste piiramise kohta. Vastavalt CLP artikli 32 lõikele 3 asuvad ühe keele ohu- ja hoiatuslaused märgistusel koos. Et kemikaali tarnitakse elanikkonnale, on märgistusel esitatud ka selle nimikogus. Lisaks kohustuslikele märgistuselementidele on esitatud mittekohustuslik lisateave.

Sellel näidismärgistusel on CLP märgistuselemendid eraldatud täiendavast teabest, paigutades need märgistusel silmatorkavamasse kohta, samas kui täiendav teave asub pigem märgistuse servades. Lisateavet kajastavad tekstid on esitatud veidi väiksemate tähtedega kui CLP märgistuselemendid.

Märgistuse suurus pakendile paigutades peaks olema 125 mm x 150 mm. See tähendab, et tegelik märgistus on märgatavalt suurem kui CLP kohaselt 1 l pakendi minimaalsed mõõtmed (52 x 74 mm). 19 x 19 mm piktogrammi suurus on väiksem kui 1/15 kogu märgistusest, kuid suurem kui 1/15 miinimummõõtmetest.

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

6.6 Taimekaitsevahendi volditava infolehe kujuline ühekeelne märgistus tarnimiseks ja kasutamiseks

Märgistusnäites 6.6 näitlikustatakse nahka ärritava taimekaitsevahendi tarnimiseks ja kasutamiseks mõeldud volditava märgistuse kasutamist. Toodet tarnitakse üksnes kutsealasel eesmärgil kasutajatele (talunikele), kuid mitte elanikkonnale.

Märgistuse tegelik suurus on suurem, kui siin on kujutatud. Et kohustusliku ja mittekohustusliku märgistusteabe koguhulk oleks siiski nõudnud märgistust, mis oleks olnud pakendi (pudeli maht on 1 liiter) jaoks liiga suur, **kasutatakse volditavat märgistust, kus pakendi osi saab pakendilt eraldi brošüürina eemaldada**. Väline leht on kaetud; välisel lehel olev teave jääb pärast volditava märgistuse siselehtede eemaldamist pakendile.

Vastavalt direktiivile 91/414/EMÜ sisaldab välimine, kaetud leht kõiki elemente, mida selle direktiivi artikli 16 lõike 1 eri punktide all nõutakse, nt tarnija kontaktandmed (b), iga toimeaine nimetus ja kogus (c), taimekaitsevahendi netokogus ametlikes mõõtühikutes (d), partii number (e), klassifikatsiooniga seotud märgistuselemendid vastavalt CLP-le (f), vastavad ohutusabinõud (SP1 ja SPe3) (h), taimekaitsevahendi toime liik (i), preparatiivne vorm (j), kasutusala (k), lause „Enne kasutamist lugeda läbi kaasasolev juhend“ (o) ning juhised taimekaitsevahendi ja selle pakendi ohutuks kõrvaldamiseks (p). Artikli 16 lõike 1 punktides g ja q nimetatud elemendid pole vajalikud. Vastavalt CLP artikli 25 lõikele 2 on lisatud ka EUH401. Samuti on tarnija otsustanud lisada täiendavad sümbolid ka välisele, kaetud lehele, kasutades ruumi, mis tekkis pärast kohustusliku märgistusteabe lisamist.

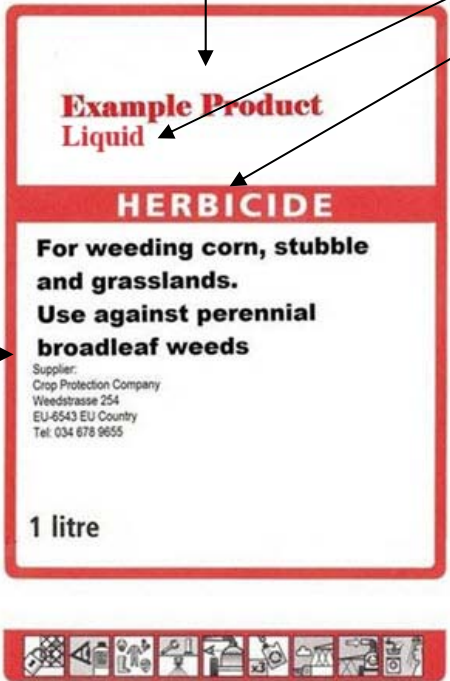
Et välisel, kaetud lehel olev ruum on piiratud, on direktiivi 91/414/EMÜ artikli 16 lõike 1 punktide l, m ja n kohased märgistuselemendid paigutatud volditava märgistuse sisemisele, eemaldatavale osale (pole näha).

Toodud märgistus on eelkõige mõeldud sisepakendile, mis ei ole läbi välispakendi nähtav.

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

Toote nimetus (tootetähis)

Direktiivi 91/414/EMÜ artikli 16 lõike 1 punktide c, i, j ja k järgi kohustuslik teave

Tarnija andmed

Example Product

Emergency phone number: 012 345 6542

Contains 480g/l (40.3%) [name of active substance]
 Authorisation number: 1234567-9
 For weeding in corn (0.6l/ha), against broadleaf perennials (1 l/ha) and for the clearing of fallow land (0.6l/ha)

Warning
 Causes serious eye irritation
 If eye irritation persists: Get medical advice/attention
 Wear protective gloves and eye/face protection
 To avoid risks to human health and the environment, comply with the instructions for use
 To protect aquatic organisms, respect an unsprayed bufferzone of 5m to non-agricultural land/surface water bodies
 Do not contaminate water with the product or its container
 [directions for safe disposal of the product and the package]
 Read accompanying instructions before use

CLP piktogramm, tunnussõna, ohu- ja hoiatuslaused

EUH401 ja muu teave, mis on kohustuslik direktiivi 91/414/EMÜ artikli 16 lõike 1 punktide h, o ja p alusel

[batch no.] Cont. 1 litre

Netokogus ja partii number vastavalt direktiivi 91/414/EMÜ artikli 16 punktidele d ja e

Mittekohustuslikud lisasümbolid

Volditav infoleht, eemaldatav kate rebimise teel: sisaldab teavet, mis kajastab artikli 16 lõike 1 punkte l, m ja p (pole näha)

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

6.7 Märgistamiseks liiga väike või liiga keerulise kujuga pakend

Selle punkti näidismärgistused on autentsed; need paigaldatakse sisepakendile üksnes seetõttu, et pakendit transporditakse suuremates mahutites, millel on ohtlike ainete transpordieeskirjadele vastav spetsiaalne väline märgistus.

6.7.1 n-heksaan 25 ml pudelis

Näidismärgistus 6.7.1 kujutab endast aine n-heksaan väikepakendi kahekeelset märgistust rootsi ja soome keeles. Soomes on nõutavad mõlemad keeled. Vastavalt CLP VI lisale on ainele määratud järgmised klassifikatsioonid:

2. kategooria tuleohtlikud vedelikud, 2. kategooria reproduktiivtoksilisus, 1. kategooria mürgisus sihtelundi suhtes (korduv kokkupuude), 2. kategooria nahaärritus, 3. kategooria mürgisus sihtelundi suhtes (ühekordne kokkupuude), veekeskonna 2. kategooria kroonilised ohud.

Vastavalt CLP artiklile 17 oleks vaja üsna palju märgistuselemente. Et ainet sisaldav pudel viiakse turule eraldi ja et märgistusteavet ei ole võimalik esitada volditaval infolehel, külgeseotaval sildil ega välispakendil, võib tarnija kasutada väikepakendile kehtivaid erandeid, mis on sätestatud CLP I lisa punktis 1.5.2. Selle kohaselt võib märgistuselt välja jätta ohu- ja hoiatuslaused, mis puudutavad järgmisi ohte:

2. kategooria tuleohtlikud vedelikud, 2. kategooria nahaärritus, 3. kategooria mürgisus sihtelundi suhtes (ühekordne kokkupuude), veekeskonna 2. kategooria kroonilised ohud.

CLP järgi on ohupiktogrammide GHS02, GHS07, GHS08, GHS09 nende ohtude tähistamiseks alles jätetud.

Väikepakendi erandid ei kehti 2. kategooria reproduktiivtoksilisuse ohtudele ja 1. kategooria hingamiskahjustusi tekitavale mürgisusele. See tähendab, et nende ohuklassidega seotud ohu- ja hoiatuslaused on alles jätetud (rootsi ja soome keeles, vt CLP III ja IV lisas olevaid keeletabeleid).

Hoiatuslauseid on ilmselgelt vähendatud vastavalt CLP artiklitele 22 ja 28. Näiteks P501 (Sisu/konteiner kõrvaldada...) on tõenäoliselt seetõttu välja jätetud, et ainet ei tarnita kunagi elanikkonnale ega kehti kemikaalide kõrvaldamise tavanõuetele lisaks täiendavaid kõrvaldusnõudeid, vt ka [punkti 7](#). Algse 20 eri hoiatusabinõu hulgast valiti lõpuks välja üksainus kombineeritud (ühend)lause: P301+P310+P331 (allaneelamise korral: Võtta viivitamata ühendust mürgistuskeskuse või arstiga. MITTE kutsuda esile oksendamist.) jääb etiketile.

Vastavalt CLP artikli 32 lõikele 3 asuvad ühe keele vastavad ohu- ja hoiatuslaused märgistusel koos.

Lõpuks valiti tunnussõna „Ettevaatust“ (rootsi keeles: Fara; soome keeles: Vaara), mis on kooskõlas kehtiva eelisjärjekorra eeskirjaga.

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

1000000025   K12345678 808   25 ml

Lot

pro analysi
ACS
n-Hexan
för analys
n-heksaani

Index-No: 601-037-00-0
Company S.A., City, 80766
EU, www.company.com
Tel. +41(0)1234 56-7890

Exp. date: 31.12.11

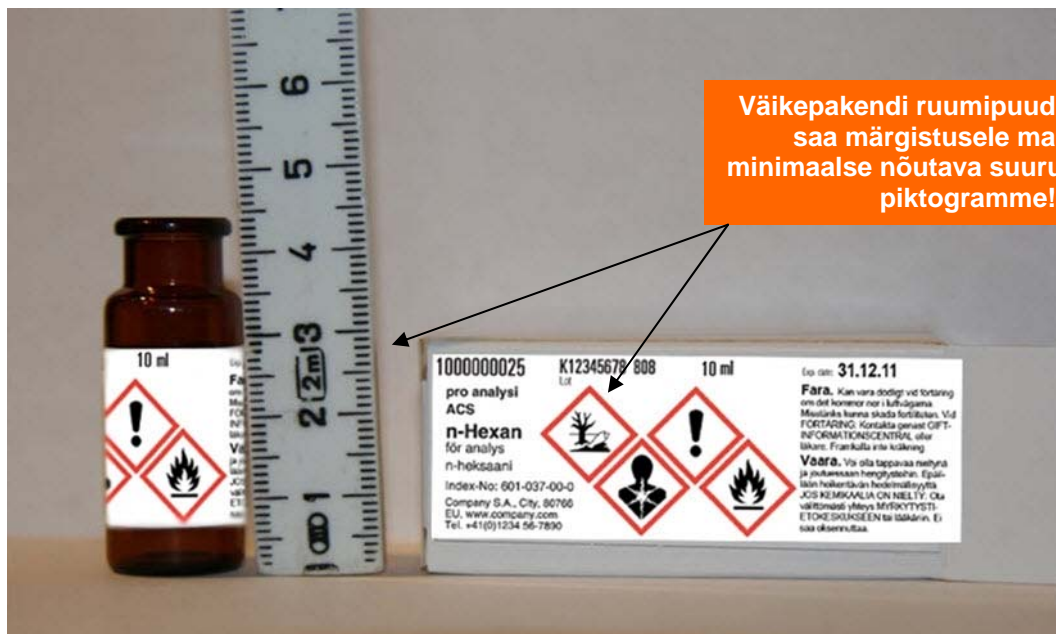
Fara. Kan vara dödligt vid förtäring om det kommer ner i luftvägarna. Misstänks kunna skada fertiliteten. Vid FÖRTÄRING: Kontakta genast GIFT-INFORMATIONSCENTRAL eller läkare. Framkalla inte kräkning.

Vaara. Voi olla tappavaa nieltynä ja joutuessaan hengitysteihin. Epäil-lään heikentävän hedelmällisyyttä. JOS KEMIKAALIA ON NIELTY: Ota välittömästi yhteys MYRKYTYSTI-ETOKESKUKSEEN tai lääkäriin. Ei saa oksennuttaa.

Väljajätmisi pole, täielik valik ohupiktogramme

Väikepakendi erand: vähendatud ohu- ja hoiauslausete kogum, mis on rühmitatud märgistusel keele järgi

Märgistuse tegelikud mõõtmed on 32 x 95 mm. See mahutab neli minimaalse nõutava suurusega (1 cm²) piktogrammi. See ei pruugi veel väiksemate pakendimahtude korral (nt 10 ml pudeli korral) alati võimalik olla, vt all. Selleks et säilitada sellistel juhtudel ohupiktogrammi minimaalne nõutav suurus (1 cm²), tuleb suurendada kas märgistuse suurst või pudeli mahtu. Tekstisuuruse vähendamine ei pruugi olla võimalik, sest siis muutuks tekst tõenäoliselt loetamatuks.

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

6.7.2 Ohtlik tahke aine 25 ml pudelis

Näidismärgistusel 6.7.2 on fiktiivse tahke aine tarnija ühekeelne väikepakend, kusjuures ainel on järgmised klassifikatsioonid:

oksüdeeruvad tahked ained, 2. kategooria, kantserogeensus, kategooria 1.B , mutageensus, 1.B kategooria, reproduktiivtoksilisus, 1.B kategooria, akuutne toksilisus, kategooria 2, akuutne toksilisus, 3. kategooria, mürgisus sihtelundi suhtes (korduv kokkupuude), 1. kategooria , akuutne toksilisus, 4. kategooria, nahasöövitus, 1.B kategooria, hingamiselundite sensibilisaator, 1. kategooria, nahasensibilisaator, 1. kategooria, vesikeskkonna akuutne toksilisus, 1. kategooria.

Vastavalt CLP artiklile 17 oleks siin vaja palju märgistuselemente. Sarnaselt eelmise näitega eeldatakse, et tarnijal on lubatud kasutada CLP I lisa punktis 1.5.2 kirjeldatud väikepakendi erandeid.

Fiktiivne aine ei ole eeldatavasti CLP VI lisa loetelus ega klassifitseerimis- ja märgistusandmikus. Seetõttu tuleb esitada üksnes tootetähised, millele on osutatud CLP artikli 18 lõike 2 punktis c, s.t CAS-number ning IUPAC-nomenklatuuri nimetus või rahvusvaheline nimetus. Vastavalt CLP I lisa punktis 1.5.2 sätestatud eranditele väikepakendite kohta võib märgistusest ära jätta üksnes ohu- ja hoiatuslaused, mis on seotud järgmiste ohtudega:

oksüdeerivad tahked ained, 2. kategooria, akuutne toksilisus, 4. kategooria, vesikeskkonna krooniline oht, 1. kategooria.

See tähendab, et kõigi muude ülal loetletud ohtude kohta tuleb märgistusel esitada kõik märgistuselemendid, mida nõutakse CLP II jaotises.

Näidismärgistusel 6.7.2 algavad hoiatuslaused sõnadega "Obtain special instructions before use." Hoiatuslauseid on lähtuvalt CLP artiklitest 22 ja 28 oluliselt vähendatud. Pärast väikepakenditele kehtivate erandite kohaldamist ja kõige sobivamate hoiatuslausetega valimist jäeti märgistusele kokku 30 hoiatuslausest üksnes viis (ühend)lauset.

Lisaks ohu- ja hoiatuslausetele tuleb märgistusele esitada ka viis eri ohupiktogrammi: GHS03, GHS05, GHS06, GHS08 ja GHS09.

199999925	K12345678 808 Lot	125 g	min. shelf life: 31.12.11
[substance name]			Danger. May cause cancer. May cause genetic defects. May damage fertility or the unborn child. Fatal if inhaled. Toxic if swallowed. Causes severe skin burns and eye damage. May cause allergy or asthma symptoms or breathing difficulties if inhaled. May cause an allergic skin reaction. Causes damage to organs through prolonged or repeated exposure. Obtain special instructions before use. IF exposed: Immediately call a POISON CENTER or doctor/physician. IF INHALED: If breathing is difficult, remove victim to fresh air and keep at rest in a position comfortable for breathing. Wear protective gloves/protective clothing/eye protection/face protection. In case of inadequate ventilation, wear respiratory protection.
GR for analysis			
CAS No xxxx-yy-z			
Fa. Muster KG, Musterdorf, Germany, www.mcwustermann.de Tel. +49(0)1234 56-7890			

Seoses ohtude raskusastmega ei ole ohulausetega arvu võimalik oluliselt vähendada. Hoiatuslausetega arvu on siiski olulisel määral vähendatud.

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

6.8 Üksikpakendi märgistus tarnimiseks ja transpordiks

Näidismärgistusel 6.8 on näitlikustatud CLP artikli 33 lõike 3 märgistussätteid ohtliku segu puhul, millele on määratud järgmised klassifikatsioonid:

tuleohtlik vedelik, 2. kategooria, äge nahakaudne mürgisus, 3. kategooria, nahaärritus, 2. kategooria, mürgisus sihtelundi suhtes (ühekordne kokkupuude) 3. kategooria (H335), mürgisus sihtelundi suhtes (ühekordne kokkupuude), 3. kategooria (H336), mürgisus sihtelundi suhtes (korduv kokkupuude), 2. kategooria, hingamiskahjustusi tekitav mürgisus, 1. kategooria, vesikeskkonna kroonilised ohud, 1. kategooria.

Segu pole mõeldud kasutamiseks elanikkonnale. See on mõeldud tarnimiseks üksikpakendis, nt 200 l vaadis. See tähendab, et nii CLP kui ka transpordimärgistuse elemendid peavad olema pakendil esitatud.

Siin on märgistuse koostaja otsustanud lisada transpordimärgistuse elemendid ja märgid koos CLP märgistuselementidega ühel märgistusel, mis on piisavalt suur selleks, et täita märgistuse ja märgi mõõtmetele esitatavad nõuded, mis on sätestatud ohtlike ainete transpordieeskirjades (100mm x 100mm). Seoses CLP ohupiktogrammidega GHS06 ja GHS07 tuleb CLP artikli 26 lõike 1 punktis b sätestatud eelisjärjekorra õigusele esitada üksnes GHS06. Tarnija on siiski otsustanud ära jätta ohupiktogrammi GHS06 ja GHS02, sest nendes käsitletavat ohud on juba kaetud vastavate transpordipiktogrammidega.

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

CLP ohupiktogramm ja tunnusõna

Transpordimärgistus

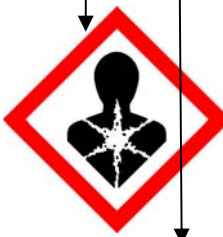
Tootetähis → **TOXIFLAM**

Tarnija andmed → **Manufactured by**
Company,
Street,
Town
Code 00000,
Tel: +353 999
9999

Ohulaused →

Hoiatuslaused →

Ruum lisateabe jaoks, kasutusjuhised →

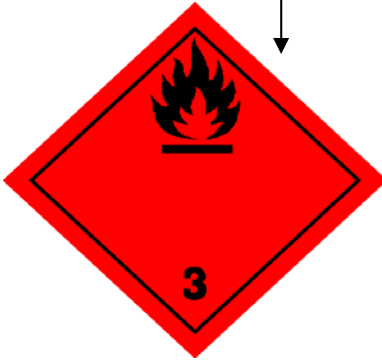
Danger

Highly flammable liquid and vapour. Toxic in contact with skin. Causes skin irritation. May cause respiratory irritation May cause damage to liver, testis through prolonged or repeated exposure May be fatal if swallowed and enters airways. Very toxic to aquatic life with long lasting effects. May cause drowsiness or dizziness.

Keep away from heat/sparks/open flames/hot surfaces. No smoking. Wear protective gloves/protective clothing/eye protection/face protection.

IF SWALLOWED: Immediately call a POISON CENTER or doctor/physician. Do NOT induce vomiting. Avoid release to the environment. Dispose of contents/container to the municipal collection point..

Contains [subst. X, subst. Y]

3

6

UN9999
[Proper Shipping Name]

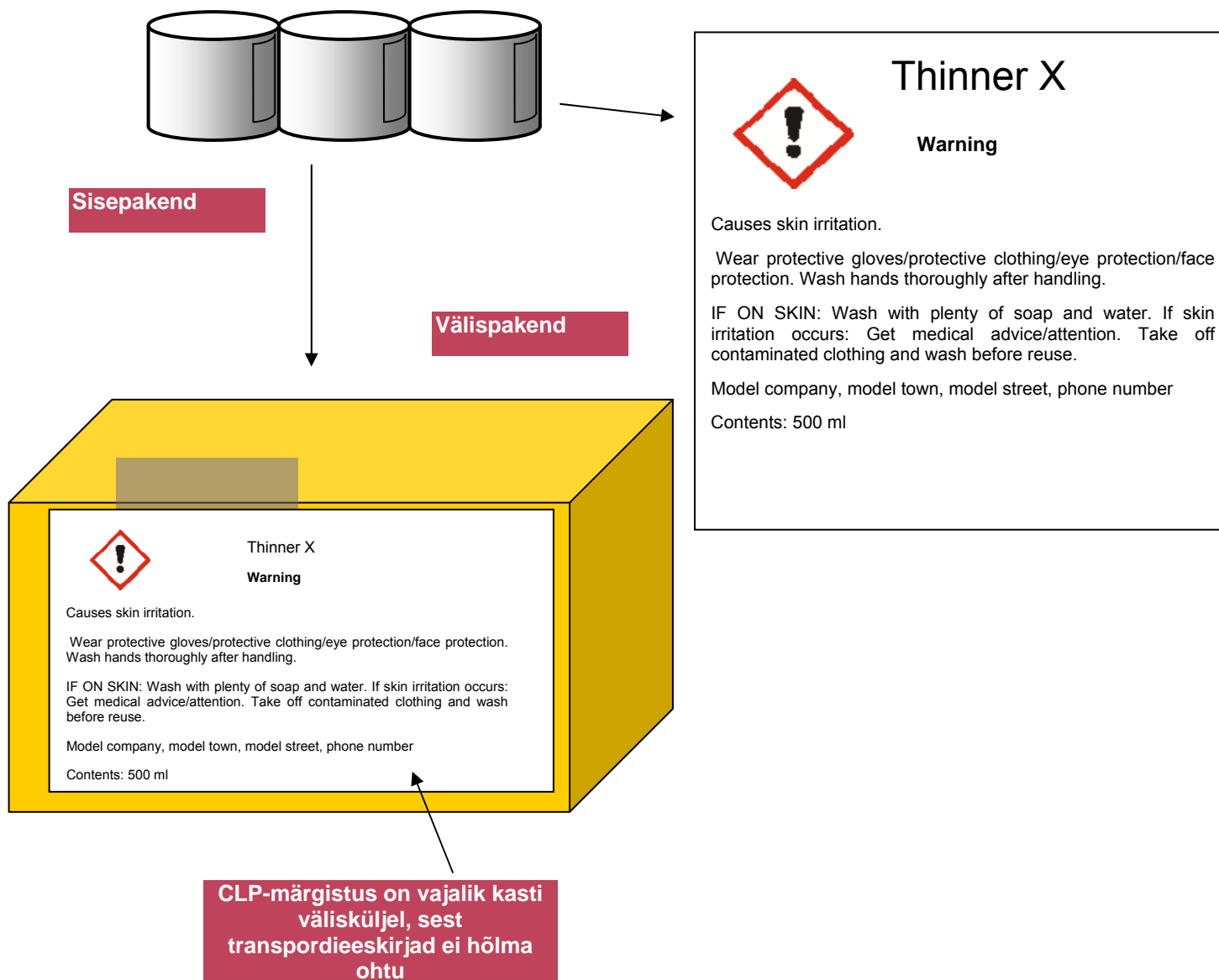
Aine juurde kuuluvad tootetähised, mille alusel klassifitseeritakse segu akuutselt toksiliseks, sihtelundi suhtes mürgiseks (korduv kokkupuude) ja sissehingamisel mürgiseks

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

6.9 Ühendpakendis maismaal transporditava kemikaali märgistamine

Näidismärgistusel 6.9 on kujutatud CLP artikli 33 lõike 2 sätteid. Tegemist on seguga, mis ei ole klassifitseeritud ja pole märgistatud mitte ohtlike kaupade transpordieeskirjade, vaid CLP alusel. Kemikaali transporditakse maismaal ja see on pakendatud sisepakendisse (purgid), mis asub välispakendis (kast). See tähendab, et sama märgistusteave tuleb esitada nii sise- kui ka välispakendil.

Segu pole mõeldud kasutamiseks elanikkonnale.

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

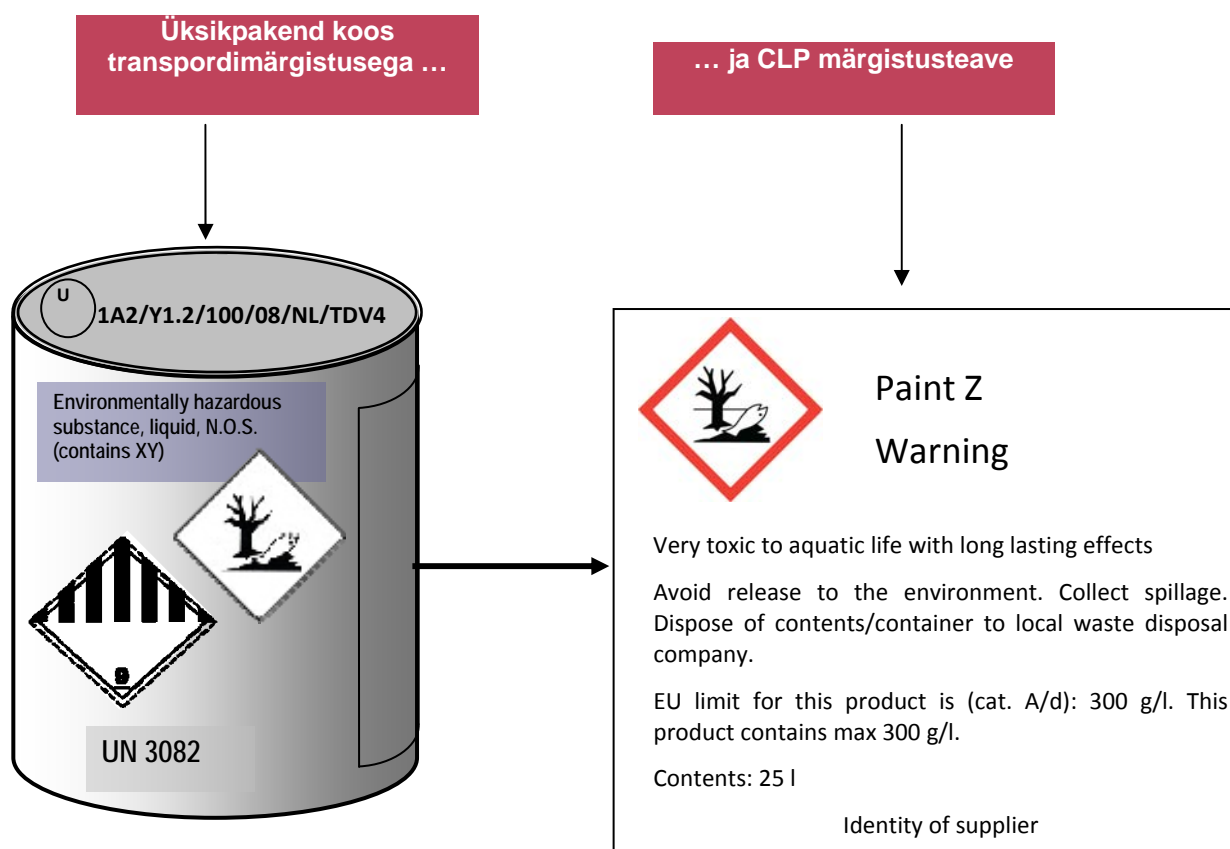
6.10 Üksikpakendis maismaal transporditava kemikaali märgistamine

Näidismärgistusel 6.10 on toodud CLP artikli 33 lõikele 3 vastava üksikpakendiga seotud sätted. Tegemist on kemikaaliga, mis on klassifitseeritud ja märgistatud ohtlike kaupade transpordieeskirjade ja CLP alusel. Kemikaali transporditakse maismaal üksikpakendis (purk). See pole mõeldud kasutamiseks elanikkonnale.

Selles näites on kogu CLP märgistusteave esitatud eraldi märgistusel, lisaks transpordimärgistusel esitatud teabele (1. versioon).

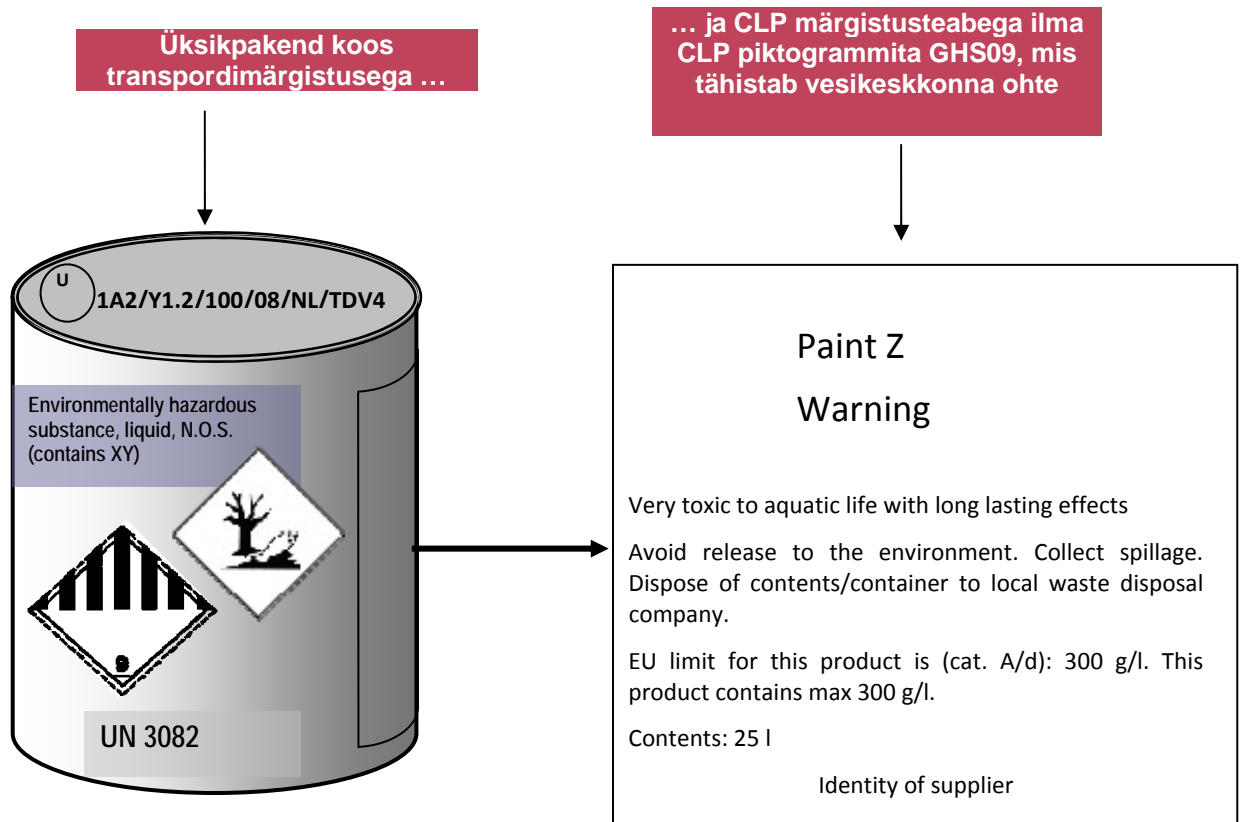
CLP ohupiktogrammi võib pakendilt ära jätta üksnes siis, kui see on seotud samade ohtudega kui kuivanud puu ja surnud kalaga transpordimärgistus (2. versioon).

1. versioon:

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

2. versioon:

7. JUHISED HOIATUSLAUSETE VALIMISEKS CLP OHUMÄRGISTUSELE

7.1 Sissejuhatus

ÜRO GHSi alusel määratakse CLP-määruses kõigile ohuklassidele hoiatuslaused, mille eesmärk on tagada aine või segu ohutu tarnimine ja kasutamine. CLP artikli 4 alusel peavad järgmised tarnijad valima CLP ohumärgistusele hoiatuslaused:

- ainete tootjad ja importijad;
- segude importijad;
- ainete ja segude allkasutajad (sh tootjad);
- ainete ja segude levitajad (sh jaemüüjad) ja
- CLP I lisa osas 2.1 määratletud lõhketoodete tootjad ja importijad.

Hoiatuslausetega valik tuleb teha lähtuvalt CLP artiklitest 22 ja 28 ning CLP IV lisast:

Artikkel 22

Hoiatuslaused

1. Märgistusel esitatakse asjakohased hoiatuslaused.
2. Hoiatuslaused valitakse lausete seast, mis on esitatud I lisa 2.–5. osa tabelites, milles on märgitud iga ohuklassi märgistuselemendid.
3. Hoiatuslaused valitakse vastavalt IV lisa 1. osas sätestatud kriteeriumidele, võttes arvesse ohulauseid ja aine või segu kavandatavat või kindlaksmääratud kasutusala või -alasid.
4. Hoiatuslaused sõnastatakse kooskõlas IV lisa 2. osaga.

Artikkel 28

Hoiatuslausetega eeljärjekorra põhimõtted

1. Kui hoiatuslausetega valimise tulemusena selgub, et teatavad hoiatuslaused on teatava aine, segu või pakendi puhul selgelt üleaarused või mittevajalikud, jäetakse need laused märgistusele kandmata.
2. Kui ainet või segu tarnitakse elanikkonnale, esitatakse märgistusel üks hoiatuslause selle aine või segu kõrvaldamise ning samuti pakendi kõrvaldamise kohta, välja arvatud juhul, kui see ei ole artikli 22 kohaselt nõutav.
3. Märgistusel ei esitata rohkem kui kuus hoiatuslauset, välja arvatud juhul, kui see on vajalik ohtude laadi ja raskusastme kajastamiseks.

IV lisa

Hoiatuslausetega valikul vastavalt artiklile 22 ja artikli 28 lõikele 3 võivad tarnijad kasutada erinevaid alltoodud tabelis esitatud hoiatuslauseid, võttes arvesse hoiatuslausetega selgust ja arusaadavust. ...

Kuigi ohtlike ainete direktiivi 67/548/EMÜ VI lisa ohulausetega (S-lausetega) kohta olid kehtestatud õiguslikult siduvad valikukriteeriumid, ei paku ei ÜRO GHS ega CLP-määrus praegu peale CLP artiklitest 22 ja 28 olevatele üldistele sätetele ja CLP IV lisa tabelites 6.1–6.5 sisalduvate kasutustingimuste veergudes antud põhijuhistele muid selgeid eeskirju selle kohta, kuidas hoiatuslauseid märgistusele valida. Teisest küljest on hoiatuslausetega arv CLPs/GHSis võrreldes ohtlike ainete direktiivi S-lausetega arvuga enam kui kahekordistunud. Olukorras, kus valikueeskirjad puuduvad, on CLP VI lisas olevale keskmiselt ohtlikule ainele ohtlikkuse alusel lihtne määrata üle 20

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

hoiatuslause, vt ka käesoleva dokumendi [punkti 3.4](#). Et CLP näeb märgistusel üldjuhul ette kuni kuus hoiatuslauset, tuleb hoiatuslausete arvu kehtivate valikueeskirjade alusel oluliselt vähendada.

Viimastel aastakümnetel on saadud üldiselt positiivseid kogemusi S-lausetega kasutamise kohta. Ohtlike ainete direktiivi VI lisa 6. osas S-lausetega valimisele sätestatud põhimõtted on järgmised:

- üksikute S-lausetega vaheline hierarhia (tähtsuse järjekord) näitab, et teatud laused võivad märgistusel ära jätta, kui teatud muud laused on juba määratud;
- kindlat ohtu kajastavate kohustuslike ja soovituslike lausetega vaheline astendus, mille juures võetakse arvesse aine (või segu) kindlaid omadusi, sõnumi sisaldumine riskilauses, aine või segu kasutusala(d), praktilised kogemused ja mõnel juhul ka kindel sihtrühm;
- mitme S-lause ühendamine ühte lausesse, nt S36/37 – Kanda sobivat kaitseriietust ja -kindaid.

7.2 Juhendi koostamine

Lähtuvalt S-lausetega valimise süsteemiga saadud positiivsetest kogemustest on tehtud ettepanek kasutada sarnast hoiatuslausete valimise süsteemi ka CLP raamistikus. Süsteem peaks põhinema CLP artiklite 22 ja 28 üldsätetel ning CLP IV lisa tabelite 6.1–6.5 kasutustingimuste veergudes ja allolevates valikutabelites otse hoiatuslause all toodud juhistel. Sellise süsteemi loomiseks ja varasema kogemuse võimalikult suures ulatuses ära kasutamiseks otsustati järgmistega põhimõtete kasuks:

- ohtlike ainete direktiivi S-laused määratakse CLP kõige sarnasematele hoiatuslausetele.
- ohtlike ainete direktiivi VI lisa sätestatud S-lausetega valimise eeskirjad teisendatakse lähtuvalt lausetega aluseks olevatest võrreldavatest ohtudest ning S-lausetega ja hoiatuslausete sarnasest sõnastusest võimalikult suures ulatuses hoiatuslausete kasutustingimusteks.
- Kui teisendamine pole võimalik, koostatakse täiendavad kasutus- või kohandustingimused, nt „Äärmiselt soovitatav vedelikupritsmete tõenäolise tekkimise korral, nt krüogeensete vedelike üleviimise ajal. Sellisel juhul tuleks ohutuskardile märkida küljekaitsetega kaitseprillide ja näomaski kasutamine.“ hoiatuslause P282 korral ohtlike külmutatud veeldatud gaaside kohta.
- ÜRO kasutustingimusi, mis on sätestatud ÜRO GHSi 3. lisa 3. jaotise tabelites ja mida kajastatakse CLP-määruse IV lisa tabelite 6.1–6.5 kasutustingimuste veergudes, on arvesse võetud.
- Käesolevas dokumendis välja töötatud kasutustingimused erinevad hoiatuslausetest, millele on ohumärgistusel kasutamise kohta antud hinnang „äärmiselt soovitatav“, „soovitatav“, „ei ole kohustuslik“ ja „mitte kasutada“. Konkreetset soovitus tuleks vaadelda algsete CLP (ÜRO) kasutustingimuste valguses, mis on määratud valikutabelite vastava ohutuslause juures. Sihtrühmad „elanikkond“ ja „tööstuslikul eesmärgil kasutaja / kutsealasel eesmärgil kasutaja“ on määratletud; kui sihtrühma pole määratletud, kehtivad kasutustingimused nii elanikkonnale kui ka tööstuslikul / kutsealasel eesmärgil kasutajatele.

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

- Kui hoiatuslause kasutamine on (äärmiselt) soovitatav, kuid lause sisaldab erandeid („välja arvatud juhul, kui“), ei tohiks lauset kasutada, kui kehtivad erandis kirjeldatud tingimused, nt hoiatuslauset P264, mis tähistab nahasöövituse ohtu (nahakategooria 1), ei tohiks kasutada tööstuslikul / kutsealasel eesmärgil kasutajate puhul, kelle jaoks on aine või segu ohumärgistusel juba hoiatuslause P280; vastupidisel juhul, kui hoiatuslause pole kohustuslik, tuleks seda kasutada, kui kehtivad erandis kirjeldatud tingimused, nt hoiatuslauset P410 tuleks ohuklassi „rõhu all olevad gaasid“ puhul kasutada, kui kirjeldatud gaasid lagunevad või polümeriseeruvad (aeglaselt).
- Sarnaselt eelmise punktiga: kui kindla hoiatuslause kasutamine on (äärmiselt) soovitatav ainult teatud tingimustes, ei tohiks seda hoiatuslauset kasutada, kui need tingimused ei kehti, nt hoiatuslauset P260 ei tohiks kasutada, kui nahka söövitav aine ei ole kergesti lenduv.
- Mõne ohu puhul tuleb üldjuhul soovitada mitme spetsiifilise hoiatuslause kasutamist; selle tagajärjel võidakse kergesti ületada märgistusel olevate hoiatuslausete sihtarvu (kuus) ka lihtsate ainete korral; teisest küljest ei ole märgistus võrreldes ohutuskaardiga alati ainus ja kõige sobivam viis teabe edastamiseks tööstuslikul / kutsealasel eesmärgil kasutajale, nt hoiatuslause P241 (Kasutada plahvatuskindlaid elektri- / ventilatsiooni- / valgustus- / ... / seadmeid.); sellisel juhul osutatakse juhendis ohutuskaardile, andes tavaliselt soovitusel nii märgistusel kui ka ohutuskaardil esitatava sõnastuse kohta; märgistusel esitamise soovitus on sellisel juhul võrreldes ohutuskaardi kohta antud soovitusel teisejärguline, vt nt hoiatuslause P241 tuleohtlike vedelike kohta või hoiatuslauset P373 lõhkainetega seotud ohtude kohta; Mõnel juhul, nt hoiatuslause P501 korral, mis käsitleb lõhkeainetega seotud ohte, on isegi soovitatav esitada asjakohased hoiatuslauseid üksnes ohutuskaardil, nt jaotises 13 „Kõrvaldamine“, mitte märgistusel.
- Seoses füüsikaliste ohtudega tuleks alati kontrollida, kas neid ohte hõlmav aine või segu tarnitakse elanikkonnale või käideldakse seda elanikkonna poolt. Kui see nii pole, on täiendavate hoiatuslausete esitamine teisejärguline (= vähem oluline soovitus).
- Kui kaks või enam hoiatuslauset, mida saab kasutada ka eraldi, soovitatakse ühendada, on seda tähistatud kasutustingimustes sõnadega „(äärmiselt) soovitatav koos hoiatuslausega Pxxx“, nt „Äärmiselt soovitatav koos hoiatuslause P302+P350“ hoiatuslause P310 kohta, mis käsitleb ägedat nahakaudset mürgisust, kategooriad 1 ja 2.
- Lisajuhised antakse hoiatuslausete P101, P102 ja P103 kasutamise kohta, mis käsitlevad elanikkonnale tarnitavaid ohtlikke aineid ja segusid.

Osas 7.3 toodud valikutabelid on sarnase vorminguga nagu ÜRO GHSi 3. lisa 3. jaotises olevad tabelid; tabelid on järjestatud vastavalt ohuklassi ja ohukategooria järgi. See lähenemine erineb CLP-määruse IV lisas esitatud vormingust, kuid on asjakohane, sest kajastab hoiatuslausete klassifikatsiooni alusel määramise tegelikku protsessi. Algsed CLP (ÜRO) kasutustingimused on allolevates valikutabelites vastavate hoiatuslausete all mustas kirjas (harilik ja kaldkiri). Kasutustingimused, mis kujutavad tabelites ELi juhiseid, on aga tähistatud **tärni ★ ja sinise värviga**, et eristada neid algsetest CLP(ÜRO) kasutustingimustest, vt ka CLP-määruse IV lisa tabelite 6.1–6.5 kasutustingimuste veerge.

Mõne ohuklassi / -kategooria puhul on soovitatud esitada hoiatuslauseid ja vastavad kasutustingimused, kuigi neid ei ole ÜRO GHSis ja CLP-määruses ette nähtud. See

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

kehtib enamasti isereageerivate ainete ja segude ning orgaaniliste peroksiidide kohta. Nende täiendavate lausete määramise põhjus on see, et isereageerivate ainete ja segude ning orgaaniliste peroksiidide puhul tuleks kasutada samu (reageerimis-) hoiatuslauseid. Vastavate lausete ja kasutustingimuste soovitamisel on need esile tõstetud märksõnaga „lisa“ pärast hoiatuslause koodi. Samad muudatused soovitakse sisse viia ka ÜRO tasandil.

Hoiatuslause valimisel vastavalt tabelites sätestatud kasutustingimustele võivad tarnijad need laused ühendada, lähtudes hoiatuslause selgusest ja mõistetavusest. Sellisel juhul tuleb ühendlausete komponentide konkreetne sõnastus säilitada.

Tuleb märkida, et ainete ja segude osas, millel on nii füüsilise, tervise- kui ka keskkonnohu klassifikatsioon, võib käesolevas juhendis toodud eeskirjade põhjal tehtud valik siiski tuua kaasa selle, et lausete lõplik arv märgistusel ületab oluliselt sihtarvu kuus, vt all dimetüülsingi näidet. Isegi kui see võiks põhimõtteliselt olla lubatud CLP artikli 28 lõike 3 alusel, jääb alles küsimus, kas märgistusteabe hulk on haaratav, eriti juhul, kui esitatakse pikki ühendlauseid. Käesoleva juhendi koostamise ajal puudus paktiline kogemus, mille põhjal võiks lausete hulka täiendavalt vähendada / ümber prioriseerida. Kuni sellise kogemuse tekkimiseni soovitatakse hinnata käesoleva juhendi alusel valitud lausete kogumi puhul järgmist:

- kas on ennetus- ja reageerimislauseid, mis sisaldavad teistest olulisemaid nõuandeid; selle otsuse saab teha juhtumipõhiselt ja see sõltub suuresti hõlmatavatest ohtudest;
- kas laused, mis on vähem olulised, saab välja jätta ja esitada need hoopis ohutuskaardil.

Kui koostada tuleb ohutuskaart, tuleb sellele lisada CLP kohasele ohumärgistusele valitud hoiatuslaused jaotise 2.2 („Märgistuselemendid“) alla, vt ohutuskaartide koostamise juhendit (kavandit). Valikust eemaldatud laused saab esitada ka ohutuskaardi vastavate pealkirjade all, et anda tööstuslikul või kutsealasel eesmärgil kasutajale piisavat teavet aine või segu ohutu kasutamise kohta.

Tabelite järel on toodud kaks näidet ainete kohta, kus on näitlikustatud hoiatuslausete valimist märgistuse jaoks.

7.3 Valikutabelid

7.3.1 Üldised hoiatuslaused

Hoiatuslause
<p>P101</p> <p>Arsti poole pöördudes võtta kaasa toote pakend või etikett.</p> <p>- Tarbijale ettenähtud tooted</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav kõigile ainetele ja segudele, mis on klassifitseeritud terviseohtlikuks ja mida müüakse elanikkonnale</p>
<p>P102</p> <p>Hoida lastele kättesaamatus kohas.</p> <p>- Tarbijale ettenähtud tooted</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav kõigile ainetele ja segudele, mida müüakse elanikkonnale, välja arvatud üksnes keskkonnohtlikuks klassifitseeritud ained ja segud</p>

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

P103

Enne kasutamist tutvuda etiketil oleva infoga.

- Tarbijale ettenähtud tooted

★ Ei ole kohustuslik, kuid võib olla nõutav muude ühenduse õigusaktidega

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.2 Füüsilisi ohte ennetavad hoiatuslaused

7.3.2.1 Lõhkeained

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
Ebapüsiv lõhkeaine	Ettevaatust	H200 Ebapüsiv lõhkeaine

Hoiatuslaused			
Ennetamine	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P201</p> <p>Enne kasutamist tutvuda erijuhistega.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P202</p> <p>Mitte käidelda enne ohutuseeskirjadega tutvumist ja nendest arusaamist.</p> <p>★ Ei ole kohustuslik, kui P201 on juba määratud</p> <p>P281</p> <p>Kasutada vajalikke isikukaitsevahendeid.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p>	<p>P372</p> <p>Plahvatusoht tulekahju korral.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P373</p> <p>Kui tuli jõuab lõhkeaineteni, MITTE teha kustutustöid.</p> <p>★ Soovitatav</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav ohutuskardile lisamiseks</p> <p>P380</p> <p>Ala evakueerida.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav koos hoiatuslausega P372</p>	<p>P401</p> <p>Hoida ...</p> <p>... vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelisele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav ohutuskardile lisamiseks. Määratlege kohalduv õigusakt. (näide Saksa konteksti jaoks: "Gemäß 2. SprengV aufbewahren.")</p>	<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>... vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvaheliste eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>★ Soovitatav lisada ohutuskardile, kui on spetsiifilisi kõrvaldusnõudeid, mis erinevad tavapärasest kemikaalide kõrvaldamisest. Määratlege kohalduv õigusakt.</p>

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.2.1 Lõhkeained

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
Alamklass 1.1	Ettevaatust	H201 Plahvatusohtlik; massiplahvatusoht
Alamklass 1.2	Ettevaatust	H202 Plahvatusohtlik; suur laialipaiskumisoht
Alamklass 1.3 laialipaiskumisoht	Ettevaatust	H203 Plahvatusohtlik; süttimis-, plahvatus- või

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P210</p> <p>Hoida eemal soojusallikast/sädemetest/leekidest/kuumadest pindadest. – Mitte suitsetada.</p> <p>Tootja/tarnija määrab süüteallika(d).</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P230</p> <p>Niisutada ...ga</p> <p>... Tootja/tarnija määrab sobiva materjali.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav ainetele ja segudele, mida niisutatakse, lahjendatakse, lahustatakse või suspendeeritakse aeglustiga eesmärgiga pärssida nende plahvatusohtlike omadusi</p>	<p>P370 + P380</p> <p>Tulekahju korral: ala evakueerida.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P372</p> <p>Plahvatusoht tulekahju korral.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav koos hoiatuslausetega P370+P380: Plahvatusoht tulekahju korral: ala evakueerida</p> <p>P373</p> <p>Kui tuli jõuab lõhkeaineteni, MITTE teha kustutustöid.</p> <p>★ Soovitatav</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav ohutuskaardile lisamiseks</p>	<p>P401</p> <p>Hoida ...</p> <p>... vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav ohutuskaardile lisamiseks. Määratlege kohalduv õigusakt. (näide Saksa konteksti jaoks: "Gemäß 2. SprengV aufbewahren.")</p>	<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>... vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>★ Soovitatav lisada ohutuskaardile, kui on spetsiifilisi kõrvaldusnõudeid, mis erinevad tavapärasest kemikaalide kõrvaldamisest. Määratlege kohalduv õigusakt.</p>

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>(desensibiliseeritud lõhkeained). Asjakohane materjal tuleb määrata.</p> <p>P240 Mahuti ja vastuvõtuseade maandada/ühendada.</p> <p>- kui lõhkeaine on elektrostaatiliselt tundlik.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Ei ole kohustuslik, välja arvatud juhul, kui see osutub vajalikuks muudel kaalutlustel ★ Soovitatav lisada ohutuskardile <p>P250 Hoida kriimustamise/põrutuse/.../hõõrdumise eest.</p> <p>... Tootja/tarnija määrab käitlemisviisid, mida tuleb vältida.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav, kui lõhkeaine on mehaaniliselt tundlik ★ Ei ole kohustuslik lõhkeainete puhul, mida eespool pole nimetatud 			

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P280</p> <p>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitserille/kaitsemaski.</p> <p>Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarutuse.</p> <p>- täpsustada: kaitsemask.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Kaitsekindad/kaitserõivad/kaitseprillid on tööstusliku/kutsealaste kasutusalade jaoks äärmiselt soovitatavad. ★ Tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajatel on äärmiselt soovitatav kasutada näokaitset, kui tooted võivad tekitada ohtlikke osakesi ★ Elanikkonnale tarnitavate lõhkeainete korral pole kohustuslik <p>P234 (lisa)</p> <p>Hoida üksnes originaalpakendis.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav 			

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.2.1 Lõhkeained

Ohukategooria

Alamklass 1.4

Tunnussõna

Ettevaatust

Ohulause

H204 Süttimis- või laialipaiskumisoht

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P210</p> <p>Hoida eemal soojusallikast/sädemetest/leekidest/kuumadest pindadest. – Mitte suitsetada.</p> <p>Tootja/tarnija määrab süüteallika(d).</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P240</p> <p>Mahuti ja vastuvõtuseade maandada/ühendada.</p> <p>- kui lõhkeaine on elektrostaatiliselt tundlik.</p> <p>★ Ei ole kohustuslik, välja arvatud juhul, kui see osutub vajalikuks muudel kaalutlustel</p> <p>★ Soovitatav ohutuskaardile lisamiseks</p> <p>P250</p> <p>Hoida kriimustamise/põrutuse/.../hõõrdumise eest.</p> <p>... Tootja/tarnija või pädev asutus määrab</p>	<p>P370 + P380</p> <p>Tulekahju korral: ala evakueerida.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P372</p> <p>Plahvatusoht tulekahju korral.</p> <p>- välja arvatud juhul, kui lõhkeaineks on alamklassi 1.4S kuuluv LASKEMOON JA SELLE KOOSTISOSAD.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav, välja arvatud alamklassile 1.4S, koos</p>	<p>P401</p> <p>Hoida ...</p> <p>... vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav ohutuskaardile lisamiseks. Määratlege kohalduv õigusakt. (näide Saksa konteksti jaoks: "Gemäß 2. SprengV aufbewahren.")</p>	<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>... vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>★ Soovitatav lisada ohutuskaardile, kui on spetsiifilisi kõrvaldusnõudeid, mis erinevad tavapärasest kemikaalide kõrvaldamisest. Määratlege kohalduv õigusakt</p>

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

<p>käitlemisviisid, mida tuleb vältida.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav, kui lõhkeaine on mehaaniliselt tundlik ★ Ei ole kohustuslik lõhkeainete puhul, mida eespool pole nimetatud <p>P280</p> <p>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski.</p> <p>Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarustuse.</p> <p>- täpsustada: <i>kaitsemask</i>.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Kaitsekindad/kaitserõivad/kaitseprillid on tööstusliku/kutsealaste kasutusala jaoks äärmiselt soovitatav. ★ Tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajatel on äärmiselt soovitatav kasutada näokaitset, kui tooted võivad tekitada ohtlikke osakesi ★ Elanikkonnale tarnitavate lõhkeainete korral pole kohustuslik <p>P234 (lisa)</p> <p>Hoida üksnes originaalpakendis.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav 	<p>hoiatuslausetega P370+P380: Plahvatusoht tulekahju korral: ala evakueerida</p> <p>P373</p> <p>Kui tuli jõuab lõhkeaineteni, MITTE teha kustutustöid.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Soovitatav ★ Äärmiselt soovitatav ohutuskaardile lisamiseks <p>P374</p> <p>Kustutustöid teha tavaliste ettevaatusabinõudega ja mõistlikust kaugusest.</p> <p>- kui lõhkeaine on alamklassi 1.4S kuuluv LASKEMOON JA SELLE KOOSTISOSAD.</p>		
---	--	--	--

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

	★ Äärmiselt soovitatav alamklassile 1.4S		
--	--	--	--

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.2.1 Lõhkeained

Ohukategooria

Alamklass 1.5

Tunnussõna

Ettevaatust

Ohulause

H205 Süttimise korral massiplahvatusoht

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P210</p> <p>Hoida eemal soojusallikast/sädemetest/leekidest/kuumadest pindadest. – Mitte suitsetada.</p> <p>Tootja/tarnija määrab süüteallika(d).</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P230</p> <p>Niisutada ...ga</p> <p>... Tootja/tarnija määrab sobiva materjali.</p> <p>- kui kuivamine suurendab plahvatusohtu, v.a juhul, kui seda on vaja tootmiseks või käitlemiseks (nt nitrotselluloos).</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav ainetele ja segudele, mida niisutatakse, lahjendatakse, lahustatakse või suspendeeritakse aeglustiga eesmärgiga pärssida nende plahvatusohtlike omadusi (desensibiliseeritud lõhkeained). Asjakohane materjal tuleb määrata.</p>	<p>P370 + P380</p> <p>Tulekahju korral: ala evakueerida.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P372</p> <p>Plahvatusoht tulekahju korral.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P373</p> <p>Kui tuli jõuab lõhkeaineteni, MITTE teha kustutustöid.</p> <p>★ Soovitatav</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav ohutuskaardile</p>	<p>P401</p> <p>Hoida ...</p> <p>... kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele (täpsustada).</p> <p>... vastavalt eeskirjadele</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav ohutuskaardile lisamiseks. Nimetage kohaldatav õigusakt (näide Saksa konteksti jaoks: "Gemäß 2. SprengV aufbewahren.")</p>	<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>... kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>... vastavalt eeskirjadele</p> <p>★ Soovitatav lisada ohutuskaardile, kui on spetsiifilisi kõrvaldusnõudeid, mis erinevad tavapärasest kemikaalide kõrvaldamisest. Määratlege kohalduv õigusakt.</p>

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P240</p> <p>Mahuti ja vastuvõtuseade maandada/ühendada.</p> <p>- kui lõhkeaine on elektrostaatiliselt tundlik.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Ei ole kohustuslik, välja arvatud juhul, kui see osutub vajalikuks muudel kaalutlustel ★ Soovitatav ohutuskaardile lisamiseks <p>P250</p> <p>Hoida kriimustamise/põrutuse/.../hõõrdumise eest.</p> <p>... Tootja/tarnija või pädev asutus määrab käitlemisviisid, mida tuleb vältida.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav, kui lõhkeaine on mehaaniliselt tundlik ★ Ei ole kohustuslik lõhkeainete puhul, mida eespool pole nimetatud <p>P280</p> <p>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski.</p> <p>Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarustuse.</p> <p>- täpsustada: kaitsemask.</p>	<p>lisamiseks</p>		

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<ul style="list-style-type: none"> ★ Kaitsekindad/kaitserõivad/kaitseprillid on tööstusliku/kutsealaste kasutusala jaoks äärmiselt soovitatav. ★ Tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajatel on äärmiselt soovitatav kasutada näokaitset, kui tooted võivad tekitada ohtlikke osakesi ★ Elanikkonnale tarnitavate lõhkeainete korral pole kohustuslik <p>P234 (lisa)</p> <p>Hoida üksnes originaalpakendis.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav 			

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.2.2 Tuleohtlikud gaasid

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
1	Ettevaatust	H220 Eriti tuleohtlik gaas
2	Ettevaatust	H221 Tuleohtlik gaas

For hazard category 1

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P210</p> <p>Hoida eemal soojusallikast/sädemetest/leekidest/kuumadest pindadest. – Mitte suitsetada.</p> <p>Tootja/tarnija määrab süüteallika(d).</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p>	<p>P377</p> <p>Lekkiva gaasi põlemise korral: mitte kustutada, välja arvatud juhul, kui leket on võimalik ohutult peatada.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P381</p> <p>Eemaldada kõik süüteallikad, kui seda on võimalik teha ohutult.</p> <p>★ Soovitatav</p>	<p>P403</p> <p>Hoida hästi ventileeritavas kohas.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p>	

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.2.3 Tuleohtlikud aerosoolid

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
1	Ettevaatust	H222 Eriti tuleohtlik aerosool
2	Ettevaatust	H223 Tuleohtlik aerosool

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P210</p> <p>Hoida eemal soojusallikast/sädemetest/leekidest/kuumadest pindadest. – Mitte suitsetada.</p> <p>Tootja/tarnija määrab süüteallika(d).</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav, välja arvatud juhul, kui kooskõlas direktiiviga 75/324/EMÜ on määratud sarnane lause</p> <p>P211</p> <p>Mitte pihustada leekidesse või muusse süüteallikasse.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav, välja arvatud juhul, kui kooskõlas direktiiviga 75/324/EMÜ on määratud sarnane lause</p> <p>P251</p> <p>Mahuti on rõhu all: mitte purustada ega põletada isegi pärast kasutamist.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav, välja arvatud juhul, kui kooskõlas direktiiviga 75/324/EMÜ on määratud sarnane lause</p>		<p>P410 + P412</p> <p>Hoida päikesevalguse eest. Hoida temperatuuril mitte üle 50 °C / 122 °F.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav, välja arvatud juhul, kui kooskõlas direktiiviga 75/324/EMÜ on määratud sarnane lause</p>	

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.2.4 Oksüdeerivad gaasid

Ohukategooria

1
oksüdeerija

Tunnussõna

Ettevaatust

Ohulause

H270 Võib põhjustada süttimise või soodustada põlemist;

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P220 Hoida eemal rõivastest /.../ süttivast materjalist. ... Tootja/tarnija määrab kokkusobimatud materjalid. ★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P244 Hoida reduktsiooniklapid rasvast ja õlist puhtad. ★ Äärmiselt soovitatav Selle lause võib vastavalt ÜRO GHSi 4. ülevaadatud väljaandele sõnastada ka lausena Hoida klapid ja tarvikud rasvast ja õlist puhtad</p>	<p>P370 + P376 Tulekahju korral: leke peatada, kui seda on võimalik teha ohutult. ★ Ei ole kohustuslik ★ Soovitatav ohutuskaardile lisamiseks.</p>	<p>P403 Hoida hästi ventileeritavas kohas. ★ Äärmiselt soovitatav</p>	

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.2.5 Rõhu all olevad gaasid

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
Surugaas	Ettevaatust	H280 Sisaldab rõhu all olevat gaasi, kuumenemisel võib plahvatada
Veeldatud gaas	Ettevaatust	H280 Sisaldab rõhu all olevat gaasi, kuumenemisel võib plahvatada
Lahustatud gaas	Ettevaatust	H280 Sisaldab rõhu all olevat gaasi, kuumenemisel võib plahvatada

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
		P410 + P403 Hoida päikesevalguse eest. Hoida hästi ventileeritavas kohas. ★ P410: Ei ole kohustuslik gaaside puhul, mis asuvad ÜRO ohtlike kaupade veo soovituste näidiseeskirjade pakendamisjuhise P200 kohastes transporditavates gaasisilindrites, välja arvatud juhul, kui need gaasid lagunevad või polümeriseeruvad (aeglaselt) ★ P403: Ei ole kohustuslik	

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.2.5 Rõhu all olevad gaasid

Ohukategooria

Tunnussõna

Ohulause

Külmutatud veeldatud gaasid Ettevaatust
kahjustusi

H281 Sisaldab külmutatud gaasi; võib põhjustada külmapõletusi või -

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P282</p> <p>Kanda külmakaitsekindaid/kaitsemaski/kaitseprille.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav, kui on vedelikupritsmete tekkimise võimalus, nt krüogeensete vedelike üleviimise ajal. Sellisel juhul tuleks ohutuskaardil näidata küljekaitsetega kaitseprillide ja näomaski kasutamine.</p>	<p>P336</p> <p>Sulatada külmunud osad leiges vees. Kannatada saanud piirkonda mitte hõõruda.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P315</p> <p>Pöörduda viivitamatult arsti poole.</p> <p>★ Soovitatav koos hoiatuslausega P336</p>	<p>P403</p> <p>Hoida hästi ventileeritavas kohas.</p> <p>★ Ei ole kohustuslik</p>	

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.2.6 Tuleohtlikud vedelikud

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
1	Ettevaatust	H224 Eriti tuleohtlik vedelik ja aur.
2	Ettevaatust	H225 Väga tuleohtlik vedelik ja aur.
3	Ettevaatust	H226 Tuleohtlik vedelik ja aur.

Hoiatuslauseid			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P210</p> <p>Hoida eemal soojusallikast/sädemetest/leekidest/kuumadest pindadest. – Mitte suitsetada.</p> <p>Tootja/tarnija määrab süüteallika(d).</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P233</p> <p>Hoida mahuti tihedalt suletuna.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav 1. kategooriale, välja arvatud juhul, kui P404 on juba määratud</p> <p>★ Soovitatav 2. kategooriale, välja arvatud juhul, kui P404 on juba määratud</p> <p>★ Ei ole kohustuslik 3. kategooriale</p> <p>★ Soovitatav lenduva toote korral, mis võib tekitada plahvatusohtliku atmosfääri, välja arvatud juhul, kui P404 on juba määratud</p>	<p>P303 + P361 + P353</p> <p>NAHALE (või juustele) SATTUMISE KORRAL: võtta saastunud rõivad viivitamata seljast. Loputada nahka veega/loputada duši all.</p> <p>★ Ei ole kohustuslik, välja arvatud juhul, kui peetakse vajalikuks, nt võimaliku plahvatusohtliku atmosfääri tekke tõttu</p> <p>P370 + P378</p> <p>Tulekahju korral: kustutamiseks kasutada ...</p> <p>... Tootja/tarnija määrab sobiva vahendi.</p>	<p>P403 + P235</p> <p>Hoida hästi ventileeritavas kohas. Hoida jahedas.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav 1. kategooria tuleohtlike vedelikele ja muudele lenduvatele vedelikele, mis võivad tekitada plahvatusohtliku atmosfääri</p>	<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>... vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale, kui aine/segud kuulub ohtlike jäätmete õiguse reguleerimisalasse. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavale seadusele pole vajalik.</p> <p>★ Soovitatav tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajatele, kui on spetsiifilisi kõrvaldusnõudeid, mis erinevad tavapärasest kemikaalide kõrvaldamisest. . Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavale seadusele pole vajalik.</p>

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

Hoiatuslused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P240</p> <p>Mahuti ja vastuvõtuseade maandada/ühendada.</p> <p>- elektrostaatiliselt tundlike materjalide ümberlaadimise korral.</p> <p>- kui toode on lenduv ning loob seega ohtliku keskkonna.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Ei ole kohustuslik, välja arvatud juhul, kui see osutub vajalikuks muudel kaalutlustel ★ Soovitatav ohutuskaardile lisamiseks <p>P241</p> <p>Kasutada plahvatuskindlaid elektri-/ventilatsiooni-/valgustus-/.../ seadmeid.</p> <p>... Tootja/tarnija määrab muud seadmed.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Ei ole kohustuslik, välja arvatud juhul, kui see osutub vajalikuks muudel kaalutlustel ★ Soovitatav ohutuskaardile lisamiseks <p>P242</p> <p>Mitte kasutada seadmeid, mis võivad tekitada sädemeid.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Ei ole kohustuslik, välja arvatud juhul, kui see osutub vajalikuks muudel kaalutlustel ★ Soovitatav ohutuskaardile lisamiseks 	<p>- kui vesi suurendab ohtu.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav, kui tule kustutamiseks on vaja spetsiifilisi kustutusvahendeid, nt kui vesi ei mõju või suurendab riski 		

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P243</p> <p>Rakendada ettevaatusabinõusid staatilise elektri vastu.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Ei ole kohustuslik, välja arvatud juhul, kui see osutub vajalikuks muudel kaalutlustel ★ Soovitatav lisada ohutuskaardile <p>P280</p> <p>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski.</p> <p>Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarustuse.</p> <p>- täpsustada kaitsekindad, kaitseprillid, kaitsemask.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Ei ole kohustuslik 			

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.2.7 Tuleohtlikud tahked ained

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
1	Ettevaatust	H228 Tuleohtlik tahke aine
2	Ettevaatust	H228 Tuleohtlik tahke aine

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P210</p> <p>Hoida soojusallikast/sädemetest/leekidest/kuumadest pindadest. – Mitte suitsetada.</p> <p>Tootja/tarnija määrab süüteallika(d).</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P240</p> <p>Mahuti ja vastuvõtuseade maandada/ühendada.</p> <p>- elektrostaatiliselt tundlike materjalide ümberlaadimise korral.</p> <p>★ Ei ole kohustuslik, välja arvatud juhul, kui see osutub vajalikuks muudel kaalutlustel</p> <p>★ Soovitatav ohutuskaardile lisamiseks</p> <p>P241</p> <p>Kasutada plahvatuskindlaid elektri-/ventilatsiooni-/valgustus-/.../ seadmeid.</p> <p>... Tootja/tarnija määrab muud seadmed.</p>	<p>P370 + P378</p> <p>Tulekahju korral: kustutamiseks kasutada ...</p> <p>... Tootja/tarnija määrab sobiva vahendi.</p> <p>- kui vesi suurendab ohtu.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav, kui tule kustutamiseks on vaja spetsiifilisi kustutusvahendeid, nt kui vesi ei mõju või suurendab riski</p>		

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>- kui võib esineda tolmutolmu.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Ei ole kohustuslik, välja arvatud juhul, kui see osutub vajalikuks muudel kaalutlustel ★ Soovitatav ohutuskaardile lisamiseks <p>P280</p> <p>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski.</p> <p>Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarustuse.</p> <p>- täpsustada kaitsekindad, kaitseprillid, kaitsemask.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Ei ole kohustuslik 			

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.2.8 Isereageerivad ained ja segud

Ohukategooria

Tunnussõna

Ohulause

Tüüp A

Ettevaatust

H240 Kuumenemisel võib plahvatada

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P210</p> <p>Hoida eemal soojusallikast/sädemetest/leekidest/kuumadest pindadest. – Mitte suitsetada.</p> <p>... Tootja/tarnija määrab süüteallika(d).</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p>	<p>P370 + P378</p> <p>Tulekahju korral: kustutamiseks kasutada ...</p> <p>... Tootja/tarnija määrab sobiva vahendi.</p> <p>- kui vesi suurendab ohtu.</p> <p>★ Tavaliselt ei kasutada plahvatusohu tõttu</p>	<p>P403 + P235</p> <p>Hoida hästi ventileeritavas kohas. Hoida jahedas.</p> <p>★ P403: Äärmiselt soovitatav</p> <p>★ P235: Äärmiselt soovitatav koos hoiatuslausega P403, välja arvatud juhul, kui P411 on juba määratud.</p>	<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>... vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele /rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>★ Soovitatav lisada ohutuskaardile, kui on spetsiifilisi kõrvaldusnõudeid, mis erinevad tavapärasest kemikaalide kõrvaldamisest. Määratlege kohalduv õigusakt.</p>
<p>P220</p> <p>Hoida eemal rõivastest/.../ süttivast materjalist.</p> <p>... Tootja/tarnija määrab kokkusobimatud materjalid.</p> <p>★ Soovitatav</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav ohutuskaardile lisamiseks</p>	<p>P370 + P380 + P375</p> <p>Tulekahju korral: ala evakueerida. Plahvatusohu tõttu teha kustutustöid eemalt.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav on kasutada üksnes hoiatuslauseid P370+P380; hoiatuslauset P375 mitte kasutada</p>	<p>P411</p> <p>Hoida temperatuuril mitte üle ... °C / ... °F.</p> <p>... Tootja/tarnija määrab temperatuuri.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav, kui SADT ≤ 50 °C või kui peetakse vajalikuks muul põhjusel, koos hoiatuslausega P403</p>	
<p>P234</p> <p>Hoida üksnes originaalpakendis.</p>			

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>★ Äärmiselt soovitatav, kui anum on oluline ohtlike reaktsioonide või plahvatuse ennetamiseks või mõju pärssimiseks</p> <p>P280</p> <p>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski.</p> <p>Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarustuse.</p> <p>- täpsustada kaitsekindad, kaitseprillid, kaitsemask.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p>		<p>P420</p> <p>Hoida eemal teistest materjalidest.</p> <p>★ Soovitatav, kui kokkusobimatud materjalid võivad tekitada konkreetse ohu. Selle lause kasutamisel tuleks lisateabena lisada kokkusobimatuid materjale kirjeldav tekst.</p> <p>★ Ei ole kohustuslik, kui P220 on juba määratud</p>	

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.2.8 Isereageerivad ained ja segud

Ohukategooria

Tunnussõna

Ohulause

Tüüp B

Ettevaatust

H241 Kuumenemisel võib süttida või plahvatada

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P210</p> <p>Hoida eemal soojusallikast/sädemetest/leekidest/kuumadest pindadest. – Mitte suitsetada.</p> <p>Tootja/tarnija määrab süüteallika(d).</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P220</p> <p>Hoida eemal rõivastest/.../ süttivast materjalist.</p> <p>... Tootja/tarnija määrab kokkusobimatud materjalid.</p> <p>★ Soovitatav</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav ohutuskaardile lisamiseks</p> <p>P234</p> <p>Hoida üksnes originaalpakendis.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p>	<p>P370 + P378</p> <p>Tulekahju korral: kustutamiseks kasutada ...</p> <p>Tootja/tarnija määrab sobiva vahendi.</p> <p>- kui vesi suurendab ohtu.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav, kui tule kustutamiseks on vaja spetsiifilisi kustutusvahendeid, nt kui vesi ei mõju või suurendab riski</p> <p>P370 + P380 + P375</p> <p>Tulekahju korral: ala evakueerida. Plahvatusohu tõttu teha kustutustöid eemalt.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p>	<p>P403 + P235</p> <p>Hoida hästi ventileeritavas kohas. Hoida jahedas.</p> <p>★ P403: Äärmiselt soovitatav</p> <p>★ P235: Äärmiselt soovitatav koos hoiatuslausega P403, välja arvatud juhul, kui P411 on juba määratud</p> <p>P411</p> <p>Hoida temperatuuril mitte üle ... °C / ... °F.</p> <p>... Tootja/tarnija määrab temperatuuri.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav, kui SADT ≤ 50 °C või kui peetakse vajalikuks muul põhjusel, koos hoiatuslausega P403</p>	<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>... vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele, rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale, kui aine/segud kuulub ohtlike jäätmete õiguse reguleerimisalasse. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavale seadusele pole vajalik.</p> <p>★ Soovitatav lisada ohutuskaardile, kui on spetsiifilisi kõrvaldusnõudeid, mis erinevad tavapärasest kemikaalide kõrvaldamisest. Määratlege kohalduv õigusakt.</p>

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P280</p> <p>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski.</p> <p>Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarustuse.</p> <ul style="list-style-type: none"> - täpsustada kaitsekindad, kaitseprillid, kaitsemask. ★ Äärmiselt soovitatav 		<p>P420</p> <p>Hoida eemal teistest materjalidest</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Soovitatav, kui kokkusobimatud materjalid võivad tekitada konkreetse ohu. Selle lause kasutamisel tuleks lisateabena lisada kokkusobimatuid materjale kirjeldav tekst ★ Ei ole kohustuslik, kui P220 on juba määratud 	

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.2.8 Isereageerivad ained ja segud

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
Tüüp C	Ettevaatust	H242 Kuumenemisel võib süttida
Tüüp D	Ettevaatust	H242 Kuumenemisel võib süttida
Tüüp E	Ettevaatust	H242 Kuumenemisel võib süttida
Tüüp F	Ettevaatust	H242 Kuumenemisel võib süttida

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Körvaldamine
<p>P210</p> <p>Hoida soojusallikast/sädemetest/leekidest/kuumadest pindadest. – Mitte suitsetada.</p> <p>Tootja/tarnija määrab süüteallika(d).</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p>	<p>P370 + P378</p> <p>Tulekahju kustutamiseks kasutada ... korral:</p> <p>Tootja/tarnija määrab sobiva vahendi.</p> <p>- kui vesi suurendab ohtu.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav, kui tule kustutamiseks on vaja spetsiifilisi kustutusvahendeid, nt kui vesi ei mõju või suurendab riski</p>	<p>P403 + P235</p> <p>Hoida ventileeritavas kohas. Hoida jahedas.</p> <p>★ P403: Äärmiselt soovitatav</p> <p>★ P235: Äärmiselt soovitatav koos hoiatuslausega P403, välja arvatud juhul, kui P411 on juba määratud</p> <p>P411</p> <p>Hoida temperatuuril mitte üle ... °C / ... °F.</p> <p>... Tootja/tarnija määrab temperatuuri.</p>	<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>... vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele, rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale, kui aine/segu kuulub ohtlike jäätmete õiguse reguleerimisalasse. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavale seadusele pole vajalik.</p> <p>★ Soovitatav lisada ohutuskaardile, kui on spetsiifilisi kõrvaldusnõudeid, mis erinevad tavapärasest kemikaalide kõrvaldamisest. Määratlege kohalduv õigusakt.</p>
<p>P220</p> <p>Hoida eemal rõivastest/.../ süttivast materjalist.</p> <p>... Tootja/tarnija määrab kokkusobimatud materjalid.</p> <p>★ Soovitatav</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav ohutuskaardile lisamiseks</p>			
<p>P234</p> <p>Hoida üksnes originaalpakendis.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p>			

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P280</p> <p>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski.</p> <p>Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarustuse.</p> <p>- täpsustada kaitsekindad, kaitseprillid, kaitsemask.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p>		<p>★ Äärmiselt soovitatav, kui SADT ≤ 50 °C või kui peetakse vajalikuks muul põhjusel, koos hoiatuslausega P403.</p> <p>P420</p> <p>Hoida eemal teistest materjalidest</p> <p>★ Soovitatav, kui kokkusobimatud materjalid võivad tekitada konkreetse ohu. Selle lause kasutamisel tuleks lisateabena lisada kokkusobimatuid materjale kirjeldav tekst</p> <p>★ Ei ole kohustuslik, kui P220 on juba määratud</p>	

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.2.9 Pürofoorsed vedelikud

Ohukategooria

1

Tunnussõna

Ettevaatust

Ohulause

H250 Kokku puutel õhuga süttib iseenesest

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P210 Hoida soojusallikast/sädemetest/leekidest/kuumadest pindadest. – Mitte suitsetada. Tootja/tarnija määrab süüteallika(d). ★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P222 Hoida õhuga kokkupuute eest. ★ Ei ole kohustuslik, välja arvaud juhul, kui ohulauset soovitakse rõhutada</p> <p>P280 Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski. Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarustuse. - täpsustada kaitsekindad, kaitseprillid, kaitsemask. ★ Äärmiselt soovitatav</p>	<p>P302 + P334 NAHALE SATTUMISE KORRAL: hoida jahedas vees/panna peale niiske kompress. ★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P370 + P378 Tulekahju korral: kustutamiseks kasutada ... ... Tootja/tarnija määrab sobiva vahendi. - kui vesi suurendab ohtu. ★ Äärmiselt soovitatav, kui tule kustutamiseks on vaja spetsiifilisi kustutusvahendeid, nt kui vesi ei mõju või suurendab riski</p>	<p>P422 Hoida sisu ... ... Tootja/tarnija määrab sobiva vedeliku või inertgaasi. ★ Soovitatav, kui vajalik on kindel inertgaas või vedelik, välja arvatud juhul, kui P231 on juba määratud ★ Äärmiselt soovitatav ohutuskardile lisamiseks</p>	

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

<p>P231 (lisa)</p> <p>Käidelda inertgaasis.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Soovitatav, välja arvatud juhul, kui P422 on juba määratud ★ Äärmiselt soovitatav ohutuskaardile lisamiseks			
--	--	--	--

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.2.10 Pürofoorsed tahked ained

Ohukategooria

1

Tunnussõna

Ettevaatust

Ohulause

H250 Kokkupuutel õhuga süttib iseenesest

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P210 Hoida soojusallikast/sädemetest/leekidest/kuumadest pindadest. – Mitte suitsetada. Tootja/tarnija määrab süüteallika(d). ★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P222 Hoida õhuga kokkupuute eest. ★ Ei ole kohustuslik, välja arvaud juhul, kui ohulauset soovitakse rõhutada</p> <p>P280 Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski. Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarustuse. - täpsustada kaitsekindad, kaitseprillid, kaitsemask. ★ Äärmiselt soovitatav</p>	<p>P335 + P334 Pühkida lahtised osakesed nahalt maha. Hoida jahedas vees/panna peale niiske kompress. ★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P370 + P378 Tulekahju korral: kustutamiseks kasutada ... ... Tootja/tarnija määrab sobiva vahendi. - kui vesi suurendab ohtu. ★ Äärmiselt soovitatav, kui tule kustutamiseks on vaja spetsiifilisi kustutusvahendeid, nt kui vesi ei mõju või suurendab riski</p>	<p>P422 Hoida sisu ... ... Tootja/tarnija määrab sobiva vedeliku või inertgaasi. ★ Soovitatav, kui vajalik on kindel inertgaas või vedelik, välja arvatud juhul, kui P231 on juba määratud ★ Äärmiselt soovitatav ohutuskaardile lisamiseks</p>	

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

<p>P231 (lisa)</p> <p>Käidelda inertgaasis.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Soovitatav, välja arvatud juhul, kui P422 on juba määratud ★ Äärmiselt soovitatav ohutuskaardile lisamiseks			
--	--	--	--

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.2.11 Isekuumenevad ained ja segud

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
1	Ettevaatust	H251 Isekuumenev, võib süttida
2	Ettevaatust	H252 Suures koguses isekuumenev, võib süttida

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P235 + P410</p> <p>Hoida jahedas. Hoida päikesevalguse eest.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale ★ Ei ole kohustuslik tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajatele, kui P413 on juba määratud <p>P280</p> <p>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski.</p> <p>Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarustuse.</p> <p>- täpsustada kaitsekindad, kaitseprillid, kaitsemask.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Ei ole kohustuslik 		<p>P407</p> <p>Jätta virnade/kaubaaluste vahele õhuvähe.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav <p>P413</p> <p>Kogust, mis ületab ... kg/... naela, hoida temperatuuril ... °C / ... °F.</p> <p>... Tootja/tarnija määrab koguse ja temperatuuri.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav, kui tootjal on spetsiifiline teave olemas <p>P420</p> <p>Hoida eemal teistest materjalidest.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Soovitatav, kui kokkusobimatud materjalid võivad tekitada konkreetse ohu. Selle lause kasutamisel tuleks lisateabena lisada kokkusobimatuid materjale kirjeldav tekst ★ Ei ole kohustuslik, kui P220 on juba määratud 	

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.2.12 Ained ja segud, mis veega kokkupuutel eraldavad tuleohtlikke gaase

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
1	Ettevaatust	H260 Kokkupuutel veega eraldab tuleohtlikke gaase, mis võivad iseenesest süttida
2	Ettevaatust	H261 Kokkupuutel veega eraldab tuleohtlikke gaase

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P223 Hoida igasuguse kokkupuute eest veega, vastasel juhul reageerib ägedalt ja võib põhjustada hetkpõlemise.</p> <p>★ Ei ole kohustuslik, välja arvaud juhul, kui ohulauset soovitakse rõhutada</p> <p>P231 + P232 Käidelda inertgaasis. Hoida niiskuse eest.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav ainete ja segude puhul, mis reageerivad õhus oleva niiskusega, kui seda soovitakse eriliselt rõhutada</p> <p>P280 Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski.</p> <p>Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarustuse.</p> <p>- täpsustada kaitsekindad, kaitseprillid, kaitsemask.</p> <p>★ Soovitatav</p>	<p>P335 + P334 Pühkida lahtised osakesed nahalt maha. Hoida jahedas vees/panna peale niiske kompress.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav, kuid mitte kasutada sõnastust „panna peale niiske kompress“</p> <p>P370 + P378 Tulekahju korral: kustutamiseks kasutada ...</p> <p>... Tootja/tarnija määrab sobiva vahendi.</p> <p>- kui vesi suurendab ohtu.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav, kui vajalik või sobiv on kindel kustutusvahend</p>	<p>P402 + P404 Hoida kuivas. Hoida suletud mahutis.</p> <p>★ Soovitatav, välja arvatud juhul, kui P231 on juba määratud</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav ohutuskaardile lisamiseks</p>	<p>P501 Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>... vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele, rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale, kui aine/segud kuulub ohtlike jäätmete õiguse reguleerimisalasse. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavale seadusele pole vajalik.</p> <p>★ Soovitatav lisada ohutuskaardile, kui on spetsiifilisi kõrvaldusnõudeid, mis erinevad tavapärasest kemikaalide kõrvaldamisest. Määratlege kohalduv õigusakt.</p>

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.2.12 Ained ja segud, mis veega kokkupuutel eraldavad tuleohtlikke gaase

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
3	Ettevaatust	H261 Kokkupuutel veega eraldab tuleohtlikke gaase

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P231 + P232</p> <p>Käidelda inertgaasis. Hoida niiskuse eest.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav ainete ja segude puhul, mis reageerivad õhus oleva niiskusega, kui seda soovitakse eriliselt rõhutada</p> <p>P280</p> <p>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski.</p> <p>Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarustuse.</p> <p>- täpsustada kaitsekindad, kaitseprillid, kaitsemask.</p> <p>★ Soovitatav</p>	<p>P370 + P378</p> <p>Tulekahju korral: kustutamiseks kasutada ...</p> <p>... Tootja/tarnija määrab sobiva vahendi.</p> <p>- kui vesi suurendab ohtu.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav, kui vajalik või sobiv on kindel kustutusvahend</p>	<p>P402 + P404</p> <p>Hoida kuivas. Hoida suletud mahutis.</p> <p>★ Soovitatav, välja arvatud juhul, kui P231 on juba määratud</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav ohutuskaardile lisamiseks</p>	<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>... vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele, rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale, kui aine/segu kuulub ohtlike jäätmete õiguse reguleerimisalasse. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavale seadusele pole vajalik.</p> <p>★ Soovitatav lisada ohutuskaardile, kui on spetsiifilisi kõrvaldusnõudeid, mis erinevad tavapärasest kemikaalide kõrvaldamisest. Määratlege kohalduv õigusakt.</p>

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.2.13 Oksüdeerivad vedelikud

Ohukategooria

Tunnussõna

Ohulause

1

Ettevaatust

H271 Võib põhjustada süttimise või plahvatus; tugev oksüdeerija

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P210</p> <p>Hoida eemal soojusallikast.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P220</p> <p>Hoida eemal rõivastest/.../ süttivast materjalist.</p> <p>... Tootja/tarnija määrab kokkusobimatud materjalid.</p> <p>- täpsustada: vältida kokkupuudet riietega ja muude kokkusobimatute materjalidega.</p> <p>★ Ei ole kohustuslik, kui P221 on juba määratud</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav ohutuskaardile lisamiseks</p> <p>P221</p> <p>Rakendada ettevaatusabinõusid, et vältida segunemist põlevainetega/...</p> <p>... Tootja/tarnija määrab kokkusobimatud materjalid.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p>	<p>P306 + P360</p> <p>RÕIVASTELE SATTUMISE KORRAL: saastunud rõivad ja nahk loputada viivitamata rohke veega ning alles seejärel rõivad eemaldada.</p> <p>★ Soovitatav</p> <p>P371 + P380 + P375</p> <p>Suure tulekahju korral ning kui on tegemist suurte kogustega: ala evakueerida. Plahvatusohu tõttu teha kustutustöid eemalt.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P370 + P378</p> <p>Tulekahju korral: kustutamiseks kasutada ...</p> <p>... Tootja/tarnija määrab sobiva</p>		<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>... vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale, kui aine/segude kuulub ohtlike jäätmete õiguse reguleerimisalasse. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele seadusele pole vajalik.</p> <p>★ Soovitatav lisada ohutuskaardile, kui on spetsiifilisi kõrvaldusnõudeid, mis erinevad tavapärasest kemikaalide kõrvaldamisest.</p>

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P280</p> <p>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski.</p> <p>Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarustuse.</p> <p>- täpsustada kaitsekindad, kaitseprillid, kaitsemask.</p> <p>★ Soovitatav</p> <p>P283</p> <p>Kanda tule-/leegikindlat/tule levikut aeglustavat rõivastust.</p> <p>★ Soovitatav ohutuskaardile lisamiseks</p>	<p>vahendi.</p> <p>- kui vesi suurendab ohtu.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav, kui tule kustutamiseks on vaja spetsiifilisi kustutusvahendeid, nt kui vesi ei mõju või suurendab riski</p>		

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.2.13 Oksüdeerivad vedelikud

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
2	Ettevaatust	H272 Võib soodustada põlemist; oksüdeerija
3	Ettevaatust	H272 Võib soodustada põlemist; oksüdeerija

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P210</p> <p>Hoida eemal soojusallikast.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P220</p> <p>Hoida eemal rõivastest/.../ süttivast materjalist.</p> <p>... Tootja/tarnija määrab kokkusobimatud materjalid.</p> <p>★ Ei ole kohustuslik, kui P221 on juba määratud</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav ohutuskaardile lisamiseks</p> <p>P221</p> <p>Rakendada ettevaatusabinõusid, et vältida segunemist põlevainetega/...</p> <p>... Tootja/tarnija määrab kokkusobimatud materjalid.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P280</p>	<p>P370 + P378</p> <p>Tulekahju korral: kustutamiseks kasutada ...</p> <p>... Tootja/tarnija määrab sobiva vahendi.</p> <p>- <i>kui vesi suurendab ohtu.</i></p> <p>★ Äärmiselt soovitatav, kui tule kustutamiseks on vaja spetsiifilisi kustutusvahendeid, nt kui vesi ei mõju või suurendab riski</p>		<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>... vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale, kui aine/segud kuulub ohtlike jäätmete õiguse reguleerimisalasse. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavale seadusele pole vajalik.</p> <p>★ Soovitatav lisada ohutuskaardile, kui on spetsiifilisi kõrvaldusnõudeid, mis erinevad tavapärasest kemikaalide kõrvaldamisest. Määratlege kohalduv õigusakt.</p>

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski. Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarustuse. - täpsustada kaitsekindad, kaitseprillid, kaitsemask. ★ Soovitatav			

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.2.14 Oksüdeerivad tahked ained

Ohukategooria

Tunnussõna

Ohulause

1

Ettevaatust

H271 Võib põhjustada süttimise või plahvatuse; tugev oksüdeerija

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P210</p> <p>Hoida eemal soojusallikast.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P220</p> <p>Hoida eemal rõivastest/.../ süttivast materjalist.</p> <p>... Tootja/tarnija määrab kokkusobimatud materjalid.</p> <p>- täpsustada: vältida kokkupuudet riietega ja muude kokkusobimatute materjalidega.</p> <p>★ Ei ole kohustuslik, kui P221 on juba määratud</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav ohutuskaardile lisamiseks</p> <p>P221</p> <p>Rakendada ettevaatusabinõusid, et vältida segunemist põlevainetega/...</p> <p>... Tootja/tarnija määrab kokkusobimatud materjalid.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p>	<p>P306 + P360</p> <p>RÕIVASTELE SATTUMISE KORRAL: saastunud rõivad ja nahk loputada viivitamata rohke veega ning alles seejärel rõivad eemaldada.</p> <p>★ Soovitatav</p> <p>P371 + P380 + P375</p> <p>Suure tulekahju korral ning kui on tegemist suurte kogustega: ala evakueerida. Plahvatusohu tõttu teha kustutustöid eemalt.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P370 + P378</p> <p>Tulekahju korral: kustutamiseks kasutada ...</p> <p>... Tootja/tarnija määrab sobiva vahendi.</p>		<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>... vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale, kui aine/segud kuulub ohtlike jäätmete õiguse reguleerimisalasse. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavale seadusele pole vajalik.</p> <p>★ Soovitatav lisada ohutuskaardile, kui on spetsiifilisi kõrvaldusnõudeid, mis erinevad tavapärasest kemikaalide kõrvaldamisest. Määratlege kohalduv õigusakt.</p>

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P280</p> <p>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski.</p> <p>Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarustuse.</p> <p>- täpsustada kaitsekindad, kaitseprillid, kaitsemask.</p> <p>★ Soovitatav</p>	<p>- kui vesi suurendab ohtu.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav, kui tule kustutamiseks on vaja spetsiifilisi kustutusvahendeid, nt kui vesi ei mõju või suurendab riski</p>		
<p>P283</p> <p>Kanda tule-/leegikindlat/tule levikut aeglustavat rõivastust.</p> <p>★ Soovitatav</p>			
<p>P283</p> <p>Kanda tule-/leegikindlat/tule levikut aeglustavat rõivastust.</p> <p>★ Soovitatav ohutuskaardile lisamiseks</p>			

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.2.14 Oksüdeerivad tahked ained

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
2	Ettevaatust	H272 Võib soodustada põlemist; oksüdeerija
3	Ettevaatust	H272 Võib soodustada põlemist; oksüdeerija

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P210 Hoida eemal soojusallikast. ★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P220 Hoida eemal rõivastest/.../ süttivast materjalist. ... Tootja/tarnija määrab kokkusobimatud materjalid. ★ Ei ole kohustuslik, kui P221 on juba määratud</p> <p>P221 Rakendada ettevaatusabinõusid, et vältida segunemist põlevainetega/... ... Tootja/tarnija määrab kokkusobimatud materjalid. ★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P280 Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski.</p>	<p>P370 + P378 Tulekahju korral: kustutamiseks kasutada ... ... Tootja/tarnija määrab sobiva vahendi. - kui vesi suurendab ohtu. ★ Äärmiselt soovitatav, kui vajalik või sobiv on kindel kustutusvahend</p>		<p>P501 Sisu/konteiner kõrvaldada ... ... vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada). ★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale, kui aine/segu kuulub ohtlike jäätmete õiguse reguleerimisalasse. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavale seadusele pole vajalik. ★ Soovitatav lisada ohutuskaardile, kui on spetsiifilisi kõrvaldusnõudeid, mis erinevad tavapärasest kemikaalide kõrvaldamisest. Määratlege kohalduv õigusakt.</p>

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

<p>Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarustuse.</p> <ul style="list-style-type: none"> - täpsustada kaitsekindad, kaitseprillid, kaitsemask. <p>★ Soovitatav</p>			
--	--	--	--

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.2.15 Orgaanilised peroksiidid

Ohukategooria

Tunnussõna

Ohulause

Tüüp A

Ettevaatust

H240 Kuumenemisel võib plahvatada

Hoiatuslauseid			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P210</p> <p>Hoida soojusallikast/sädemetest/leekidest/kuumadest pindadest. – Mitte suitsetada.</p> <p>Tootja/tarnija määrab süüteallika(d).</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p>	<p>P370 + P380 (lisa)</p> <p>Tulekahju korral: ala evakueerida.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p>	<p>P411 + P235</p> <p>Hoida temperatuuril mitte üle ... °C / ... °F. Hoida jahedas.</p> <p>... Tootja/tarnija määrab temperatuuri.</p> <p>★ P411: Äärmiselt soovitatav, kui SADT ≤ 50 °C või kui peetakse vajalikuks muul põhjusel, koos hoiatuslausega P403</p> <p>★ P235: Äärmiselt soovitatav muudel juhtudel, koos hoiatuslausega P403</p> <p>P403 (lisa)</p> <p>Hoida hästi ventileeritavas kohas.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p>	<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>... vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>★ Soovitatav lisada ohutuskaardile, kui on spetsiifilisi kõrvaldusnõudeid, mis erinevad tavapärasest kemikaalide kõrvaldamisest. Määratlege kohalduv õigusakt.</p>
<p>P220</p> <p>Hoida eemal rõivastest/.../ süttivast materjalist.</p> <p>... Tootja/tarnija määrab kokkusobimatud materjalid.</p> <p>★ Soovitatav</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav ohutuskaardile lisamiseks</p>			
<p>P234</p> <p>Hoida üksnes originaalpakendis.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav, kui anum on oluline ohtlike reaktsioonide või plahvatuse ennetamiseks või mõju pärssimiseks</p>			

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

<p>P280</p> <p>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski.</p> <p>Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarustuse.</p> <p>- täpsustada kaitsekindad, kaitseprillid, kaitsemask.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p>		<p>koos hoiatuslausega P411 või P235</p> <p>P410</p> <p>Hoida päikesevalguse eest.</p> <p>★ Ei ole kohustuslik, kui P411 või P235 on juba määratud</p> <p>P420</p> <p>Hoida eemal teistest materjalidest</p> <p>★ Soovitatav, kui kokkusobimatud materjalid võivad tekitada konkreetse ohu. Selle lause kasutamisel tuleks lisateabena lisada kokkusobimatuid materjale kirjeldav tekst</p> <p>★ Ei ole kohustuslik, kui P220 on juba määratud</p>	
--	--	---	--

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.2.15 Orgaanilised peroksiidid

Ohukategooria

Tunnussõna

Ohulause

Tüüp B

Ettevaatust

H241 Kuumenemisel võib süttida või plahvatada

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P210 Hoida eemal soojusallikast/sädemetest/leekidest/kuumadest pindadest. – Mitte suitsetada. Tootja/tarnija määrab süüteallika(d). ★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P220 Hoida eemal rõivastest/.../ süttivast materjalist. ... Tootja/tarnija määrab kokkusobimatud materjalid. ★ Soovitatav</p> <p>P234 Hoida üksnes originaalpakendis. ★ Äärmiselt soovitatav</p>	<p>P370 + P380 + P375 (lisa) Tulekahju korral: ala evakueerida. Plahvatusohu tõttu teha kustutustöid eemalt. ★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P370 + P378 (lisa) Tulekahju korral: kustutamiseks kasutada ... ... Tootja/tarnija määrab sobiva vahendi. - kui vesi suurendab ohtu. ★ Äärmiselt soovitatav</p>	<p>P411 + P235 Hoida temperatuuril mitte üle ... °C / ... °F. Hoida jahedas. ... Tootja/tarnija määrab temperatuuri. ★ P411: Äärmiselt soovitatav, kui SADT ≤ 50 °C või kui peetakse vajalikuks muul põhjusel, koos hoiatuslausega P403 ★ P235: Äärmiselt soovitatav muudel juhtudel, koos hoiatuslausega P403</p> <p>P403 (lisa) Hoida hästi ventileeritavas kohas. ★ Äärmiselt soovitatav koos hoiatuslausega P411 või</p>	<p>P501 Sisu/konteiner kõrvaldada ... ... vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada). ★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale, kui aine/segü kuulub ohtlike jäätmete õiguse reguleerimisalasse. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavale seadusele pole vajalik. ★ Soovitatav lisada ohutuskaardile, kui on spetsiifilisi kõrvaldusnõudeid, mis erinevad tavapärasest kemikaalide kõrvaldamisest. Määratlege kohalduv õigusakt.</p>

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

<p>P280</p> <p>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski.</p> <p>Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarustuse.</p> <p>- täpsustada kaitsekindad, kaitseprillid, kaitsemask.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p>	<p>soovitatav, kui tule kustutamiseks on vaja spetsiifilisi kustutusvahendeid, nt kui vesi ei mõju või suurendab riski</p>	<p>P235</p> <p>P410</p> <p>Hoida päikesevalguse eest.</p> <p>★ Ei ole kohustuslik, kui P411 või P235 on juba määratud</p> <p>P420</p> <p>Hoida eemal teistest materjalidest</p> <p>★ Soovitatav, kui kokkusobimatud materjalid võivad tekitada konkreetse ohu. Selle lause kasutamisel tuleks lisateabena lisada kokkusobimatuid materjale kirjeldav tekst</p> <p>★ Ei ole kohustuslik, kui P220 on juba määratud</p>	
--	--	--	--

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.2.15 Orgaanilised peroksiidid

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
Tüüp C	Ettevaatust	H242 Kuumenemisel võib süttida
Tüüp D	Ettevaatust	H242 Kuumenemisel võib süttida
Tüüp E	Ettevaatust	H242 Kuumenemisel võib süttida
Tüüp F	Ettevaatust	H242 Kuumenemisel võib süttida

Hoiatuslauseid			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P210 Hoida eemal soojusallikast/sädemetest/leekidest/kuumadest pindadest. – Mitte suitsetada. Tootja/tarnija määrab süüteallika(d). ★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P220 Hoida eemal rõivastest/.../ süttivast materjalist. ... Tootja/tarnija määrab kokkusobimatud materjalid. ★ Soovitatav</p> <p>P234 Hoida üksnes originaalpakendis. ★ Äärmiselt soovitatav</p>	<p>P370 + P378 (lisa) Tulekahju korral: kustutamiseks kasutada ... ... Tootja/tarnija määrab sobiva vahendi. - kui vesi suurendab ohtu. ★ Äärmiselt soovitatav, kui tule kustutamiseks on vaja spetsiifilisi kustutusvahendeid, nt kui vesi ei mõju või suurendab riski</p>	<p>P411 + P235 Hoida temperatuuril mitte üle ... °C / ... °F. Hoida jahedas. ... Tootja/tarnija määrab temperatuuri. ★ P411: Äärmiselt soovitatav, kui SADT ≤ 50 °C või kui peetakse vajalikuks muul põhjusel, koos hoiatuslausega P403 ★ P235: Äärmiselt soovitatav muudel juhtudel, koos hoiatuslausega P403 P403 (lisa) Hoida hästi ventileeritavas kohas. ★ Äärmiselt soovitatav koos</p>	<p>P501 Sisu/konteiner kõrvaldada ... ... vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada). ★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale, kui aine/segu kuulub ohtlike jäätmete õiguse reguleerimisalasse. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavale seadusele pole vajalik. ★ Soovitatav lisada ohutuskaardile, kui on spetsiifilisi kõrvaldusnõudeid, mis erinevad tavapärasest kemikaalide kõrvaldamisest. Määratlege kohalduv õigusakt.</p>

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

Hoiatuslused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P280</p> <p>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitse maski.</p> <p>Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarustuse.</p> <ul style="list-style-type: none"> - täpsustada kaitsekindad, kaitseprillid, kaitsemask. <p>★ Äärmiselt soovitatav</p>		<p>hoiatuslausega P411 või P235</p> <p>P410</p> <p>Hoida päikesevalguse eest.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Ei ole kohustuslik, kui P411 või P235 on juba määratud <p>P420</p> <p>Hoida eemal teistest materjalidest.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Soovitatav, kui kokkusobimatud materjalid võivad tekitada konkreetse ohu. Selle lause kasutamisel tuleks lisateabena lisada kokkusobimatuid materjale kirjeldav tekst ★ Ei ole kohustuslik, kui P220 on juba määratud 	

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.2.16 Metalle söövitav

Ohukategooria

1

Tunnussõna

Ettevaatust

Ohulause

H290 Võib söövitada metalle

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P234</p> <p>Hoida üksnes originaalpakendis.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Soovitatav elanikkonnale ★ Ei ole kohustuslik tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajale ★ Soovitatav ohutuskaardile lisamiseks	<p>P390</p> <p>Mahavoolanud aine absorbeerida, et see ei kahjustaks teisi materjale.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Soovitatav	<p>P406</p> <p>Hoida sööbekindlas/.../sööbekindla sisevooderdusega mahutis.</p> <p>... Tootja/tarnija määrab muud sobivad materjalid.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Ei ole kohustuslik ★ Mitte kasutada, kui P234 on juba määratud	

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.3 Terviseohte ennetavad hoiatuslaused

7.3.3.1 Äge mürgisus – suukaudne

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
1	Ettevaatust	H300 Allaneelamisel surmav
2	Ettevaatust	H300 Allaneelamisel surmav
3	Ettevaatust	H301 Allaneelamisel mürgine

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P264 Pärast käitlemist pesta hoolega... Tootja/tarnija määrab kehaosad, mida tuleb pärast aine kasutamist pesta.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale ★ Soovitatav tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajatele, välja arvatud juhul, kui P280 on juba määratud. <p>P270 Toote käitlemise ajal mitte süüa, juua ega suitsetada.</p>	<p>P301 + P310 ALLANEELAMISE võtta viivitamata MÜRGISTUSKESKUSE arstiga.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav <p>P321 Nõuab eriravi (vt ... käesoleval etiketil).</p> <p>... Viide täiendavale esmaabijuhisele.</p> <p>- kui on vaja viivitamata manustada vastumürki.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav üksnes erandjuhul, kui on kiiresti vaja 	<p>P405 Hoida luku taga.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale ★ Ei ole kohustuslik tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajale, välja arvatud juhul, kui seda peetakse vajalikuks muudel kaalutlustel 	<p>P501 Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>... vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale, kui aine/segud kuulub ohtlike jäätmete õiguse reguleerimisalasse. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavale seadusele pole vajalik. ★ Soovitatav tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajatele, kui on spetsiifilisi kõrvaldusnõudeid, mis erinevad tavapärasest kemikaalide kõrvaldamisest. . Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavale seadusele pole vajalik.

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale 1. ja 2. kategooria korral ★ Soovitatav elanikkonnale 3. kategooria korral ★ Ei ole kohustuslik tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajale ★ Soovitatav ohutuskaardile lisamiseks 	<p>eriravi, sh vastumürgi manustamist</p> <p>P330</p> <p>Loputada suud.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale 1. ja 2. kategooria korral, välja arvatud juhul, kui P301+P330+P331 on juba määratud ★ Soovitatav elanikkonnale 3. kategooria korral, välja arvatud juhul, kui P301+P330+P331 on juba määratud ★ Soovitatav elanikkonnale 1. ja 2. kategooria korral, tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajatele, välja arvatud juhul, kui P301+P330+P331 on juba määratud ★ Ei ole kohustuslik tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajatele 3. kategooria korral 		

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.3.1 Äge mürgisus – suukaudne

Ohukategooria

4

Tunnussõna

Ettevaatust

Ohulause

H302 Allaneelamisel kahjulik

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P264 Pärast käitlemist pesta hoolega... Tootja/tarnija määrab kehaosad, mida tuleb pärast aine kasutamist pesta.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Soovitatav elanikkonnale ★ Ei ole kohustuslik tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajale <p>P270 Toote käitlemise ajal mitte süüa, juua ega suitsetada.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Soovitatav elanikkonnale ★ Ei ole kohustuslik tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajale ★ Soovitatav ohutuskaardile lisamiseks 	<p>P301 + P312 ALLANEELAMISE KORRAL: halva enesetunde korral võtta ühendust mürgistuskeskuse või arstiga.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Ei ole kohustuslik <p>P330 Loputada suud.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Ei ole kohustuslik 		<p>P501 Sisu/konteiner kõrvaldada ... ... vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada)</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale, kui aine/segud kuulub ohtlike jäätmete õiguse reguleerimisalasse. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavale seadusele pole vajalik. ★ Soovitatav tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajatele, kui on spetsiifilisi kõrvaldusnõudeid, mis erinevad tavapärasest kemikaalide kõrvaldamisest. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavale seadusele pole vajalik.

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.3.1 Äge mürgisus – nahakaudne

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
1	Ettevaatust	H310 Nahale sattumisel surmav
2	Ettevaatust	H310 Nahale sattumisel surmav

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P262</p> <p>Vältida aine sattumist silma, nahale või riietele.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav, välja arvatud juhul, kui P280 on juba määratud</p> <p>P264</p> <p>Pärast käitlemist pesta hoolega...</p> <p>Tootja/tarnija määrab kehaosad, mida tuleb pärast aine kasutamist pesta.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajatele, välja arvatud juhul, kui P280 on juba määratud.</p> <p>P270</p> <p>Toote käitlemise ajal mitte süüa, juua ega suitsetada.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale</p> <p>★ Ei ole kohustuslik tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajale</p>	<p>P302 + P350</p> <p>NAHALE SATTUMISE KORRAL: pesta õrnalt rohke vee ja seebiga</p> <p>★ Soovitatav elanikkonnale</p> <p>★ Soovitatav ohutuskaardile lisamiseks</p> <p>P310</p> <p>Võtta viivitamata ühendust MÜRGISTUSKESKUSE või arstiga.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav koos hoiatuslausetega P302+P350</p> <p>P322</p>	<p>P405</p> <p>Hoida luku taga.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale</p> <p>★ Ei ole kohustuslik tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajale, välja arvatud juhul, kui seda peetakse vajalikuks muudel kaalutlustel</p>	<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>... vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale, kui aine/segud kuulub ohtlike jäätmete õiguse reguleerimisalasse. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavale seadusele pole vajalik.</p> <p>★ Soovitatav lisada ohutuskaardile, kui on spetsiifilisi kõrvaldusnõudeid, mis erinevad tavapärasest kemikaalide kõrvaldamisest. Määratlege kohalduv õigusakt.</p>

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

<p>★ Soovitatav ohutuskaardile lisamiseks</p> <p>P280</p> <p>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski.</p> <p>Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarustuse.</p> <p>- täpsustada kaitsekindad/kaitserõivastus.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p>	<p>Nõuab erimeetmeid (vt ... käesoleval etiketil).</p> <p>... Viide täiendavale esmaabijuhisele.</p> <p>- kui soovitakse võtta viivitamata erimeetmed, nt kasutada teatavat puhastusainet.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav erijuhtudel, kui on vaja erimeetmeid</p> <p>P361</p> <p>võtta saastunud rõivad viivitamata seljast.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav, välja arvatud juhul, kui P280 on juba määratud</p> <p>P363</p> <p>Pesta saastunud rõivaid enne järgmist kasutamist.</p> <p>★ Soovitatav</p>		
---	--	--	--

7.3.3.1 Äge mürgisus – nahakaudne

Ohukategooria 3
 Tunnussõna Ettevaatust
 Ohulause H311 Nahale sattumisel mürgine

Hoiatuslauseid			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
P280 Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski. Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarustuse. - täpsustada kaitsekindad/kaitserõivastus. ★ Äärmiselt soovitatav	P302 + P352 NAHALE SATTUMISE KORRAL: pesta rohke vee ja seebiga ★ Soovitatav elanikkonnale ★ Soovitatav ohutuskaardile lisamiseks P312 Halva enesetunde korral võtta ühendust MÜRGISTUSKESKUSE või arstiga. ★ Soovitatav, välja arvatud juhul, kui P310, P311 või P313 on juba määratud P322 Nõuab erimeetmeid (vt ... käesoleval etiketil).	P405 Hoida luku taga. ★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale ★ Ei ole kohustuslik tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajale, välja arvatud juhul, kui seda peetakse vajalikuks muudel kaalutlustel	P501 Sisu/konteiner kõrvaldada ... ... vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada). ★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale, kui aine/segu kuulub ohtlike jäätmete õiguse reguleerimisalasse. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavale seadusele pole vajalik. ★ Soovitatav tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajatele, kui on spetsiifilisi kõrvaldusnõudeid, mis erinevad tavapärasest kemikaalide kõrvaldamisest. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavale seadusele pole vajalik.

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

	<p>... Viide täiendavale esmaabijuhisele.</p> <p>- <i>kui soovitatakse võtta erimeetmed, nt kasutada teatavat puhastusainet.</i></p> <p>★ Äärmiselt soovitatav erijuhtudel, kui on vaja erimeetmeid</p> <p>P361</p> <p>võtta saastunud rõivad viivitamata seljast.</p> <p>★ Soovitatav, välja arvatud juhul, kui P280 on juba määratud</p> <p>P363</p> <p>Pesta saastunud rõivaid enne järgmist kasutamist.</p> <p>★ Ei ole kohustuslik</p>		
--	---	--	--

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.3.1 Äge mürgisus – nahakaudne

Ohukategooria

Tunnussõna

Ohulause

4

Ettevaatust

H312 Nahale sattumisel kahjulik

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P280</p> <p>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski.</p> <p>Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarustuse.</p> <p>- täpsustada kaitsekindad/kaitserõivastus.</p> <p>★ Soovitatav</p>	<p>P302 + P352</p> <p>NAHALE SATTUMISE KORRAL: pesta rohke vee ja seebiga</p> <p>★ Ei ole kohustuslik</p> <p>P312</p> <p>Halva enesetunde korral võtta ühendust MÜRGISTUSKESKUSE või arstiga.</p> <p>★ Soovitatav, välja arvatud juhul, kui P310, P311 või P313 on juba määratud</p> <p>P322</p> <p>Nõuab erimeetmeid (vt ... käesoleval etiketil).</p> <p>... Viide täiendavale esmaabijuhisele.</p> <p>- kui soovitatakse võtta erimeetmeid, nt kasutada teatavat puhastusainet.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav erijuhtudel, kui on vaja erimeetmeid</p> <p>P363</p> <p>Pesta saastunud rõivaid enne järgmist kasutamist.</p> <p>★ Ei ole kohustuslik</p>		<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>... vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelis tele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale, kui aine/segu kuulub ohtlike jäätmete õiguse reguleerimisalasse. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavale seadusele pole vajalik.</p> <p>★ Soovitatav tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajatele, kui on spetsiifilisi kõrvaldusnõudeid, mis erinevad tavapärasest kemikaalide kõrvaldamisest. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavale seadusele pole vajalik.</p>

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.3.1 Äge mürgisus – sissehingamisel

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
1	Ettevaatust	H330 Sissehingamisel surmav
2	Ettevaatust	H330 Sissehingamisel surmav

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P260 Tolmu/suitsu/gaasi/udu/auru/pihustatud ainet mitte sisse hingata.</p> <p>Tootja/tarnija määrab tingimused, mida tuleb vältida.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav, kui aine/segud on kergesti lenduv või gaas või kui kokkupuude sissehingamisel on võimalik, nt pihustamisel või sissehingatava tolmu kaudu <p>P271 Käidelda üksnes välitingimustes või hästi ventileeritavas kohas.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale ★ Ei ole kohustuslik tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajale <p>P284 Kanda hingamisteede kaitsevahendeid.</p>	<p>P304 + P340 SISSEHINGAMISE KORRAL: toimetada kannatanu värske õhu kätte ja asetada mugavasse puhkeasendisse, mis võimaldab kergesti hingata.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav <p>P310 Võtta viivitamata ühendust MÜRGISTUSKESKUSE või arstiga.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav koos hoiatuslausetega P304+P340 <p>P320 Nõuab viivitamatut eriravi (vt ... käesoleval etiketil).</p> <p>... Viide täiendavale esmaabijuhisele.</p> <p>- kui on vaja viivitamata manustada vastumürki.</p>	<p>P403 + P233 Hoida hästi ventileeritavas kohas. Hoida mahuti tihedalt suletuna.</p> <p>- kui toode on lenduv ning loob seega ohtliku keskkonna.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav, kui kokkupuude sissehingamisel on võimalik, välja arvatud juhul, kui P404 on juba määratud <p>P405 Hoida luku taga.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale ★ Ei ole kohustuslik tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajale, välja arvatud juhul, kui seda peetakse vajalikuks muudel kaalutlustel 	<p>P501 Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>... vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale, kui aine/segud kuulub ohtlike jäätmete õiguse reguleerimisalasse. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavale seadusele pole vajalik. ★ Soovitatav tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajatele, kui on spetsiifilisi kõrvaldusnõudeid, mis erinevad tavapärasest kemikaalide kõrvaldamisest. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

<p>Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarustuse.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Soovitatav, kui aine/segud on kergesti lenduv või gaas või kui kokkupuude sissehingamisel on võimalik, nt pihustamisel või sissehingatava tolmu kaudu	<ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav üksnes erandjuhul, kui on kiiresti vaja eriravi, sh vastumürgi manustamist		<p>kohaldatavale seadusele pole vajalik.</p>
--	---	--	--

7.3.3.1 Äge mürgisus – sissehingamisel

Ohukategooria

Tunnussõna

Ohulause

3

Ettevaatust

H331 Sissehingamisel mürgine

Hoiatuslauseid			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P261</p> <p>Vältida tolmu/suitsu/gaasi/udu/auru/pihustatud aine sissehingamist.</p> <p>Tootja/tarnija määrab tingimused, mida tuleb vältida.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Soovitatav, kui aine/segud on kergesti lenduv või gaas või kui kokkupuude sissehingamisel on võimalik, nt pihustamisel või sissehingatava tolmu kaudu, välja arvatud juhul, kui P260 on juba määratud <p>P271</p> <p>Käidelda üksnes välitingimustes või hästi ventileeritavas kohas.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale ★ Ei ole kohustuslik tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajale 	<p>P304 + P340</p> <p>SISSEHINGAMISE KORRAL: toimetada kannatanu värske õhu kätte ja asetada mugavasse puhkeasendisse, mis võimaldab kergesti hingata.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Soovitatav <p>P311</p> <p>Võtta ühendust MÜRGISTUSKESKUSE või arstiga.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Soovitatav koos hoiatuslausega P304+P340 <p>P321</p> <p>Nõuab eriravi (vt ... käesoleval etiketil)</p> <p>... Viide täiendavale esmaabijuhisele.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>kui on vaja võtta viivitamata erimeetmeid</i> ★ Äärmiselt soovitatav üksnes erandjuhul, kui on kiiresti vaja eriravi, sh vastumürgi manustamist 	<p>P403 + P233</p> <p>Hoida hästi ventileeritavas kohas. Hoida mahuti tihedalt suletuna.</p> <p>- kui toode on lenduv ning loob seega ohtliku keskkonna.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav, kui kokkupuude sissehingamisel on võimalik, välja arvatud juhul, kui P404 on juba määratud <p>P405</p> <p>Hoida luku taga.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale ★ Ei ole kohustuslik tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajale, välja arvatud juhul, kui seda peetakse vajalikuks muudel kaalutlustel 	<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>... vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale, kui aine/segud kuulub ohtlike jäätmete õiguse reguleerimisalasse. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavale seadusele pole vajalik. ★ Soovitatav tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajatele, kui on spetsiifilisi kõrvaldusnõudeid, mis erinevad tavapärasest kemikaalide kõrvaldamisest. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavale seadusele pole vajalik.

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.3.1 Äge mürgisus – sissehingamisel

Ohukategooria

4

Tunnussõna

Ettevaatust

Ohulause

H332 Sissehingamisel mürgine

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P261</p> <p>Vältida tolmu/suitsu/gaasi/udu/auru/pihustatud aine sissehingamist.</p> <p>Tootja/tarnija määrab tingimused, mida tuleb vältida.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Soovitatav, kui aine/segud on kergesti lenduv või gaas või kui kokkupuude sissehingamisel on võimalik, nt pihustamisel või sissehingatava tolmu kaudu, välja arvatud juhul, kui P260 on juba määratud <p>P271</p> <p>Käidelda üksnes välitingimustes või hästi ventileeritavas kohas.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale ★ Ei ole kohustuslik tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajale 	<p>P304 + P340</p> <p>SISSEHINGAMISE KORRAL: toimetada kannatanu värske õhu kätte ja asetada mugavasse puhkeasendisse, mis võimaldab kergesti hingata.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Ei ole kohustuslik <p>P312</p> <p>Halva enesetunde korral võtta ühendust MÜRGISTUSKESKUSE või arstiga.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Soovitatav, välja arvatud juhul, kui P310, P311 või P313 on juba määratud 		

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.3.2 Nahasöövitus/nahaärritus

Ohukategooria

1A, 1B, 1C

Tunnussõna

Ettevaatust

Ohulause

H314 Põhjustab rasket nahasöövitust ja silmakahjustusi

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P260 Tolmu/suitsu/gaasi/udu/auru/pihustatud ainet mitte sisse hingata.</p> <p>Tootja/tarnija määrab tingimused, mida tuleb vältida.</p> <p>- täpsustada: „vältida tolmu või aurude sissehingamist“.</p> <p>- kui kasutamise ajal võib sattuda hingamisteedesse tolmu- või uduosakesi.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav, kui aine/segud on kergesti lenduv või gaas või kui kokkupuude sissehingamisel on võimalik, nt pihustamisel või sissehingatava tolmu kaudu</p> <p>P264 Pärast käitlemist pesta hoolega...</p> <p>Tootja/tarnija määrab kehaosad, mida tuleb pärast aine kasutamist pesta.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale, välja arvatud juhul, kui P280 on juba</p>	<p>P301 + P330 + P331 ALLANEELAMISE KORRAL: loputada suud. MITTE kutsuda esile oksendamist.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale, eeldusel, et meditsiinitöötajad peavad lauset asjakohaseks</p> <p>★ Soovitatav tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajale</p> <p>P303 + P361 + P353 NAHALE (või juustele) SATTUMISE KORRAL: võtta saastunud rõivad viivitamata seljast. Loputada nahka veega/loputada duši all.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P363 Pesta saastunud rõivaid enne järgmist kasutamist.</p> <p>★ Soovitatav elanikkonnale</p> <p>★ Soovitatav ohutuskaardile lisamiseks</p>	<p>P405 Hoida luku taga.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale</p> <p>★ Ei ole kohustuslik tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajale, välja arvatud juhul, kui seda peetakse vajalikuks muudel kaalutlustel</p>	<p>P501 Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>... vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale, kui aine/segud kuulub ohtlike jäätmete õiguse reguleerimisalasse. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavale seadusele pole vajalik.</p> <p>★ Soovitatav tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajatele, kui on spetsiifilisi kõrvaldusnõudeid, mis erinevad tavapärasest kemikaalide kõrvaldamisest. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavale seadusele pole</p>

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>määratud</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajatele, välja arvatud juhul, kui P280 on juba määratud</p> <p>P280</p> <p>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski.</p> <p>Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarutuse.</p> <p>- täpsustada kaitsekindad/kaitserõivad ning kaitseprillid/kaitsemask.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p>	<p>P304 + P340</p> <p>SISSEHINGAMISE KORRAL: toimetada kannatanu värske õhu kätte ja asetada mugavasse puhkeasendisse, mis võimaldab kergesti hingata.</p> <p>★ Ei ole kohustuslik</p> <p>P310</p> <p>Võtta viivitamata ühendust MÜRGISTUSKESKUSE või arstiga.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav koos hoiatuslausetega P303+P361+P353, P305+P351+ P338 või P301 + P330 + P331</p> <p>P321</p> <p>Nõuab eriravi (vt ... käesoleval etiketil).</p> <p>Viide täiendavale esmaabijuhisele.</p> <p>- tootja/tarnija võib vajaduse korral määrata sobiva puhastusaine</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav üksnes erandjuhul, kui on kiiresti vaja eriravi, sh vastumürgi manustamist</p> <p>P305 + P351 + P338</p> <p>SILMA SATTUMISE KORRAL: loputada</p>		<p>vajalik.</p>

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
	<p>mitme minuti jooksul ettevaatlikult veega. Eemaldada kontaktläätсед, kui neid kasutatakse ja kui neid on kerge eemaldada. Loputada veel kord.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p>		

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.3.2 Nahasöövitus/nahaärritus

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
2	Ettevaatust	H315 Põhjustab nahaärritust

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P264</p> <p>Pärast käitlemist pesta hoolega...</p> <p>... Tootja/tarnija määrab kehaosad, mida tuleb pärast aine kasutamist pesta.</p> <p>★ Ei ole kohustuslik</p> <p>P280</p> <p>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski.</p> <p>Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarutuse.</p> <p>- Täpsustada: kaitsekindad.</p> <p>★ Soovitatav</p>	<p>P302 + P352</p> <p>NAHALE SATTUMISE KORRAL: pesta rohke vee ja seebiga.</p> <p>★ Ei ole kohustuslik elanikkonnale</p> <p>★ Soovitatav ohutuskaardile lisamiseks</p> <p>P321</p> <p>Nõuab eriravi (vt ... käesoleval etiketil).</p> <p>Viide täiendavale esmaabijuhisele.</p> <p>- tootja/tarnija võib vajaduse korral määrata sobiva puhastusaine</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav üksnes erandjuhul, kui on kiiresti vaja eriravi, sh vastumürgi manustamist</p> <p>P332 + P313</p> <p>Nahaärrituse korral: pöörduda arsti poole.</p> <p>★ Ei ole kohustuslik</p> <p>P362</p> <p>Võtta saastunud rõivad seljast ja pesta neid enne järgmist kasutamist.</p> <p>★ Ei ole kohustuslik</p> <p>★ Soovitatav ohutuskaardile lisamiseks</p>		

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.3.3 Silmakahjustus / silmade ärritus

Ohukategooria

Tunnussõna

Ohulause

1

Ettevaatust

H318 Põhjustab raskeid silmakahjustusi

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P280</p> <p>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski.</p> <p>... Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarutuse.</p> <p>- täpsustada: kaitseprillid/kaitsemask.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p>	<p>P305 + P351 + P338</p> <p>SILMA SATTUMISE KORRAL: loputada mitme minuti jooksul ettevaatlikult veega. Eemaldada kontaktläätsed, kui neid kasutatakse ja kui neid on kerge eemaldada. Loputada veel kord.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P310</p> <p>Võtta viivitamata ühendust MÜRGISTUSKESKUSE või arstiga.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav koos hoiatuslausetega P305+P351+P338</p>		

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.3.3 Silmakahjustus / silmade ärritus

Ohukategooria

2

Tunnussõna

Ettevaatust

Ohulause

H319 Põhjustab tugevat silmade ärritust

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P280 Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski. ... Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarutuse. - täpsustada: kaitseprillid/kaitsemask. ★ Soovitatav</p> <p>P264 Pärast käitlemist pesta hoolega... ... Tootja/tarnija määrab kehaosad, mida tuleb pärast aine kasutamist pesta. ★ Ei ole kohustuslik</p>	<p>P305 + P351 + P338 SILMA SATTUMISE KORRAL: loputada mitme minuti jooksul ettevaatlikult veega. Eemaldada kontaktläätsed, kui neid kasutatakse ja kui neid on kerge eemaldada. Loputada veel kord. ★ Soovitatav elanikkonnale ★ Soovitatav ohutuskaardile lisamiseks</p> <p>P337 + P313 Kui silmade ärritus ei möödu: pöörduda arsti poole. ★ Soovitatav</p>		

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.3.4 Sensibiliseerimine - hingamisteed

Ohukategooria ¹⁵	Tunnussõna	Ohulause
1, 1A, 1B	Ettevaatust	H334 Sissehingamisel võib põhjustada allergia- või astma sümptomeid või hingamisraskusi.

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P261</p> <p>Vältida tolmu/suitsu/gaasi/udu/ auru/pihustatud aine sissehingamist.</p> <p>Tootja/tarnija määrab tingimused, mida tuleb vältida.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav (välja arvatud juhul, kui P260 on juba määratud), kui aine/segud on kergesti lenduvad või gaasid või kui on reaalne sissehingamise oht, nt pihustamisel või sissehingatava tolmu kaudu</p> <p>P285</p> <p>Ebapiisava ventilatsiooni korral kanda hingamisteede kaitsevahendeid.</p> <p>Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarustuse.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav (välja arvatud juhul, kui P284 on juba määratud), kui aine/segud on kergesti lenduvad või gaasid või kui on reaalne sissehingamise oht, nt</p>	<p>P304 + P341</p> <p>SISSEHINGAMISE KORRAL: hingamisraskuste korral toimetada kannatanu värske õhu kätte ja asetada mugavasse puhkeasendisse, mis võimaldab kergesti hingata.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav, välja arvatud juhul, kui P304+P340 on juba määratud</p> <p>P342 + P311</p> <p>Hingamisteede probleemide ilmnemise korral: võtta ühendust MÜRGISTUSKESKUSE või arstiga.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav koos</p>		<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>... vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale, kui aine/segud kuulub ohtlike jäätmete õiguse reguleerimisalasse. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavale seadusele pole vajalik.</p> <p>★ Soovitatav tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajatele, kui on spetsiifilisi kõrvaldusnõudeid, mis erinevad tavapärasest kemikaalide kõrvaldamisest. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavale seadusele pole vajalik.</p>

¹⁵ Pärast CLP-määruse tehnikate arenguga seotud 2. kohandusele muutub klassifitseerimine kategooriatesse 1.A ja 1.B õiguslikult siduvaks 1. detsembril 2012 ainetele ja 1. juunil 2015 segudele.

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

pihustamisel või sissehingatava tolmu kaudu	hoiatuslausetega P304+P341		
---	----------------------------	--	--

7.3.3.4 Sensibiliseerimine - nahk

Ohukategooria¹⁶

1, 1A, 1B

Tunnussõna

Ettevaatust

Ohulause

H317 Võib põhjustada allergilist nahareaktsiooni

Hoiatuslused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P261</p> <p>Vältida tolmu/suitsu/gaasi/udu/ auru/pihustatud aine sissehingamist.</p> <p>Tootja/tarnija määrab tingimused, mida tuleb vältida.</p> <p>★ Soovitatav, kui aine/segud on kergesti lenduv või gaas või kui kokkupuude sissehingamisel on võimalik, nt pihustamisel või sissehingatava tolmu kaudu, välja arvatud juhul, kui P260 on juba määratud</p>	<p>P302 + P352</p> <p>NAHALE SATTUMISE KORRAL: pesta rohke vee ja seebiga.</p> <p>★ Soovitatav elanikkonnale</p> <p>★ Soovitatav ohutuskaardile lisamiseks</p> <p>P333 + P313</p> <p>Nahaärrituse või lööbe</p>		<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>... vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale, kui aine/segud kuulub ohtlike jäätmete õiguse reguleerimisalasse. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavale</p>

¹⁶ Klassifitseerimine kategooriasse 1.A ja 1.B muutub õiguslikult siduvaks alates 1. detsembrist 2012 ainetel ja alates 1. juunist 2015 segudel.

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

<p>P272</p> <p>Saastunud tööriivaid ei tohiks töökohast välja viia.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Ei ole mõeldud kasutamiseks elanikkonnale. ★ Ei ole kohustuslik tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajale <p>P280</p> <p>Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski.</p> <p>... Tootja/tarnija määrab vajaliku kaitsevarutuse.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Täpsustada: kaitsekindad. ★ Äärmiselt soovitatav 	<p>korral: pöörduda arsti poole.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Soovitatav <p>P321</p> <p>Nõuab eriravi (vt ... käesoleval etiketil)</p> <p>... Viide täiendavale esmaabijuhisele.</p> <p>- tootja/tarnija võib vajaduse korral määrata sobiva puhastusaine.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav üksnes erandjuhul, kui on kiiresti vaja eriravi, sh vastumürgi manustamist <p>P363</p> <p>Pesta saastunud rõivaid enne järgmist kasutamist.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Soovitatav 		<p>seadusele pole vajalik.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Soovitatav tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajatele, kui on spetsiifilisi kõrvaldusnõudeid, mis erinevad tavapärasest kemikaalide kõrvaldamisest. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavale seadusele pole vajalik.
--	--	--	---

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.3.5 Mutageensus sugurakkudele

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
1.A ja 1.B	Ettevaatust	H340 Võib põhjustada geneetilisi defekte <märkida kokkupuuteviis, kui on veenvalt tõestatud, et muud kokkupuuteviisid ei ole ohtlikud>.
2	Ettevaatust	H341 Arvatavasti põhjustab geneetilisi defekte <märkida kokkupuuteviis, kui on veenvalt tõestatud, et muud kokkupuuteviisid ei ole ohtlikud>.

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P201</p> <p>Enne kasutamist tutvuda erijuhistega.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav kategooriatele 1.A ja 1.B ★ Soovitatav 2. kategooriale <p>P202</p> <p>Mitte käidelda enne ohutuseeskirjadega tutvumist ja nendest arusaamist.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Ei ole kohustuslik, kui P201 on juba määratud 	<p>P308 + P313</p> <p>Kokkupuute või korral: kokkupuutekahtluse pöörduda arsti poole.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav kategooriatele 1.A ja 1.B ★ Soovitatav 2. kategooriale 	<p>P405</p> <p>Hoida luku taga.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale¹⁷ ★ Ei ole kohustuslik tööstuslikul/kutsealas el eesmärgil kasutajale, välja arvatud juhul, kui seda peetakse vajalikuks muudel kaalutlustel 	<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>... vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale, kui aine/segu kuulub ohtlike jäätmete õiguse reguleerimisalasse. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavale seadusele pole vajalik. ★ Soovitatav tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajatele, kui on spetsiifilisi kõrvaldusnõudeid, mis erinevad tavapärasest kemikaalide kõrvaldamisest. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide

¹⁷ Määruse (EÜ) nr 1907/2006 (REACH) XVII lisa 1.–6. liites loetletud ained ja segud, millele on määratud ohulause H340, H350 või H360, on mõeldud kasutamiseks üksnes tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajatele ning tavaliselt neid elanikkonnale ei tarnita (vt REACHi XVII lisa kandeid 28, 29 ja 30, mida on muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 552/2009).

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

<p>P281</p> <p>Kasutada vajalikke isikukaitsevahendeid.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav teatud kokkupuuteriskide ja -viiside hõlmamiseks, kuigi P280, P282, P283, P284 või P285 võivad olla samuti määratud</p>			<p>kohaldatavale seadusele pole vajalik.</p>
--	--	--	--

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.3.6 Kantserogeensus

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
1.A ja 1.B	Ettevaatust	H350 Võib põhjustada vähktõbe <märkida kokkupuuteviis, kui on veenvalt tõestatud, et muud kokkupuuteviisid ei ole ohtlikud>.
2	Ettevaatust	H351 Arvatavasti põhjustab vähktõbe <märkida kokkupuuteviis, kui on veenvalt tõestatud, et muud kokkupuuteviisid ei ole ohtlikud>.

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P201</p> <p>Enne kasutamist tutvuda erijuhistega.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav kategooriatele 1.A ja 1.B ★ Soovitatav 2. kategooriale <p>P202</p> <p>Mitte käidelda enne ohutuseeskirjadega tutvumist ja nendest arusaamist.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Ei ole kohustuslik, kui P201 on juba määratud 	<p>P308 + P313</p> <p>Kokkupuute kokkupuutekahtluse pöörduda arsti poole.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav kategooriatele 1.A ja 1.B ★ Soovitatav 2. kategooriale 	<p>P405</p> <p>Hoida luku taga.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale¹⁸ ★ Ei ole kohustuslik tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajale, välja arvatud juhul, kui seda peetakse vajalikuks muudel kaalutlustel 	<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>... vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale, kui aine/segud kuulub ohtlike jäätmete õiguse reguleerimisalasse. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavale seadusele pole vajalik. ★ Soovitatav tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajatele, kui on spetsiifilisi kõrvaldusnõudeid, mis erinevad tavapärasest

¹⁸ Määruse (EÜ) nr 1907/2006 (REACH) XVII lisa 1.–6. liites loetletud ained ja segud, millele on määratud ohulause H340, H350 või H360, on mõeldud kasutamiseks üksnes tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajatele ning tavaliselt neid elanikkonnale ei tarnita (vt REACHi XVII lisa kandeid 28, 29 ja 30, mida on muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 552/2009).

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

<p>P281</p> <p>Kasutada isikukaitsevahendeid.</p> <p>vajalikke</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav teatud kokkupuuteriskide ja -viiside hõlmamiseks, kuigi P280, P282, P283, P284 või P285 võivad olla samuti määratud</p>			<p>kemikaalide kõrvaldamisest. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavale seadusele pole vajalik.</p>
--	--	--	--

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.3.7 Reproduktiivtoksilisus

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
1.A ja 1.B	Ettevaatust	H360 Võib kahjustada viljakust või loodet (märkida spetsiifiline toime, kui see on teada) (märkida kokkupuuteviis, kui on veenvalt tõestatud, et muud kokkupuuteviisid ei ole ohtlikud).
2	Ettevaatust	H361 Arvatavasti kahjustab viljakust või loodet (märkida spetsiifiline toime, kui see on teada) (märkida kokkupuuteviis, kui on veenvalt tõestatud, et muud kokkupuuteviisid ei ole ohtlikud).

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P201</p> <p>Enne kasutamist tutvuda erijuhistega.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav kategooriatele 1.A ja 1.B ★ Soovitatav 2. kategooriale <p>P202</p> <p>Mitte käidelda enne ohutuseeskirjadega tutvumist ja nendest arusaamist.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Ei ole kohustuslik, kui P201 on juba määratud 	<p>P308 + P313</p> <p>Kokkupuute kokkupuutekahtluse pöörduda arsti poole.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav kategooriatele 1.A ja 1.B ★ Soovitatav 2. kategooriale 	<p>P405</p> <p>Hoida luku taga.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale¹⁹ ★ Ei ole kohustuslik tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajale, välja arvatud juhul, kui seda peetakse vajalikuks muudel kaalutlustel 	<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>... vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale, kui aine/segud kuulub ohtlike jäätmete õiguse reguleerimisalasse. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavale seadusele pole vajalik. ★ Soovitatav tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajatele, kui on spetsiifilisi

¹⁹ Määruse (EÜ) nr 1907/2006 (REACH) XVII lisa 1.–6. liites loetletud ained ja segud, millele on määratud ohulause H340, H350 või H360, on mõeldud kasutamiseks üksnes tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajatele ning tavaliselt neid elanikkonnale ei tarnita (vt REACHi XVII lisa kandeid 28, 29 ja 30, mida on muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 552/2009).

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

<p>P281</p> <p>Kasutada isikukaitsevahendeid. vajalikke</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav teatud kokkupuuteriskide ja -viiside hõlmamiseks, kuigi P280, P282, P283, P284 või P285 võivad olla samuti määratud</p>			<p>kõrvaldusnõudeid, mis erinevad tavapärasest kemikaalide kõrvaldamisest. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavale seadusele pole vajalik.</p>
--	--	--	--

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.3.7 Reproduktiivtoksilisus

Ohukategooria

Tunnussõna

Ohulause

Imetamist mõjutavat toimet käsitlev ohukategooria

Tunnussõna puudub

H362 Võib kahjustada rinnaga toidetavat last.

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P201 Enne kasutamist tutvuda erijuhistega. ★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P260 Tolmu/suitsu/gaasi/udu/auru/pihustatud ainet mitte sisse hingata. Tootja/tarnija määrab tingimused, mida tuleb vältida.</p> <ul style="list-style-type: none"> - täpsustada: "vältida tolmu või udu sissehingamist". - kui kasutamise ajal võib sattuda hingamisteedesse tolmu- või aurude osakesi. <p>★ Äärmiselt soovitatav, kui aine/segud on kergesti lenduv või gaas või kui kokkupuude sissehingamisel on võimalik, nt pihustamisel või sissehingatava tolmu kaudu</p> <p>P263 Vältida kokkupuudet</p>	<p>P308 + P313 Kokkupuute või kokkupuutekahtluse korral: pöörduda arsti poole. ★ Soovitatav</p>		

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>raseduse/imetamise ajal.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav <p>P264</p> <p>Pärast käitlemist pesta hoolega...</p> <p>... Tootja/tarnija määrab kehaosad, mida tuleb pärast aine kasutamist pesta.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Ei ole kohustuslik <p>P270</p> <p>Toote käitlemise ajal mitte süüa, juua ega suitsetada.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Soovitatav elanikkonnale ★ Ei ole kohustuslik tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajale ★ Soovitatav ohutuskaardile lisamiseks 			

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.3.8 Mürgisus sihtelundi suhtes (ühekordne kokkupuude)

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
	Ettevaatust	H370 Kahjustab elundeid (või märkida kõik mõjutatud elundid, kui need on teada) (märkida kokkupuuteviisi, kui on veenvalt tõestatud, et muud kokkupuuteviisid ei ole ohtlikud).

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P260 Tolmu/suitsu/gaasi/udu/auru/pihustatud ainet mitte sisse hingata.</p> <p>Tootja/tarnija määrab tingimused, mida tuleb vältida.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav, kui aine/segud on kergesti lenduv või gaas või kui kokkupuude sissehingamisel on võimalik, nt pihustamisel või sissehingatava tolmu kaudu</p> <p>P264 Pärast käitlemist pesta hoolega...</p> <p>... Tootja/tarnija määrab kehaosad, mida tuleb pärast aine kasutamist pesta.</p> <p>★ Ei ole kohustuslik</p> <p>P270 Toote käitlemise ajal mitte süüa, juua ega suitsetada.</p>	<p>P307 + P311 Kokkupuute korral: võtta ühendust MÜRGISTUSKESKUSE või arstiga.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav</p> <p>P321 Nõuab eriravi (vt ... käesoleval etiketil)</p> <p>... Viide täiendavale esmaabijuhisele.</p> <p>- kui on vaja võtta viivitamata meetmeid</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav üksnes erandjuhul, kui on kiiresti vaja eriravi, sh vastumürgi manustamist</p>	<p>P405 Hoida luku taga.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale</p> <p>★ Ei ole kohustuslik tööstuslikul/kutsealas el eesmärgil kasutajale, välja arvatud juhul, kui seda peetakse vajalikuks muudel kaalutlustel</p>	<p>P501 Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>... vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale, kui aine/segud kuulub ohtlike jäätmete õiguse reguleerimisalasse. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavale seadusele pole vajalik.</p> <p>★ Soovitatav tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajatele, kui on spetsiifilisi kõrvaldusnõudeid, mis erinevad tavapärasest kemikaalide kõrvaldamisest. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavale seadusele pole vajalik.</p>

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

<ul style="list-style-type: none"> ★ Soovitatav elanikkonnale ★ Ei ole kohustuslik tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajale ★ Soovitatav ohutuskaardile lisamiseks			
--	--	--	--

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.3.8 Mürgisus sihtelundi suhtes (ühekordne kokkupuude)

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
2	Ettevaatust	H371 Võib kahjustada elundeid <või märkida kõik mõjutatud elundid, kui need on teada> <märkida kokkupuuteviis, kui on veenvalt tõestatud, et muud kokkupuuteviisid ei ole ohtlikud>.

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P260 Tolmu/suitsu/gaasi/udu/auru/pihustatud ainet mitte sisse hingata.</p> <p>Tootja/tarnija määrab tingimused, mida tuleb vältida.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav, kui aine/segud on kergesti lenduv või gaas või kui kokkupuude sissehingamisel on võimalik, nt pihustamisel või sissehingatava tolmu kaudu <p>P264 Pärast käitlemist pesta hoolega...</p> <p>... Tootja/tarnija määrab kehaosad, mida tuleb pärast aine kasutamist pesta.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Ei ole kohustuslik <p>P270 Toote käitlemise ajal mitte süüa, juua ega suitsetada.</p>	<p>P309 + P311 Kokkupuute enesetunde ühendust MÜRGISTUSKESKUSE arstiga.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Soovitatav 	<p>P405 Hoida luku taga.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale ★ Ei ole kohustuslik tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajale, välja arvatud juhul, kui seda peetakse vajalikuks muudel kaalutlustel 	<p>P501 Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>... vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale, kui aine/segud kuulub ohtlike jäätmete õiguse reguleerimisalasse. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavale seadusele pole vajalik. ★ Soovitatav tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajatele, kui on spetsiifilisi kõrvaldusnõudeid, mis erinevad tavapärasest kemikaalide kõrvaldamisest. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavale seadusele pole vajalik.

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

<ul style="list-style-type: none"> ★ Soovitatav elanikkonnale ★ Ei ole kohustuslik tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajale ★ Soovitatav ohutuskaardile lisamiseks			
--	--	--	--

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.3.8 Mürgisus sihtelundi suhtes (ühekordne kokkupuude)

Ohukategooria

Tunnussõna

Ohulause

3

Ettevaatust

H335 Võib põhjustada hingamisteede ärritust või

H336 Võib põhjustada unisust või peapööritust.

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P261</p> <p>Vältida tolmu/suitsu/gaasi/udu/auru/pihustatud aine sissehingamist.</p> <p>Tootja/tarnija määrab tingimused, mida tuleb vältida.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Soovitatav, kui aine/segud on kergesti lenduv või gaas või kui kokkupuude sissehingamisel on võimalik, nt pihustamisel või sissehingatava tolmu kaudu, välja arvatud juhul, kui P260 on juba määratud <p>P271</p> <p>Käidelda üksnes välitingimustes või hästi ventileeritavas kohas.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale ★ Ei ole kohustuslik tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajale 	<p>P304 + P340</p> <p>SISSEHINGAMISE KORRAL: toimetada kannatanu värske õhu kätte ja asetada mugavasse puhkeasendisse, mis võimaldab kergesti hingata.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Ei ole kohustuslik <p>P312</p> <p>Halva enesetunde korral võtta ühendust MÜRGISTUSKESKUSE või arstiga.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Soovitatav, välja arvatud juhul, kui P310, P311 või P313 on juba määratud 	<p>P403 + P233</p> <p>Hoida hästi ventileeritavas kohas. Hoida mahuti tihedalt suletuna.</p> <p>- kui toode on lenduv ning loob seega ohtliku keskkonna.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Soovitatav, kui kokkupuude sissehingamisel on võimalik, välja arvatud juhul, kui P404 on juba määratud <p>P405</p> <p>Hoida luku taga.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale ★ Ei ole kohustuslik tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajale, välja arvatud juhul, kui seda peetakse vajalikuks muudel kaalutlustel 	<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>... vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelisele eeskirjadele (täpsustada).</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale, kui aine/segud kuulub ohtlike jäätmete õiguse reguleerimisalasse. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavale seadusele pole vajalik. ★ Soovitatav tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajatele, kui on spetsiifilisi kõrvaldusnõudeid, mis erinevad tavapärasest kemikaalide kõrvaldamisest. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavale seadusele pole vajalik.

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.3.9 Mürgisus sihtelundi suhtes (korduv kokkupuude)

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
1	Ettevaatust	H372 Kahjustab elundeid <või märkida kõik mõjutatud elundid, kui need on teada (märkida kokkupuuteviis, kui on veenvalt tõestatud, et muud kokkupuuteviisid ei ole ohtlikud).

Hoiatuslauseid			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P260 Tolmu/suitsu/gaasi/udu/auru/pihustatud ainet mitte sisse hingata.</p> <p>Tootja/tarnija määrab tingimused, mida tuleb vältida.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav, kui aine/segud on kergesti lenduv või gaas või kui kokkupuude sissehingamisel on võimalik, nt pihustamisel või sissehingatava tolmu kaudu <p>P264 Pärast käitlemist pesta hoolega...</p> <p>... Tootja/tarnija määrab kehaosad, mida tuleb pärast aine kasutamist pesta.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Ei ole kohustuslik <p>P270 Toote käitlemise ajal mitte süüa, juua ega</p>	<p>P314 Halva enesetunde korral pöörduda arsti poole.</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Soovitatav, välja arvatud juhul, kui P310, P311, 312 või P313 on juba määratud 		<p>P501 Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>... vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <ul style="list-style-type: none"> ★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale, kui aine/segud kuulub ohtlike jäätmete õiguse reguleerimisalasse. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavale seadusele pole vajalik. ★ Soovitatav tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajatele, kui on spetsiifilisi kõrvaldusnõudeid, mis erinevad tavapärasest kemikaalide kõrvaldamisest. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavale seadusele pole vajalik.

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

suitletada. <ul style="list-style-type: none"> ★ Soovitatav elanikkonnale ★ Ei ole kohustuslik tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajale ★ Soovitatav ohutuskaardile lisamiseks			
---	--	--	--

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.3.9 Mürgisus sihtelundi suhtes (korduv kokkupuude)

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
2	Ettevaatust	H373 Võib kahjustada elundeid (või märkida kõik mõjutatud elundid, kui need on teada) pikaajalisel või korduval kokkupuutel (märkida kokkupuuteviis, kui on veenvalt tõestatud, et muud kokkupuuteviisid ei ole ohtlikud).

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P260</p> <p>Tolmu/suitsu/gaasi/udu/auru/pihustatud ainet mitte sisse hingata.</p> <p>Tootja/tarnija määrab tingimused, mida tuleb vältida.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav, kui aine/segud on kergesti lenduv või gaas või kui kokkupuude sissehingamisel on võimalik, nt pihustamisel või sissehingatava tolmu kaudu</p>	<p>P314</p> <p>Halva enesetunde korral pöörduda arsti poole.</p> <p>★ Soovitatav, välja arvatud juhul, kui P310, P311, 312 või P313 on juba määratud</p>		<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>... vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale, kui aine/segud kuulub ohtlike jäätmete õiguse reguleerimisalasse. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele seadusele pole vajalik.</p> <p>★ Soovitatav tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajatele, kui on spetsiifilisi kõrvaldusnõudeid, mis erinevad tavapärasest kemikaalide kõrvaldamisest. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavatele seadusele pole vajalik.</p>

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.3.10 Hingamisteedele avalduvad ohud

Ohukategooria

Tunnussõna

Ohulause

1

Ettevaatust

H304 Allaneelamisel või hingamisteedesse sattumisel võib olla surmav

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
	<p>P301 + P310</p> <p>ALLANEELAMISE KORRAL: võtta viivitamata ühendust MÜRGISTUSKESKUSE või arstiga.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav koos hoiatuslausetega P331</p> <p>P331</p> <p>MITTE kutsuda esile oksendamist.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav koos hoiatuslausetega P301 +P310</p>	<p>P405</p> <p>Hoida luku taga.</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale</p> <p>★ Ei ole kohustuslik tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajale, välja arvatud juhul, kui seda peetakse vajalikuks muudel kaalutlustel</p>	<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>... vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale, kui aine/segud kuulub ohtlike jäätmete õiguse reguleerimisalasse. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavale seadusele pole vajalik.</p> <p>★ Soovitatav tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajatele, kui on spetsiifilisi kõrvaldusnõudeid, mis erinevad tavapärasest kemikaalide kõrvaldamisest. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavale seadusele pole vajalik.</p>

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.4 Keskkonnaohte ennetavad hoiatuslaused

7.3.4.1 Oht vesikeskkonnale – äge oht

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
1	Ettevaatust	H400 Väga mürgine veeorganismidele

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P273</p> <p>Vältida sattumist keskkonda.</p> <p>- kui see ei ole ettenähtud kasutusviis.</p> <p>★ Soovitatav, välja arvatud juhul, kui see on ettenähtud kasutusviis</p>	<p>P391</p> <p>Mahavoolanud toode kokku koguda.</p> <p>★ Soovitatav</p>		<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>... vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale, kui aine/segud kuulub ohtlike jäätmete õiguse reguleerimisalasse. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavale seadusele pole vajalik.</p> <p>★ Soovitatav tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajatele, kui on spetsiifilisi kõrvaldusnõudeid, mis erinevad tavapärasest kemikaalide kõrvaldamisest. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavale seadusele pole vajalik.</p>

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.4.1 Oht vesikeskkonnale – krooniline mürgisus

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
1	Ettevaatust	H410 Väga mürgine veeorganismidele, pikaajaline toime
2	Tunnussõna puudub	H411 Mürgine veeorganismidele, pikaajaline toime

Hoiatuslauseid			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P273</p> <p>Vältida sattumist keskkonda.</p> <p>- kui see ei ole ettenähtud kasutusviis.</p> <p>★ Soovitatav, välja arvatud juhul, kui see on ettenähtud kasutusviis</p>	<p>P391</p> <p>Mahavoolanud toode kokku koguda.</p> <p>★ Soovitatav</p>		<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>... vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale, kui aine/segud kuulub ohtlike jäätmete õiguse reguleerimisalasse. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavale seadusele pole vajalik.</p> <p>★ Soovitatav tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajatele, kui on spetsiifilisi kõrvaldusnõudeid, mis erinevad tavapärasest kemikaalide kõrvaldamisest. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavale seadusele pole vajalik.</p>

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.4.1 Oht vesikeskkonnale – krooniline mürgisus

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
3	Tunnussõna puudub	H412 Ohtlik veeorganismidele, pikaajaline toime
4	Tunnussõna puudub	H413 Võib avaldada veeorganismidele pikaajalist kahjulikku toimet

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Kõrvaldamine
<p>P273</p> <p>Vältida sattumist keskkonda.</p> <p>- <i>kui see ei ole ettenähtud kasutusviis.</i></p> <p>★ Soovitatav, välja arvatud juhul, kui see on ettenähtud kasutusviis</p>			<p>P501</p> <p>Sisu/konteiner kõrvaldada ...</p> <p>... vastavalt kohalikele/piirkondlikele/riiklikele/rahvusvahelistele eeskirjadele (täpsustada).</p> <p>★ Äärmiselt soovitatav elanikkonnale, kui aine/segud kuulub ohtlike jäätmete õiguse reguleerimisalasse. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavale seadusele pole vajalik.</p> <p>★ Soovitatav tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajatele, kui on spetsiifilisi kõrvaldusnõudeid, mis erinevad tavapärasest kemikaalide kõrvaldamisest. Soovitatav on määrata kõrvaldamiskoht, kuid viide kohaldatavale seadusele pole vajalik.</p>

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.3.5 Täiendavad ohud

7.3.5.1 Oht osoonikihile (vt käesoleva dokumendi punktis 4.8 olevaid selgitusi)

Ohukategooria	Tunnussõna	Ohulause
1	Ettevaatust	H420 Kahjustab rahvatervist ja keskkonda, hävitades kõrgatmosfääris asuvat osoonikihti

Hoiatuslaused			
Ennetusmeetmed	Reageerimine	Säilitamine	Körvaldamine
			P502 Sisu/konteiner kõrvaldada ... Hankida valmistajalt/tarnijalt teavet kemikaali taaskasutamise/ringlussevõtu kohta ★ Äärmiselt soovitatav

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

7.4. Näited hoiatuslausete valimise kohta märgistusele

Hoiatuslausete valimist ülal toodud juhendi ettepanekus sisalduvate juhiste järgi kirjeldatakse all eri näidisainete abil. Hoiatuslaused, mis on märgistusel esmatähtsad, on esile tõstetud **rasvase kirja ja alljoonega (äärmiselt soovitatavad)** või **alljoonega (soovitatavad)**, mittekohustuslikud laused on harilikus kirjas (esiletõstuta) ning laused, mida ei tohi kasutada on halli märgistusega.

Palun pange tähele, et isegi kui ainel või segul on samad ohud kui allkirjeldatud näidetes, võib eespool olevates tabelites kirjeldatud konkreetsetest kasutustingimustest lähtuvalt olla vajalikud muud hoiatuslaused.

1. Näide aine (väljamõeldud) kohta, millele on määratud füüsikalised ja mitmed terviseohtudega seotud klassifikatsioonid

A. Klassifikatsioon ja ohulaused:

Flam. Liq. 2	H225 (Väga tuleohtlik vedelik ja aur)
Acute Tox. 3 (suukaudne)	H301 (Allaneelamisel mürgine)
Acute Tox. 3 (nahakaudne)	H311 (Nahale sattumisel mürgine)
Acute Tox. 3 (sissehingamisel)	H331 (Sissehingamisel mürgine)
STOT-SE 1	H370 (Kahjustab elundeid)

B. Lisateave:

Aine on lenduv, kuid mitte sellises ulatuses, mis tekitaks võimaliku plahvatusohtliku atmosfääri. Võimalik on kokkupuude sissehingamise kaudu. Spetsiifilised kustutusvahendid pole vajalikud. Ei nõua viivitamatut eriravi / -meetmeid. Spetsiifilisi kõrvaldusnõudeid pole. Aine ei ole mõeldud kasutamiseks elanikkonnale, vaid üksnes tööstuslikul / kutsealasel eesmärgil kasutajatele.

C. Klassifikatsioonil (vt CLP IV lisa) ja juhendil põhinevad hoiatuslaused:

Acute Tox. 3 (suukaudne)	Acute Tox. 3 (nahakaudne)	Acute Tox. 3 (sissehingamisel)	STOT-SE 1	Flam. Liq. 2
P264 P270	P280	P261 P271	P260 P264 P270	P210 P233 P240 P241 P242 P243 P280
P301 + P310	P312	P304 + P340	P307 + P311	P303 + P361 + P353

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

P321 P330	P322 P361 P363 P302 + P352	P311 P321	P321	P370 + P378
P405	P405	P403 + P233 P405	P405	P403 + P235
P501	P501	P501	P501	P501

P261 = äärmiselt soovitatav P261 = soovitatav P261 = ei ole kohustuslik **P261** = mitte kasutada / välja arvatud juhul, kui tingimused kehtivad / lisada ainult ohutuskaardile

D. Äärmiselt soovitatavate ja soovitatavate hoiatuslausete valimine:

Kui mitmele ohule on määratud sama lause, kuid erineva prioriteetsusega, tuleb kasutada kõige konservatiivsemat varianti. Vajadusel ühendatakse hoiatuslaused ühendlauseteks. Üksikute fraaside dubleerimist vältitakse. See toob käsitletava aine puhul kaasa järgmise:

P210 Hoida eemal soojusallikast/sädemetest/leekidest/kuumadest pindadest. – Mitte suitsetada.

P260 Tolmu/suitsu/gaasi/udu/auru/pihustatud ainet mitte sisse hingata.

P280 Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski.

P301+P310 ALLANEELAMISE KORRAL: võtta viivitamata ühendust MÜRGIKUSKESKUSE või arstiga.

P307+P311 Kokkupuute korral: võtta ühendust MÜRGIKUSKESKUSE või arstiga.

P304+P340 SISSEHINGAMISE KORRAL: toimetada kannatanu värske õhu kätte ja asetada mugavasse puhkeasendisse, mis võimaldab kergesti hingata.

P403+P233 Hoida hästi ventileeritavas kohas. Hoida mahuti tihedalt suletuna.

E. Tulemus:

Saavutatakse oluline vähendamine: juhendi alusel valimine annab tulemuseks seitse hoiatuslauset. Võrdluseks: algselt saadi ohtude alusel valimise tulemusena CLP ohumärgistusele 28 võimalikku lauset.

Valitud hoiatuslaused paigutatakse CLP ohumärgistusele. Kui koostada tuleb ohutuskaart, tuleb need lisada ka ohutuskaardile pealkirja 2.2 ("Märgistuselemendid) alla, vt ohutuskaartide koostamise juhendit (kavandit). Valikust eemaldatud laused saab esitada ka ohutuskaardi vastavate pealkirjade all, et anda tööstuslikul või kutsealasel eesmärgil kasutajale piisavat teavet aine ohutu kasutamise kohta.

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

2. Näide aine (naatriumperoksiid Na₂O₂, EÜ nr 215-209-4) kohta, millele on määratud raske füüsilise ja terviseohu klassifikatsioon

A. Klassifikatsioon ja ohulaused:

Oksüdeeriv lahusti 1 H271 (Võib põhjustada süttimise või plahvatuse; tugev oksüdeerija)

Nahasöövitus 1.A H314 (Põhjustab rasket nahasöövitust ja silmakahjustusi)

B. Lisateave:

Aine pole lenduv. Seetõttu puudub kokkupuude sissehingamise kaudu. Spetsiifilised kustutusvahendid pole vajalikud. Ei nõua viivitamatut eriravi/meetmeid. Spetsiifilisi kõrvaldusnõudeid pole. Aine ei ole mõeldud kasutamiseks elanikkonna poolt, vaid üksnes tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajate poolt.

C. Klassifikatsioonil (vt CLP IV lisa) ja juhendil põhinevad hoiatuslaused:

Oksüdeeriv lahusti 1	Nahasöövitus 1.A
<u>P210</u> P220 <u>P221</u> P280 P283	P260 P264 <u>P280</u>
P306+P360 <u>P371+P380+P375</u> P370+P378	<u>P301+P330+P331</u> <u>P303+P361+P353</u> P363 P304+P340 <u>P310</u> P321 <u>P305+P351+P338</u>
-	P405
P501	P501

P261 = äärmiselt soovitatav **P261** = soovitatav P261 = ei ole kohustuslik **P261** = mitte kasutada/välja arvatud juhul, kui tingimused kehtivad/lisada ainult ohutuskaardile

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

D. Äärmiselt soovitatavate ja soovitatavate hoiatuslausete valimine:

Kui mitmele ohule on määratud sama lause, kuid erineva prioriteetsusega, tuleb kasutada kõige konservatiivsemat varianti. Vajadusel ühendatakse hoiatuslaused ühendlauseteks. Üksikute fraaside dubleerimist välditakse. See toob käsitletava aine puhul kaasa järgmise:

P210 Hoida eemal soojusallikast/sädemetest/leekidest/kuumadest pindadest. – Mitte suitsetada.

P221 Rakendada ettevaatusabinõusid, et vältida segunemist põlevainetega.

P280 Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski.

P301+P330+P331 ALLANEELAMISE KORRAL: loputada suud. MITTE kutsuda esile oksendamist.

P303+P361+P353+310 NAHALE (või juustele) SATTUMISE KORRAL: võtta saastunud rõivad viivitamata seljast. Loputada nahka veega/loputada duši all. Võtta viivitamata ühendust MÜRGIKUSKESKUSE või arstiga.

P305+P351+P338 SILMA SATTUMISE KORRAL: loputada mitme minuti jooksul ettevaatlikult veega. Eemaldada kontaktläätsed, kui neid kasutatakse ja kui neid on kerge eemaldada. Loputada veel kord.

P371+P380+P375 Suure tulekahju korral ning kui on tegemist suurte kogustega: ala evakueerida. Plahvatusohu tõttu teha kustutustöid eemalt.

E. Tulemus:

Saavutatakse oluline vähendamine: juhendi alusel valimine annab tulemuseks seitse, peamiselt ühendatud hoiatuslauset. Võrdluseks: algselt saadi ohtude alusel valimise tulemusena CLP ohumärgistusele 19 võimalikku lauset.

Valitud hoiatuslaused paigutatakse CLP ohumärgistusele. Kui koostada tuleb ohutuskaart, tuleb need lisada ka ohutuskaardile pealkirja 2.2 ("Märgistuselemendid) alla,, vt ohutuskaartide koostamise juhendit (kavandit). Valikust eemaldatud laused saab esitada ka ohutuskaardi vastavate pealkirjade all, et anda tööstuslikul või kutsealasel eesmärgil kasutajale piisavat teavet aine ohutu kasutamise kohta.

3. Näide aine (dimetüülsink, EÜ nr 208-884-1), millele on määratud füüsikaliste, tervise- ja keskkonnohtude klassifikatsioonid

A. Klassifikatsioon ja ohulaused:

Pyr. Liq. 1	H250
Water-react. 1	H260
Skin Corr. 1B	H314
Aquatic Acute 1	(H400; üleliigne H410 olemasolu tõttu)
Aquatic Chronic 1	H410

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

B. Lisateave:

Aine pole lenduv. Seetõttu puudub kokkupuude sissehingamise kaudu. Vajalikud on spetsiifilised kustutusvahendid, sest vee kasutamine tule kustutamiseks suurendab ohtu. Kehtivad spetsiifilised kõrvaldusnõuded. Aine ei ole mõeldud kasutamiseks elanikkonnale, vaid üksnes tööstuslikul/kutsealasel eesmärgil kasutajatele.

C. Klassifikatsioonil (vt CLP IV lisa) ja juhendil põhinevad hoiatuslaused:

Pyr. Liq.1	Water-react. 1	Skin Corr. 1B	Aquatic Acute 1	Aquatic Chronic 1
P210 P222 P280 P231(lisa)	P223 P231+P232 P280	P260 P264 P280	P273	P273
P302+P334 P370+P378	P335+P334 P370+P378	P301+P330+P331 P303+P361+P353 P363 P304+P340 P310 P321 P305+P351+P338	P391	P391
P422	P402+P404	P405	-	-
-	P501	P501	P501	P501

P261 = äärmiselt soovitatav **P261** = soovitatav P261 = ei ole kohustuslik **P261** = mitte kasutada/välja arvatud juhul, kui tingimused kehtivad/lisada ainult ohutuskaardile

D. Äärmiselt soovitatavate ja soovitatavate hoiatuslausete valimine:

Kui mitmele ohule on määratud sama, kuid erineva prioriteetsusega lause, tuleb kasutada kõige konservatiivsemat varianti. Vajadusel ühendatakse hoiatuslaused ühendlauseteks. Üksikute fraaside dubleerimist välditakse.

P303+ P361+P353 (NAHALE (või juustele) SATTUMISE KORRAL: võtta saastunud rõivad viivitamata seljast. Loputada nahka veega/loputada duši all.) ja P302+P335+P334+P310 (NAHALE SATTUMISE KORRAL: pühkida lahtised osakesed nahalt maha. Hoida jahedas

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

vees.²⁰ Võtta viivitamata ühendust MÜRGIKUSKESKUSE või arstiga.) ühendati üheks lauseks P303+P335+P334+P310+P361, mille abil välditakse sõnumi dubleerimist.

See toob käsitletava aine puhul kaasa järgmise:

P210 Hoida eemal soojusallikast/sädemetest/leekidest/kuumadest pindadest. – Mitte suitsetada.

P273 Vältida sattumist keskkonda.

P280 Kanda kaitsekindaid/kaitserõivastust/kaitseprille/kaitsemaski.

P391 Mahavoolanud toode kokku koguda.

P501 Sisu/konteiner kõrvaldada ...

P231+P232 Käidelda inertgaasis. Hoida niiskuse eest.

P301+P330+P331 ALLANEELAMISE KORRAL: loputada suud. MITTE kutsuda esile oksendamist.

P303+ P335+P334+P310+P361 NAHALE (või juustele) SATTUMISE KORRAL: pühkida lahtised osakesed nahalt maha. Hoida jahedas vees.²¹Võtta viivitamata ühendust MÜRGIKUSKESKUSE või arstiga. Võtta saastunud rõivad viivitamata seljast.

P305+P351+P338 SILMA SATTUMISE KORRAL: loputada mitme minuti jooksul ettevaatlikult veega. Eemaldada kontaktläätsed, kui neid kasutatakse ja kui neid on kerge eemaldada. Loputada veel kord.

P370+P378 Tulekahju korral: kustutamiseks kasutada ...

E. Tulemus:

Saavutatakse oluline vähendamine: juhendi alusel valimine annab tulemuseks 10, osaliselt ühendatud hoiatuslauset. Võrdluseks: algselt saadi ohtude alusel valimise tulemusena CLP ohumärgistusele 23 võimalikku lauset.

Siiski on 10, enamasti pikka hoiatuslauset rohkem kui sihtarv kuus ja ka haaratava teabe hulk. Võiks kaaluda, kas vähemalt laused P391 ja P501 tuleks lisada ohutuskaardile, sest füüsiliste ja terviseohtude ennetus- ja reageerimislaused sisaldavad ilmselt märgistuse jaoks olulisemat teavet. See vähendaks lausete arvu märgistusel kaheksale.

Valitud hoiatuslaused paigutatakse CLP ohumärgistusele. Kui koostada tuleb ohutuskaart, on vaja need lisada ka ohutuskaardile pealkirja 2.2 („Märgistuselemendid“) alla, vt ohutuskaartide koostamise juhendit (kavandit). Valikust eemaldatud laused saab esitada ka ohutuskaardi vastavate pealkirjade all, et anda tööstuslikul või kutsealasel eesmärgil kasutajale piisavat teavet aine ohutu kasutamise kohta.

---

²⁰ Hoiatuslause P334 allfraasi „/panna peale niiske kompress“ ei tohi kasutada 1. kategooria veega reageerivate ainete ja segude puhul, vt tabelit 7.2.12.

²¹ Hoiatuslause P334 allfraasi „/panna peale niiske kompress“ ei tohi kasutada 1. kategooria veega reageerivate ainete ja segude puhul, vt tabelit 7.2.12.

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

4. Näide elanikkonnale mõeldud segu (väljamõeldud) kohta

A. Klassifikatsioon ja ohulaused:

Flam. Liq. 2	H225 (Väga tuleohtlik vedelik ja aur)
Acute Tox. 4 (suukaudne)	H302 (Allaneelamisel kahjulik)
Skin irrit. 2	H315 (Põhjustab nahaärritust)

B. Lisateave:

Segu on lenduv, kuid mitte sellises ulatuses, mis tekitaks võimaliku plahvatusohtliku atmosfääri. Spetsiifilised kustutusvahendid pole vajalikud. Viivitamatu eriravi pole vajalik. Spetsiifilisi kõrvaldusnõudeid pole. Segu on mõeldud kasutamiseks elanikkonnale.

C. Klassifikatsioonil (vt CLP IV lisa) ja juhendil põhinevad hoiatuslaused:

Flam. Liq. 2	Acute Tox. 4 (suukaudne)	Skin Irrit. 2
<u>P102, P102</u>		
<u>P210</u> <u>P233</u> P240 P241 P242 P243 P280	<u>P264</u> <u>P270</u>	P264 <u>P280</u>
P303 + P361 + P353 P370 + P378	P301+P312 P330	P302+P352 P321 P332+P313 P362
P403 + P235	-	-
P501	P501	-

P261 = äärmiselt soovitatav P261 = soovitatav P261 = ei ole kohustuslik **P261** = mitte kasutada/välja arvatud juhul, kui tingimused kehtivad/lisada ainult ohutuskaardile

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

D. Äärmiselt soovitatavate ja soovitatavate hoiatuslausete valimine:

Kui mitmele ohule on määratud sama, kuid erineva prioriteetsusega lause, tuleb kasutada kõige konservatiivsemat varianti. Vajadusel ühendatakse hoiatuslaused ühendlauseteks. Üksikute fraaside dubleerimist välditakse. See toob käsitletava aine puhul kaasa järgmise:

P101 Arsti poole pöördudes võtta kaasa toote pakend või etikett.

P102 Hoida lastele kättesaamatus kohas.

P210 Hoida eemal soojusallikast/sädemetest/leekidest/kuumadest pindadest. – Mitte suitsetada.

P233 Hoida mahuti tihedalt suletuna.

P264 Pärast käitlemist pesta hoolega...

P270 Toote käitlemise ajal mitte süüa, juua ega suitsetada.

P280 Kanda kaitsekindaid.

E. Tulemus:

Saavutatakse oluline vähendamine: juhendi alusel valimine annab tulemuseks seitse hoiatuslauset. Võrdluseks: algselt saadi ohtude alusel valimise tulemusena CLP ohumärgistusele 19 võimalikku lauset.

Lisa: sõnastik

Käesolevas juhendis kasutatud terminid

ADR – ohtlike kaupade rahvusvahelise autoveo Euroopa kokkulepe, mis on sõlmitud Genfis 30. septembril 1957 ja sisaldub ühenduse õigusraamistikus nõukogu direktiivis 2008/68/EÜ muudetud kujul.

Aerosoolid – aerosoolipihustid ehk mis tahes üks kord täidetavad metallist, klaasist või plastist anumad, mis sisaldavad kokkusurutud, veeldatud või rõhu all lahustatud gaasi, millesse võib olla lisatud vedelikku, pastat või pulbrit; anumal võib olla pihusti, mis võimaldab vabastada sisu tahkete või vedelate osakeste gaasisuspensioonina vahu, pasta või pulbrina, vedeliku või gaasina.

Aine – looduslik või tootmismenetluse teel saadud keemiline element või selle ühendid koos püsivuse säilitamiseks vajalike ja tootmismenetlusest johtuvate lisanditega, välja arvatud lahustid, mida on võimalik ainest eraldada, mõjutamata aine püsivust või muutmata selle koostist;

Allkasutaja – ühenduses asutatud füüsiline või juriidiline isik, kes ei ole **tootja** või **importija**, kuid kes kasutab ainet ainaena või segu koostisainena oma tööstusliku või kutsealase tegevuse käigus. **Levitaja** või **tarbija** ei ole **allkasutajad**. REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punkti c kohaselt vabastatud **reimportijat** käsitatakse **allkasutajana**.

CLP ehk **CLP-määrus** – Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist.

CMR – aine või segu, mis on kantserogeenne, mutageenne või reproduktiivtoksiline.

CRC ehk **lapselukk** – lastekindel turvasulgur.

CRF – lastekindel turvasulgur.

DPD – ohtlike valmististe direktiiv (Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 1999/45/EÜ).

DSD – ohtlike ainete direktiiv (nõukogu direktiiv 67/548/EMÜ).

GHS – kemikaalide klassifitseerimise ja märgistamise globaalselt harmoneeritud süsteem, mille on koostanud ÜRO.

Hingamisteede sensibilisaator – aine, mis põhjustab pärast sissehingamist hingamisteede ülitundlikkust.

Hingamisteedesse tõmbamine – vedela või tahke aine või segu sisenemine suu- või ninaõõne kaudu vahetult või kaudselt (oksendamisel) hingetorusse ja alumistesse hingamisteedesse.

Hoiatuslause – fraas, mis kirjeldab ohtliku aine või segu kasutamisest või kõrvaldamisest tuleneva kokkupuute kahjulike mõjude vähendamiseks või ennetamiseks soovitatud meetmeid.

IMDG koodeks – rahvusvaheline ohtlike kaupade mereveo koodeks.

Import – sissevedu ühenduse tolliterritooriumile.

Importija – ühenduses asutatud füüsiline või juriidiline isik, kes **vastutab impordi eest**;

INCI – kosmeetikatoodete koostisainete rahvusvaheline nomenklatuur (International Nomenclature of Cosmetic Ingredients).

Isekuumenev aine – tahke aine või vedelik, mis ei ole pürofoorne aine ja mis õhuga reageerides täiendavat energiat vajamata iseenesest kuumeneb; isekuumenev aine või segu erineb pürofoorsest ainest selle poolest, et süttib üksnes siis, kui seda on suurtes kogustes (kilogrammides) ning pärast pikka ajavahemikku (tunnid või päevad).

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

Isereageeriv aine – termiliselt püsiv vedelik või tahke aine, millel on kalduvus tugevaks eksotermiliseks lagunemiseks isegi ilma hapnikuta (õhuta). See määratlus välistab ained või segud, mida CLP-määruses klassifitseeritakse plahvatusohtlikuks, orgaaniliseks peroksiidiks või oksüdeerivaks aineks.

IUCLID – rahvusvaheline unifitseeritud kemikaaliteabe andmebaas.

Kantserogeen – aine või segu, mis põhjustab vähkkasvaja teket või suurendab sellesse haigestumist.

Kasutusala – mis tahes töötlemine, valmistamine, tarbimine, ladustamine, säilitamine, töötlemine, mahutitesse paigutamine, ühest mahutist teise üleviimine, segamine, toote valmistamine või mis tahes muu kasutamine;

Kaubanimi – nimi, mille all aine või segu turule viiakse.

Levitaja – ühenduses asutatud füüsiline või juriidiline isik, kaasa arvatud jaemüüja, kes üksnes ladustab ainet ja viib aine turule ainaena või segu koostisainena kolmandate isikute jaoks.

Lõhkeaine – tahke või vedel aine või segu, mis tekitab keemilise reaktsiooni tulemusel sellisel temperatuuril, rõhul või kiirusega gaasi, mis kahjustab ümbruskonda. Pürotehnilised ained kuuluvad sellesse rühma ka siis, kui nad gaase ei eralda.

Lõhketoode – toode, mis sisaldab ühte või mitut lõhkeainet.

Metalle söövitav – omadus, kus aine või segu keemiline toime kahjustab või isegi hävitab metalli.

M-tegur – korrutustegur. Seda rakendatakse vesikeskkonnale ohtlikuks klassifitseeritud 1. kategooria akuutselt toksilise või 1. kategooria krooniliselt toksilise aine kontsentratsiooni suhtes ja mida kasutatakse ainet sisaldava segu klassifikatsiooni tuletamiseks summeerimismeetodil.

Mutageen – aine, mis suurendab mutatsioonide esinemissagedust rakkude ja/või organismide üldkogumis.

Märgistus – asjakohane kirjutatud, trükitud või graafiline rühm teabeelemente, mis kirjeldavad ohtlikku ainet või segu ning on valitud sihtrühma järgi; märgistus on kinnitatud, trükitud või kleebitud ohtlikku ainet või segu vahetult sisaldavale mahutile või ohtliku aine või segu välispakendile (määratlus järgib ÜRO GHSi peatükki 1.2).

Märgistuselement – sama tüüpi teave, mis on ühtlustatud märgistusel kasutamiseks, nt ohupiktogramm, tunnussõna.

Mürgisus sihtlundi suhtes – sihtlundile avalduv mürgisus, vrd STOT, STOT-SE ja STOT-RE;

STOT – mürgisus sihtlundi suhtes;

STOT-RE – mürgisus sihtlundi suhtes (korduv kokkupuude);

STOT-SE – mürgisus sihtlundi suhtes (ühekordne kokkupuude).

Naha sensibilisaator – aine, mis nahale sattumisel tekitab allergilise reaktsiooni.

Nahasöövitus – pöördumatu nahakahjustus, s.t marrasknahast kuni pärisnahani ulatuv nähtav nekroos, mis tekib kuni nelja tunni jooksul pärast katseaine nahale sattumist.

Nahaärritus – pöörduv nahakahjustus, mis tekib kuni nelja tunni jooksul pärast katseaine nahale sattumist.

Ohtlik – omadus, mis vastab CLP I lisa 2.–5. osas sätestatud füüsikaliste, tervise- või keskkonnaohtude kriteeriumidele.

Ohukategooria – iga ohuklassi kriteeriumide jaotus, et täpsustada ohu raskusastet.

Ohuklass – füüsikaliste, tervise- või keskkonnaohtude olemus.

Ohulause – ohuklassile ja ohukategooriale määratud fraas, mis kirjeldab ainet või segust tuleneva ohu olemust, sh ka ohu raskusastet, kui see on asjakohane.

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

Ohupiktogramm (käesolevas dokumendis ka piktogramm) – graafiline kujutis, mis sisaldab sümbolit ja muid graafilisi elemente, nagu piirjoon, taustamuster või -värvus, mille eesmärk on edasi anda konkreetse ohu teavet.

Oksüdeeriv gaas – mis tahes gaas, mis tavaliselt hapniku eraldamise abil võib põhjustada või soodustada muu materjali põlemist rohkem kui õhk.

Oksüdeeriv tahke aine – tahke aine või segu, mis võib ise olla mittepõlev, kuid võib tavaliselt hapniku eraldamise abil põhjustada või soodustada muu materjali põlemist.

Oksüdeeriv vedelik – vedel aine või segu, mis võib ise olla mittepõlev, kuid võib tavaliselt hapniku eraldamise abil põhjustada või soodustada muu materjali põlemist.

Orgaaniline peroksiid – vedel või tahke orgaaniline aine, mis sisaldab kahevalentset peroksiidrühma – O–O– ja mida võib käsitada vesinikperoksiidi derivaadina, milles üks või mõlemad vesinikuaatomid on asendatud orgaanilise radikaaliga. Terminit kasutatakse ka orgaanilistest peroksiididest valmististe (segude) kohta.

Pakend – üks või mitu anumat ja mis tahes komponendid ja materjalid, mis on vajalikud selleks, et anumad täidaksid oma hoiustamis- ja muid ohutusfunktsioone.

Piktogramm – vt ohupiktogramm.

Pürofoorne tahke aine – tahke aine või segu, mis isegi väikestes kogustes süttib viie minuti jooksul pärast kokkupuudet õhuga.

Pürofoorne vedelik – vedel aine või segu, mis isegi väikestes kogustes süttib viie minuti jooksul pärast kokkupuudet õhuga.

Pürotehniline aine – aine või ainete segu, mis on ette nähtud efekti saamiseks soojuse, valguse, heli, gaasi või suitsu või nende kombinatsiooni abil mitteplahvatusliku isejätkuvate eksotermiliste keemiliste reaktsioonide tulemusel.

Pürotehniline toode – ühte või mitut pürotehnilist ainet sisaldav toode.

Raske silmakahjustus – koekahjustuse tekkimine silmas või nägemise tugev füüsiline vähenemine pärast katseaine silma eespinnalet sattumist, kui kahjustus ei ole 21 päeva jooksul pärast aine silma sattumist täielikult taandunud.

REACH ehk REACH-määrus – Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist.

Registreerija – aine tootja või importija või toote tootja või importija, kes taotleb aine registreerimist REACH-määruse kohaselt.

Reproduktiivtoksilisus – hõlmab kahjulikku toimet täiskasvanud meeste ja naiste suguvõimele ja viljakusele, samuti järglaste arengut mõjutavat toksilisust ning imetamist mõjutavat või imetamise kaudu avalduvat toimet.

SADT – isekiireneva lagunemise temperatuur.

SDS – ohutuskaart.

Segu – kahest või enamast aineist koosnev segu või lahus (märkus: „segu“ (CLP) ja „valmistis“ (REACH) on sünonüümid). ÜRO GHSi peatükis 1.2 on sama sõnastusega määratluse lõppu lisatud fraas „milles nad ei reageeri“.

Silmaärritus – selliste muutuste teke pärast katseaine silma eespinnalet sattumist, mis taanduvad täielikult 21 päeva jooksul pärast aine silma sattumist.

Sulam – makroskoopiliselt homogeenne metalliline materjal, mis koosneb kahest või enamast keemilisest elemendist, mis on omavahel ühendatud selliselt, et neid ei saa mehhaaniliselt hõlpsasti eraldada; sulameid käsitletakse CLP-määruses segudena.

Sümbol – graafiline kujutis, mille eesmärk on edastada lühidalt teavet.

CLP-määruse kohase märgistamise ja pakendamise juhend

Toode – CLP-määruse artikli 2 lõike 9 alusel ese, millele antakse tootmise käigus teatud kuju, pinnaviimistlus või kujundus, mis määrab tema funktsiooni suuremal määral kui tema keemiline koostis;

Tootetähis – aine või segu identifitseerimist võimaldavad andmed.

Tootja – ühenduses asutatud füüsiline või juriidiline isik, kes toodab ainet ühenduse piires.

Tootmine – ainete tootmine või ekstraheerimine nendele iseloomulikus olekus.

Tuleohtlik gaas – gaas või gaasisegu, mille süttimisvahemik kokkupuutel õhuga on temperatuuril 20 °C ja standardrõhul 101,3 kPa.

Tuleohtlik tahke aine – kergestisüttiv tahke aine, mis võib hõõrdumise toimele süttida või aidata sellele kaasa.

Tuleohtlik vedelik – vedelik leekpunktiga kuni 60 °C. **Leekpunkt** – madalaim temperatuur (korrigeerituna standardrõhule 101,3 kPa), millel kokkupuude süütleallikaga põhjustab kindlaksmääratud katsetingimustes vedeliku aurude süttimist.

Tunnussõna – sõna, mis viitab ohu suhtelisele raskusastmele, et hoiatada võimalikku lugejat ohu eest; eristatakse järgmist kaht tasandit:

- a) „ettevaatust” – viitab raskemale ohukategooriale;
- b) „hoiatus” – viitab vähem tõsisele ohukategooriale.

Turuleviimine – kolmandatele isikutele tasu eest või tasuta tarnimine või kättesaadavaks tegemine. Importi käsitatakse turuleviimisena.

TWD – reljeefne hoiatusmärgis.

UN RTDG – ÜRO soovitusel ohtlike kaupade veoks.

Vahepakend – sisepakendi või toodete ja välispakendi vaheline pakend.

Valmispakend – pakendamise lõplik tulemus, mis koosneb pakendist ja selle sisust.

Äge mürgisus – negatiivne mõju, mis tekib pärast aine või segu ühekordse annuse või 24 tunni jooksul mitmekordse annuse manustamist suu või naha kaudu või neljatunnisel kokkupuutel sissehingamise kaudu.

ÜRO GHS – rahvusvahelised kriteeriumid, mis on kokku lepitud ÜRO Majandus- ja Sotsiaalnõukogus eesmärgiga klassifitseerida ja märgistada aineid ning segusid, ning mida nimetatakse kemikaalide klassifitseerimise ja märgistamise globaalselt harmoneeritud süsteemiks.

Organisatsioonid

Amet – Euroopa Kemikaaliamet (ECHA), mis on asutatud REACH-määrusega.

CAS – Chemical Abstracts Service.

ECHA – Euroopa Kemikaaliamet (amet), mis on asutatud REACH-määrusega.

EL – Euroopa Liit.

IUPAC – Rahvusvaheline Puhta Keemia ja Rakenduskeemia Liit.

Pädev asutus – liikmesriikide poolt CLP-määrusest tulenevate kohustuste täitmiseks loodud asutus või organ;

ÜRO – Ühinenud Rahvaste Organisatsioon.

European Chemicals Agency

P.O. Box 400, FI-00121 Helsinki

<http://echa.europa.eu>